

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

Masteroppgave 2020 30 stp

Fakultet for landskap og samfunn - Institutt for landskapsarkitektur

Barnas byromsnettverk på Grønland og Tøyen i Oslo

The children's urban space network in Greenland and Tøyen in
Oslo.

Oda Bjerva

Master i Landskapsarkitektur

Biblioteksside

Tittel:

Barnas byromsnettverk på Grønland og Tøyen i Oslo.

Title:

The children's urban space network in Grønland and Tøyen in Oslo.

2020

Forfatter:

Oda Bjerva
oda.bjerva@nmbu.no

Veiledere

Ellen Merete Husaas
Dosent
ellen.husaas@nmbu.no

Katinka Horgen Evensen
Førsteamanuensis
katinka.evensen@nmbu.no

Fakultet for landskap og samfunn NMBU

Sidetall: 70

Format: A3

Alle figurer uten figurnummer er produsert av forfatteren. Alle fotografier uten kildehenvisning er tatt av forfatteren.

Emneord: Byromsnettverk, byrom, byliv, barn, kjønnsnøytralt, bynatur, programmert aktivitet, fri aktivitet, områdeløft, bilfritt byliv, Grønland, Tøyen

Keywords: Urban space network, urban space, urban life, children, gender-neutral, urban nature, programmed activity, free activity, area lifting, car-free urban life, Grønland, Tøyen

Forord

Denne oppgaven markerer slutten på min mastergradsutdanning i landskapsarkitektur ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU). Det har vært utallige timer med pendling fra Oslo til Ås, men i retur har jeg hatt flotte år med nye og gode bekjenskaper og læring.

Barn sin tilstedeværelse og plass i byen har interessert meg en god stund. Både når jeg aktivt skal finne områder å oppsøke når jeg har tantebarna mine på besøk, men også hvordan parken får en ekstra herlighetsverdi når barnelatter høres. Betydningen av bylandskapet som sosial arena ble viktig for meg gjennom kurset, med samme navn, som jeg tok høsten 2019. Kurset åpnet øynene mine for kraften en landskapsarkitekt har til å tilrettelegge for opphold og trivsel.

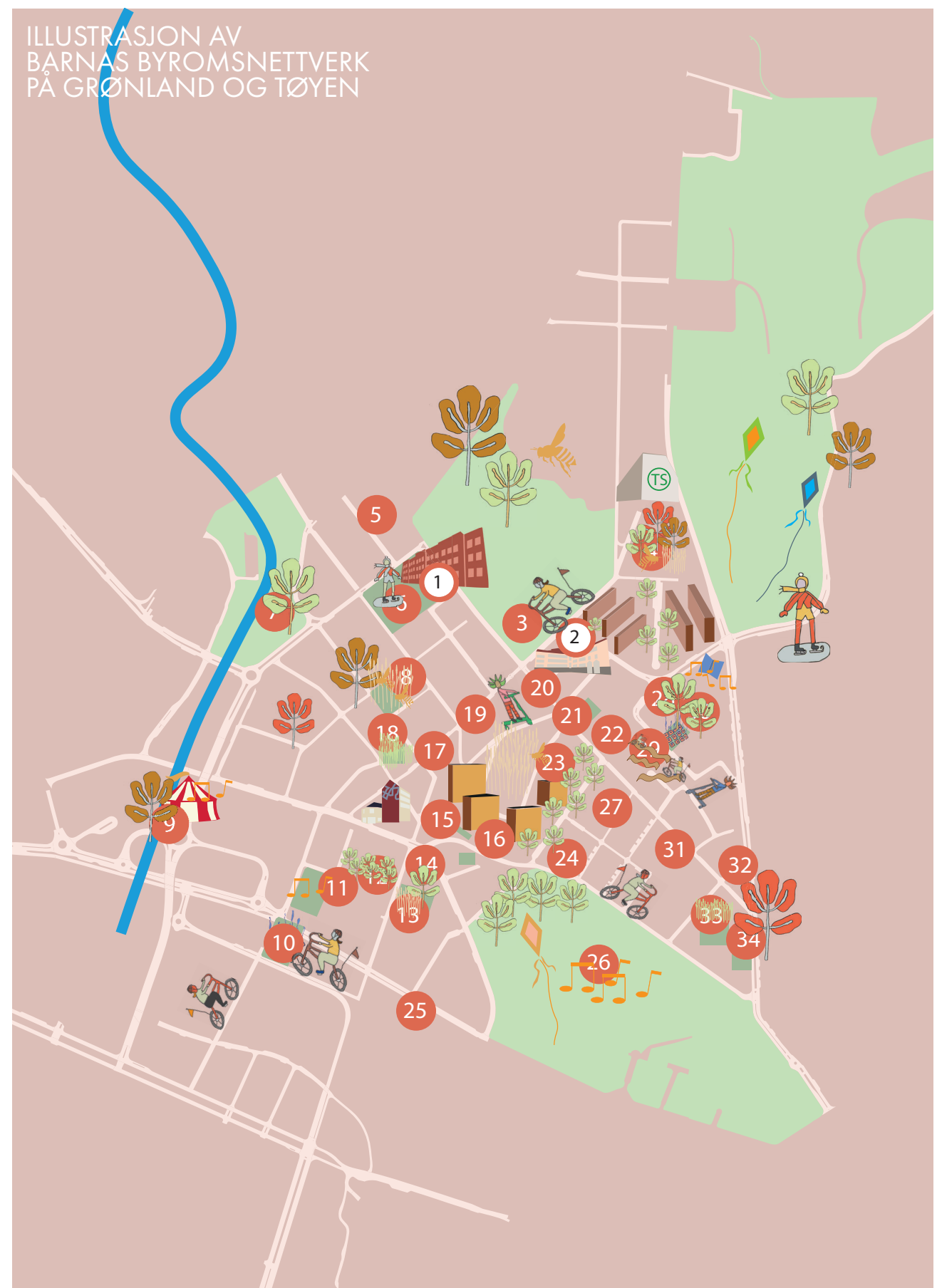
Da jeg tidligere dette året kom jeg over artikkelen til Thorén og Nordbø i Plan 2 som diskuterte rundt tilretteleggingen for barn i by og tettsted, og om det faktisk er plass til dem, ble jeg enda mer klar på at jeg ville bruke min masteroppgave til å utforske dette. Arbeidet med oppgaven har ytterligere bevist meg at barn er en essensiell byggekloss i fremtidig byutvikling. Byer må bygges for dem som bor i dem, og fremtidens byer må legge til rette for de som skal vokse opp i byen.

Jeg vil takke veilederne mine Ellen Merete Husaas og Katinka Horgen Evensen, for god faglig veiledning og for at dere har hjulpet meg å holde stø kurs. Jeg vil også rette en stor takk til Cecilie Noreng i Bymiljøetaten som har vært veldig imøtekommende i oppgavens forprosess. Takk også til Sara Barzinje, Silje Gitlestad og Sindre Andresen for deres tid og lokalfagligkompetanse, som har vært med på å kvalitetssikre oppgaven.

Takk til venner og familie for støtte underveis. Takk til Helene som har vært en god venn og studiekollega gjennom hele utdannelsen. Takk Petter, for at du har lyst opp hjemmekontoret og heia meg frem.

Denne oppgaven er til alle barna i byen.

Oda Bjerva
Oslo, 19. desember 2020

Sammendrag

Det er et nasjonalt mål å sikre et oppvekstmiljø som gir barn trygghet mot skade og med kvaliteter som samsvarer med barnas behov. Barna skal sikres tilgjengelighet til inkluderende aktivitetsområder for organisert og uorganisert lek, idrett og nærhet til grøntområder. Det er pålagt at barn skal ha mulighet til å påvirke egne liv gjennom medvirkning. For barn som vokser opp i by er bruk av arealene av flere parters interesse, og barns arealbehov må løftes frem og sikres i fortettingen.

Denne oppgaven utforsker muligheten for etablering av et sammenhengende byromsnettverk på Grønland og Tøyen i Oslo for barn i aldersgruppen 6-12 år. I etableringen av byromsnettverket kartlegges dagens situasjon, hva som planlegges av endringer og oppgavens forslag til nye områder med potensial for å inngå i byromsnettverket.

Gjennom dokumentgjennomgang, informasjon fra barnetråkk fra området barneskoler, egne befaringer og kvalitetssikring av en lokalkunnskapsgruppe drøftes ulike faktorer som er sentrale i å kartlegge barnas målpunkter og skape gode byrom i indre Oslo by.

Grønland og Tøyen er valgt som caseområde på bakgrunn av områdets levekårsutfordringer, som ligger til grunn for Områdeløftet på Grønland og Tøyen. I tillegg til bilfritt byliv-satsningen som skal øke bylivet.

I oppgaven argumenteres det for behovet for en sosial byutvikling som sikrer byrom som tilbyr barna bynatur. Oppgaven reflekterer rundt tilpasse åpne og offentlige byrom for barn. I tillegg til selve byromsnettverket som retter seg mot barna, foreslår oppgaven metoder for å synliggjøre nettverket og å motivere til bruk av det. Produktet er en byplan for barna på Grønland og Tøyen i Oslo.

Abstract

For children who grow up in cities where designating land use is a complex issue with many involved parties, children's land use requirements need to be included in the discussion, in order to ensure those needs are considered in future city planning.

This thesis examines the potential establishment of a connected network of urban spaces in the Grønland and Tøyen neighborhoods of Oslo, Norway, for children ages 6-12. In creating the urban space network, the current situation, future planned developments and suggested sites for the new network have been mapped and analyzed.

Methods include a literature review, participatory exercises with children at the local elementary schools where they map their movements, the author's own site inspections, and quality assurance from a local group of involved residents where various factors that are central to mapping the children's destinations and creating good urban

spaces in central Oslo are discussed. The Grønland and Tøyen area is chosen as the study's case site due to the area's challenges with living conditions, which provided the basis for the Grønland and Tøyen Area Lift, in addition to the Car Free City Life initiative to increase city life in the area.

This thesis argues the need for a socially oriented city development that guarantees urban green spaces for children. The assignment reflects on the use of city nature as a design principle for adapting public and open urban spaces for children. In addition to the urban space network for children, the thesis also suggests methods to increase the network's visibility and motivate residents to use it. The product is a city plan for the children of Grønland and Tøyen in Oslo.

Bibliotekside
Forord
Sammendrag/ Abstract

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. INTRODUKSJON

Tema	7
Problemstilling og mål	7
Oppgavens oppbygging	9
Begrepsdefinisjoner	10
Offentlige føringer	11-12
Kunnskapsgrunnlag	13-17
- Barn i by	13
- Barnetråkk	14
- Aktivitetskrav i ulik alder	14-15
- Bynatur	16
- Byromsnettverk	17
- Referanseprosjekter	18
Oppsummering	19

2. METODE

Valg av case og metode	21-22
------------------------	-------

3. ANALYSE

Områdeavgrensing	24-25
Dagens situasjon	26-29
Barnetråkk og Lokalkunnskapsgruppen	30
Oppsummert i SWOT	31
Fremtidige planer	32-33
Nye potensielle byrom og forbindelser	34-37
Nye målpunkt inne	38

4. BARNAS BYROMSNETTVERK PÅ GRØNLAND OG TØYEN

Barnas byromsnettverk	40-41
Utformingsprinsipp illustrert	42-43
1. Velkomsten	44-45
2. Gruegata aktivitetsplass	46-47
3. Nordbygata lommepark	48-49
Forbindelser	50-56
Formidling av byromsnettverket	57-58
Årstidshul	59
Kobling til området utenfor	60

5. DISKUSJON og REFLEKSJON

Diskusjon	62-63
Refleksjon	64

6. KILDEHENVISNING

Litteraturliste	66-68
Figurliste	69-70

VEDLEGG 1,2,3,4

1. INTRODUKSJON

1.1

Oppgaveområdet i dag. Bilder fra gateparkering og annet parkeringsareal.

INTRODUKSJON

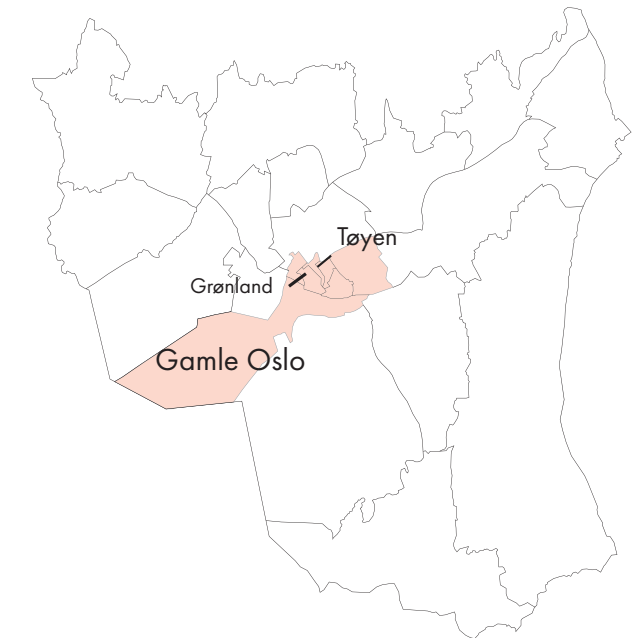
«När inga ungar längre finns är allting slut.
Vad är det då för mening om man står ut.
Visst har det blivit kaos i tidens lopp
Men, så länge det finns ungar så finns det
hopp.»

- Cornelis Vreeswijk, 1978

Dette er en byplanoppgave for barn hvor temaet er barn i byen. Oppgaven skal utforske betydningen uterommene i byen har for barna, med utgangspunkt i forholdene på Grønland og Tøyen i Oslo. I tillegg skal oppgaven se på mulighetene for å sikre områder for bynatur i fremtidig planlegging, med barna som hovedaktør.

Settes det av tilstrekkelig plass for den yngste befolkningen i byen? Er spørsmålet som stilles av Thorén og Nørdbø (Thorén, Nordbø, 2020). De ønsker et nytt fokus i planleggingen, som gir bedre oppvekstvilkår for barna.

Mitt caseområde er valgt på bakgrunn av at Bydel Gamle Oslo skiller seg ut fra andre bydeler ved at barns oppvekstforhold i gjennomsnitt er dårligere sammenlignet med andre bydeler i Oslo. Graden av trangboddhet og barn som vokser opp i vedvarende lavinntektsfamilier skiller seg ut på Grønland og Tøyen. Dette gjør uteområdene og de frie aktivitetsarenaene ekstra viktig. I tillegg er det et pågående områdeløftet av Grønland og Tøyen hvor det skal jobbes langsiktig for å bedre nærmiljøet. Bilfritt byliv skal i tillegg til å gjelde i sentrum også innføres som strategi i mitt caseområde, hvor det skal jobbes for et bedre og økt byliv (Regjeringen, 2020).

1.2

Bydel Gamle Oslo er vist i rosa. Fritt etter bydelskart for Oslo (Oslo kommune, 2017).

I denne oppgaven er det barnas livskvalitet på Grønland og Tøyen som skal styrkes gjennom å sikre god kvalitet og tilgjengelighet til deres byrom.

Formålet med oppgaven er å etablere et sammenhengende byromsnettverk for barn på Grønland og Tøyen, som skal bestå av viktige målpunkter i byen, med en klar sammenheng og en oversiktlig kobling, som skaper identitet og tilhørighet. I dette arbeidet benyttes en metode for utvikling av byromsnettverk utarbeidet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD, 2016).

Videre har oppgaven som formål å stadfeste medvirkningsarbeid blant barn i lover og føringer, samt kvalitetssikre forslaget for en lokalkunnskapsgruppe.

Initiativet for oppgaven er min egen.

Problemstilling

Hvordan kan etablering av et byromsnettverk for barn bidra til å skape trygge gangforbindelser og et mangfold av tilgjengelige og levende byrom på Grønland og Tøyen i Oslo?

Mål

Hovedmål:

Lage en plan for et byromsnettverk for barn på Grønland og Tøyen hvor målgruppen er barn mellom 6-12 år. Målgruppen er satt på bakgrunn av gjennomførte barnetråkkanalyser på området to barneskoler. Oppgaven skal vise nye byrom og programmering med ulikt innhold og karakter, og vise de nye gangforbindelsene som sikrer et sammenkoblet nettverk.

Delmål:

1. Kartlegging av byromskvaliteter ved bruk av stedsanalyse, egne befaringer, og informasjon fra gjennomførte barnetråkkanalyser.
2. Etablering av byromsnettverk for barn på Grønland og Tøyen.
3. Kvalitetssikring av byromsnettverket av lokalkunnskapsgruppe.
4. Utviklingsplan for byromsnettverket for barn på Grønland og Tøyen.

Oppgavens oppbygging

INTRODUKSJON

Oppgaven er bygget opp ved at den først introduserer temaet med forankring i politiske mål og føringer. Oppgaven presenterer videre kunnskapsgrunnlaget, med en gjennomgang av opplevelsen av barn i urbane miljøer, aktivitetsutfordringer og innholdskrav, opplevd trygghet og sikkerhetskrav i tillegg til Barnetråkk som medvirkning, viktigheten av bynatur og kvaliteter i etableringen av byromsnettverk.

METODE

I det neste kapitlet presenteres valgte metoder og gjennomføringen av disse. Oppgaveområdet studeres først ved gjennomgang av stedsanalyser, og studeres videre med bakgrunn i kartleggingsprinsipper fra Idéhåndboka (KMD, 2016). Kartleggingen baserer seg på informasjon fra gjennomførte barnetråkkanalyser og egne befaringer til området. Det foreslåtte byromsnettverket gjennomgår så en kvalitetssikring av en lokalkunnskapsgruppe.

ANALYSE

Etter gjennomførte registreringer presenteres funnene av dagens og planlagte målpunkter, byrom og forbindelser for barn i kart. Potensielle byrom vises i kart, supplert med bilder til de angitte områdene.

BARNAS BYROMSNETTVERK PÅ GRØNLAND OG TØYEN

Resultatet oppsummeres med «Barnas byromsnettverk på Grønland og Tøyen» i kart. Kartet viser de nye forslagene til målpunkter og typene av byrom, i tillegg til eksisterende og

planlagte. Klassifisering av barnas målpunkter og byrom vises i tabell. I tillegg illustreres barnas bevegelsestyper og foreslåtte gatesnitt for å sikre en trygg kobling. Byrommenes klassifiseringskarakter vil illustreres i tre utvalgte byrom.

DISKUSJON, FAGLIG BIDRAG, REFLEKSJON

I diskusjonen diskuteres viktige funn og forslag opp mot formål og problemstilling, samt tidligere kunnskap på feltet som ble introdusert i bakgrunnen. Oppgaven avsluttes med en refleksjon over egen arbeidsprosess og sammenhengen i den presenterte oppgaven.

1.3

Kart over oppgaveområdet (Kartkilde: Norgeidigital, 2017)

Begrepsdefinisjoner

Barn:

FNs barnekonvensjon definerer et barn som et menneske under 18 år, så fremt ikke en annen grense for voksen alder er anerkjent av landets lover (FNs barnekonvensjon, 1990).

Barns mobilitet:

Omhandler barns mulighet for bevegelse som gående, syklende, kollektivreisende, og deres kunnskap om områdets snarveier.

Bynatur:

Bynaturen er knyttet til grønne og blå elementer og er en del av byers økosystem med vann, vegetasjon, jord og dyreliv (KMD, 2016).

Byliv:

Kan betegnes som utendørs aktivitet i byrommet, uavhengig av formål, varighet og art (KMD, 2016). Likevel vil denne oppgaven beskrivelse av byliv rettes mot barns aktivitet i byrommene.

Byrom:

Byrom er åpne plasser i den tette byen. Byrom betegnes også som alle offentlige tilgjengelige byrom som gater, plasser og torg, parker, løkker og blågrønne områder (KMD, 2016).

Byromsnettverk:

Byromsnettverk er infrastrukturen av gater, plasser, parker, blågrønne områder og gang- og sykkelforbindelser. I et byromsnettverk kobles disse til folks målpunkter i hverdagen, for bedre samspill og sammenkobling mellom bygninger, veier, grønnstruktur, byrom og landskap, og menneskene på stedet (KMD, 2016).

Grønnstruktur:

Grønnstruktur er veven av store og små naturpregede områder i byen, kalles også den grønne infrastrukturen. Den kan være mer eller mindre sammenhengende og bestå av alt fra parker, naturområder, gravlund, privathager, felles utearealer og jordbruksområder. Begrepet brukes også som et samlebegrep for blå og grønne strukturer (KMD, 2016).

Herlighetsverdier:

Dette er vakre elementer som stimulerer sansene, som utsikt, vann, blomstringstid og trær.

Lek:

Lek er fysisk eller psykisk aktivitet som ikke synes å ha noe mål utover seg selv og er en fremtredende aktivitet hos barn. Lek er en viktig del av barns sosialisering og kultur i tillegg til tradisjon, siden flere leker ser ut til å vare gjennom generasjoner (Alver, 2020).

Lekeplass:

Lekeplass er arealer utendørs avsatt og tilrettelagt for barns lek, vanligvis i eller nær boligområder i byer og tettbebyggelse. De er ofte utstyrt med lekeapparater, stativer til å klatre i, sandkasser, husker, for å nevne noen, på et areal av gress, sand eller asfalt (Butenschøn, Solvik, 2019).

Målpunkter:

Målpunkter er de viktigste stedene folk oppholder seg på og besøker i hverdagen. Eksempler på dette er hjemmet, skolen, barnehagen, butikker og spisesteder, i tillegg til attraksjoner (KMD, 2016).

Mobilitet:

Er et samleord for bevegelse, og handler om samhandling og bruk mellom ulike transportformer (KMD, 2016).

Områdeløft/Områdesatsing:

Områdesatsing er et virkemiddel for å bedre miljø, boforhold og levekår i et område. Områdesatsing er et utviklingsprogram hvor målet er å gjennomføre en helhetlig innsats i områder som regnes som levekårsutsatte, og har som oftest en varighet på fire til seks år (Husbanken, 2019).

Uterom:

Er rommene mellom bygninger, utemiljø i boligområder, grøntanlegg ved skoler og andre institusjoner, større parker og friområder. Uterom kan både være private hager og bakgårder, og offentlige parker og plasser (KMD, 2016).

OFFENTLIGE FØRINGER

INTERNASJONALE FØRINGER

Barnekonvensjonen

Barnekonvensjonen omfatter et vidt spekter av barns rettigheter og utgjør et felles globalt redskap for å håndtere spørsmål omkring hvilke krav barn kan stille (FN, 2020).

Barnekonvensjonen skiller seg ut fra andre menneskerettighetskonvensjoner ved at den tydeliggjør barnets stilling som eget rettssubjekt og nedfeller egne rettigheter for barn på områder der det er nødvendig. Av sivile og politiske rettigheter kan det trekkes frem at konvensjonen omhandler barns rett til ytringsfrihet og privatliv. Av økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter har barn rett til høyest oppnåelige helsetilstand, utdanning, lek, hvile og fritid.

Det er utpekt en komité, FNs Barnekomité, som skal overvåke at alle som har forpliktet seg til konvensjonen følger den.

FNs bærekraftsmål

Bærekraftsmålene er en global arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene. Et av hovedprinsippene er at alle skal tas med i planleggingen og at sårbare grupper må prioriteres.

Bærekraftsmål 11 handler om å gjøre byer, lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige. Alle, særlig kvinner, barn, eldre og personer med nedsatt funksjonsevne, skal ha tilgang til trygge, inkluderende og tilgjengelige

grøntområder og offentlige rom, med mål om å nå dette innen 2030 (FN, 2019).

Folkehelseloven

Folkehelseloven skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og utjevner sosiale helseforskjeller. Loven fastsetter at folkehelse er et ansvar i alle sektorer og på alle forvaltningsnivåer. Folkehelseloven bygger på fem grunnleggende prinsipper; 1. utjevne sosiale helseforskjeller, 2. «helse i alt vi gjør», 3. bærekraftig utvikling, 4. føre-var og 5. medvirkning (Folkehelseloven, 2012).

Kommuner og fylkeskommuner pålegges til å ha oversikt over befolkningens helsetilstand, og legge dette til grunn i arbeidet med planstrategi for å systematisk fremme folkehelsearbeidet. Kommunen er videre pålagt til å iverksette nødvendige tiltak for å møte folkehelseutfordringene. Loven er samordnet med plan- og bygningsloven (PBL).

Internasjonale føringer innebærer at:

- Det skal sørges for at barnet får ytret sine meninger
- Barnet sin tilgang og mulighet for lek og fritid skal sikres
- Barnet skal ikke oppleve diskriminering, men bli hørt i saker som opptar dem
- Norge skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og fremtidige generasjoner

NASJONALE FØRINGER

Plan- og bygningsloven (PBL)

Plan- og bygningsloven, vedtatt av Stortinget, med formål om å «fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og fremtidige generasjoner. Lovens formål er at det skal tas hensyn til barns oppvekstvilkår i alle plan- og byggesaker, samt estetisk utforming av omgivelsene. Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter.

Barneombudsloven

Barneombudsloven skal fremme barns interesser i samfunnet. Barneombudet har til oppgave å fremme barns interesser overfor det offentlige og private, og skal følge med på barns oppvekstvilkår (Barneombudsloven, 1981).

Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging

Nasjonale mål for barn og unges oppvekstmiljø er å sikre et oppvekstmiljø som gir barn trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger, og med kvaliteter som til enhver tid er i samsvar med eksisterende kunnskap om barn og unges behov. Formålet er å synliggjøre og styrke barns interesser i all planlegging- og byggesaksbehandling etter PBL og å gi kommunene bedre grunnlag for å integrere og ivareta barns interesser i den løpende planleggingen og byggesaksbehandling.

Det er laget krav til fysisk utforming, der arealer

og anlegg som skal brukes av barn skal være sikret mot forurensning, støy, trafikkfare og annen helsefare. I nærmiljøet skal det stilles krav til at arealene er store nok og egner seg for lek og opphold, at de gir muligheter for ulike typer lek på ulike årstider og at arealene kan brukes av ulike aldersgrupper med mulighet for samhandling mellom flere generasjoner (Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging, 1995).

Norge er forpliktet til å:

- Norge skal sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder
- Norge skal utjevne helseforskjeller ved å kunne tilby gratistilbud for barn og unge
- Norge skal gi barn muligheten til å påvirke egne liv og samfunnet de lever i, gjennom medvirkning
- Gi barn tilgang til trygge, inkluderende og tilgjengelige grøntområder og offentlige rom
- Sikre at det tas hensyn til barn og unges oppvekstvilkår i alle plan- og byggesaker

KOMMUNALE FØRINGER

Kommuneplan, Oslo 2018

I Kommuneplanens samfunnsdel presenteres visjonen «En grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle». Nabolagene skal være trygge og attraktive å ferdes i for alle aldersgrupper, ved å redusere biltrafikken og etablere gode gang- og sykkelforbindelser, turveier, grønne korridorer blant annet langs byens bekker og elver, snarveier og gode steder å sitte og hvile. Sosial bærekraft skal være et premiss i boligbyggingen, hvor gode oppvekstvilkår med varierte uteoppholdsareal sikres. I tillegg skal det opprettholdes og videreutvikles god tilgang til områder for organisert og uorganisert lek, idrett og rekreasjon, ved å videreutvikle og etablere nye parker og lokale løkker.

Kommuneplan, Oslo 2015

I Kommuneplanens arealdel står det at bebyggelse og anlegg skal lokaliseres slik at viktige stier/barnetråkk og landskaps- og vegetasjonselementer sikres. Med viktige stier/barnetråkk menes hovedstier fra boligområder til offentlige funksjoner som skole, barnehage og kollektivholdeplasser samt hovedgangatkomster til grøntområder (Oslo kommune, 2015).

Kommunedelplan for torg og møteplasser

Planens hovedmål er å tilrettelegge for etablering av nye og videreutvikling av eksisterende torg og møteplasser for hele Oslos byggesone, med delmål om at planen skal tilrettelegge for et bredt spekter av torg og møteplasser. Dette vil si at de skal gi rom for ulike aktiviteter og brukergrupper, og sørge for en god sammenhengende struktur av de ulike typene torg og møteplasser både for den tette byen og i ytre by, i tillegg at det tilrettelegges for barn og unges behov, med trygge byrom (Oslo kommune, 2009).

Oslo skal:

- Sørge for at bebyggelse og anlegg lokaliseres slik at viktige stier/barnetråkk sikres
- Nabolagene skal være trygge og attraktive å ferdes i for alle aldersgrupper
- Videreutvikle god tilgang til områder for organisert og uorganisert lek, idrett og rekreasjon
- Tilrettelegge for barn og unges behov, med trygge byrom

OPPSUMMERING AV OFFENTLIGE FØRINGER:

Internasjonale føringer innebærer at:

- Det skal sørges for at barnet får ytret sine meninger
- Barnet sin tilgang og mulighet for lek og fritid skal sikres
- Barnet skal ikke oppleve diskriminering, men bli hørt i saker som opptar dem
- Norge skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og fremtidige generasjoner

Norge er forpliktet til å:

- Norge skal sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder
- Norge skal utjevne helseforskjeller ved å kunne tilby gratistilbud for barn og unge
- Norge skal gi barn muligheten til å påvirke egne liv og samfunnet de lever i, gjennom medvirkning
- Gi barn tilgang til trygge, inkluderende og tilgjengelige grøntområder og offentlige rom
- Sikre at det tas hensyn til barn og unges oppvekstvilkår i alle plan- og byggesaker

Oslo skal:

- Sørge for at bebyggelse og anlegg lokaliseres slik at viktige stier/barnetråkk sikres
- Nabolagene skal være trygge og attraktive å ferdes i for alle aldersgrupper
- Videreutvikle god tilgang til områder for organisert og uorganisert lek, idrett og rekreasjon
- Tilrettelegge for barn og unges behov, med trygge byrom

BAKGRUNNSKUNNSKAP

Barn i by

Utfordringer

Nooraddins artikkelen «Children City Architecture» peker på hvordan barn opp gjennom historien har måttet tilpasse seg de voksnes byarkitektur. Nooraddin peker på at den vanligste forståelsen er at barndommen er en midlertidig fase og at barna kun var mindreårige voksne. På bakgrunn av denne tankegangen burde barna bruke og leve i de voksnes miljø til de selv ble voksne (Nooraddin, 2020). Nooraddin mener at prinsippene for barnevennlig by-design deler tre hovedmål; 1. Sunt miljø og komfortable steder, 2. Trygge aktivitetsområder og 3. Rimelige fritidsaktiviteter.

Rapporten City Alive – Designing for urban childhoods (Arup, 2017) stiller spørsmålsteget på hvordan en bærekraftig, suksessfull og sunn by ser ut. Rapporten peker på hvordan planleggere og utviklere bør tenke i fremtidig byutvikling, og at barna bør inngå i utviklingen for å nå målene. Det pekes på 5 hovedutfordringer for barn i by; 1. Trafikk og forurensning, 2. høyhus og byspredning, 3. kriminalitet, 4. isolasjon og intoleranse, og 5. utilstrekkelig og ulik tilgang til byen (Arup, 2017).

For å få til målet om helsefremmende byer er det behov for større forståelse i kommunene for å prioritere barns arealbehov i planleggingen enn i dag, der barnas behov settes foran bilen (Thorén, Nordbø, 2020). Gode fysiske utemiljøer skapes av at barna kan bevege

seg trygt på egenhånd, at barna kan ta i bruk aktivitetsmuligheter og at aktivitetsmulighetene må finnes i nærheten av boligområdene (ibid).

Trygghet og sikkerhetsfokus

I Thorén og Nordbø sin rapport (Thorén, Nordbø, 2020) fremlegges målinger av at det har vært en nedgang i barn og unges lek uten voksne i det offentlige rom, hvor nedgangen er størst i Oslo. Restriksjonene på barnas muligheter til å bevege seg fritt i byen har utviklet seg gradvis over tid, og kan knyttes til byers og tettsteders utforming. Det står dårligere til med barn som vokser opp i blokk og større boligkomplekser, der det ofte er mangel på felles uteoppholdsarealer og rekreasjonsområdene ikke ligger i nærhet til boligen (Thorén, Nordbø, 2020).

Rishaug trekker frem at jenter er mer positive til å bruke steder i nærmiljøet, som er enkle å komme til og hvor mange ferdes, som en særlig trygghet (Rishaug, 2017). Ofte legges aktivitetene lengst mulig unna bygninger hvor det bor folk, for å minske irritasjon rundt bråk. En ulempe ved dette, i tillegg til mindre trygghet av at det er færre øyne som ser, er at man mister mange av de tilfeldige besøkene og terskelen for å dra innom blir høyere.

Thorén legger frem av barnas uteområder på skoler og i barnehage skal gi trygghet og være trivselskapende (Thorén, 2019). Det bør finnes en styrende innholdskvalitet av disse uteområdene, som ikke kun kjennetegnes av monofunksjonelle lekeapparater og plastdekker med overdrevet drifts- og sikkerhetsfokus (Thorén, Nordbø, 2020). Barnas sikkerhet

blir utfordret ved den manglende informasjon om både størrelse og innholdskvaliteter på uteområdene knyttet til disse arenaene, med en tendens til at disse uteområdene krymper. Planleggerne må være bevisste på balansen mellom fokuset på sikkerhet og at områdene for barna er spennende nok. Ambisjonsnivået i utformingen av fremtidige lekeplasser bør heves (Hartmann, 2017). Leken behøver ikke å ha noe annet formål enn den sansbare opplevelsen i seg selv, og begrenses i dag av voksnes innblanding og sikkerhetsfokus (ibid).

Planlegging

Vi bør gi barna våre bedre oppvekstmiljøer, og følge offentlige lovpålagte føringer (Thorén, Nordbø, 2020). Omgivelsenenes utemiljø må tilby varierte aktivitetsmuligheter. Innen 2050 vil rundt 70 % av verdens befolkning bo i byer og at størsteparten av disse som bor i byen vil være under 18 år (ARUP, 2017). By- og tettstedsplanlegging må vie og sikres mer plass til barna i fortettingen (Thorén, Nordbø, 2020). Utfordringen er blant annet at det mangler operasjonalisering av hva som er gode oppvekstvilkår, og at dokumentasjonen av barns bruk av nærmiljøene ikke er god nok. I tillegg er en tendens av kommunene strever med målet om medvirkning fra barna (ibid).

Nabolag som er tilrettelagt for den gående med en blanding av destinasjoner støtter opp under muligheten for fysisk aktivitet og tillitsfølelsen til samfunnet (ARUP, 2017). Nærhet til aktivitetsområder, tilgjengelige grøntområder både på sykkel og til fots er infrastruktur spesielt viktig for barn (ibid). Det er viktig at det

finnes varierte fysiske kvaliteter både skolens uteområder og i nærmiljøet (Thorén, Nordbø, 2020).

1.4
Illustrasjon av barna som markerer sin plass i byen (Sandemose, 1979).

OPPSUMMERING: Barn i by

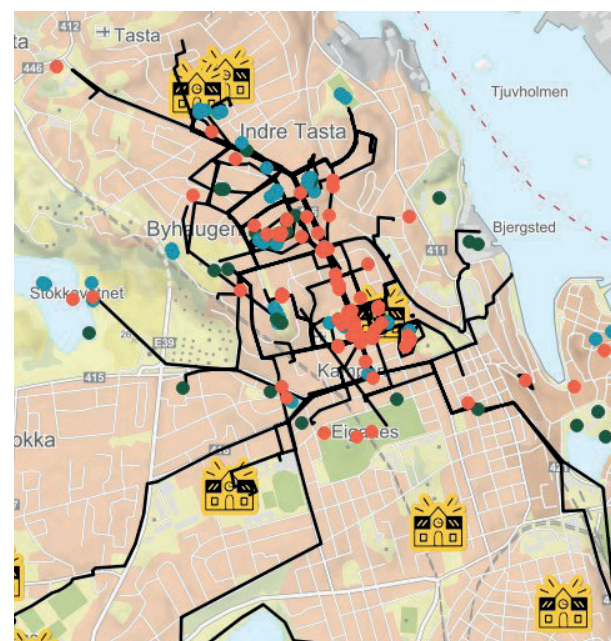
Hovedutfordringer for barn i by er; trafikk og forurensning, høyhus og byspredning, kriminalitet, isolasjon og intoleranse, og utilstrekkelig og ulik tilgang til byen. Barnas arealbehov må settes foran bilen. Barnas oppholdsareal må sikres av en styrende innholdskvalitet, bestående av varierte aktivitetsmulighet med god tilgang for flere brukergrupper.

Barnetråkk

Barnetråkk er en metode for medvirkning utviklet for bedre planlegging for barn i saker som angår dem. Med denne metoden registrerer barna selv sine skole- og fritidsveier, hvilke områder de oppholder seg, steder de liker og misliker. Metoden fanger også opp hvilke fysiske forandringer de ønsker seg i sitt nærområde (Regjeringen, 2010).

Som det slås fast i FNs barnekonvensjon så har barn rett til å si sin mening og bli hørt, i tillegg til at det er statens ansvar å følge opp og sette barnerettighetene ut i livet (FNs barnekonvensjon, 1990).

Barnetråkkmetodikken er utviklet av fylkesplanlegger i Vestfold, Eva Almhjell, med utgangspunkt i kart som viste dyretråkk i kommunene og registreringene av hvor elg og andre dyr beitet og oppholdt seg. Almhjells idé var å lage tilsvarende kart som viste barn og unges bruk av arealene, og har vært i bruk i arealplanleggingen siden 1993 (Regjeringen, 2010).

1.5
Barnetråkk gjennomføres digitalt, hvor barna tegner inn sine bevegelseslinjer og markerer steder de misliker (rød), liker (grønn) og aktivitetsområder (blå). Kartet viser gjennomført Barnetråkk på Kampen skole i Stavanger i 2019 (Kampen skole, 2019)

OPPSUMMERING: Barnetråkk

Barnetråkk er en metode for medvirkning utviklet for bedre planlegging for barn i saker som angår dem.

1.6
Aktivitetstrappa 0-18 år. Illustrerer progresjon og bevegelses kvalitet i ulike aldersgrupper, hvor det i denne oppgaven legges mest vekt på aldersgruppene fra 6-12 år. (Fjørtoft et al, 2018).

Aktivitetskrav i ulik alder

En sentral folkehelseprioritering er gode oppvekstvilkår for barn og unge, da det er sammenheng mellom gode oppvekstvilkår, helse og trivsel. Det legges et fundament i barne- og ungdomsårene for helse, livskvalitet og robusthet i møte med utfordringer senere i livet. Tiltak som sikrer dette er derfor viktige for individet selv, men også for samfunnet (Thorén, Nordbø, 2020). Barn som har tilgang til flere lekeplasser og sports- og idrettsarenaer i nabolaget er mer sammen med andre jevnaldrende (ibid). Barn oppholder seg store deler av hverdagen sin på skolen, der utetiden inngår som en sentral del.

Helsedirektoratet anbefaler at barn og unge bør være i aktivitet i minimum 60 minutter hver dag, hvor aktiviteten er variert med både moderat og hard intensitet (Helsedirektoratet, 2019).

Aktivitetstrappa illustrerer barns progresjon og bevegelses kvalitet i de ulike aldersgruppene fra 0 til 18 år (Fjørtoft et al 2018).

Etter hvert som barnet vokser går det fra å være fysisk aktive, men med lav intensitet, til å stadig øke intensiteten med mer motoriske ferdigheter (Thorén, 2019). Fra 6 år utvikler

barnet oppgaveorienterte motoriske ferdigheter i variert miljø. Det er små kjønnsforskjeller og barna har god kroppsbeherskelse og målbare ferdigheter i styrke, hurtighet, balanse, bevegelighet og koordinasjon. Her er det et stort potensial for læring av bevegelser, i tillegg til at denne perioden innebærer store endringer med overgangen fra barnehage til skole. Her må de fysiske miljøene kunne tilby robuste trær å klatre i og naturområder med variert terreng.

Fra 10 års alderen er grunnlaget forhåpentligvis lagt for å kunne utvikle teknikker som kreves i ulike aktiviteter og idretter. Likevel er allsidig aktivitet nødvendig, med viktige bevegelser som rotasjon, hurtighet, utholdenhet, kraft, koordinasjon og balansetrening. Eksempler på fysiske miljøer som tilbyr dette er anlegg for ballaktiviteter, innretninger for turn, ski- og skøytemuligheter, trampoliner og rullebrett. Erfaringsmessig kan aktiviteter for gutter godt være konkurransepregede, mens de for jenter i større grad kan være sosiale (ibid).

Er uterommene for alle? (Rishaug, 2017).
Dagens uterom for fysisk aktivitet appellerer ikke til unge jenter på samme måte som det gjør for gutter og unge menn (ibid). Uterommets manglende tilbud til jenter har ført til at de ikke deltar og i tillegg blir sett på som inaktive og uinteresserte.

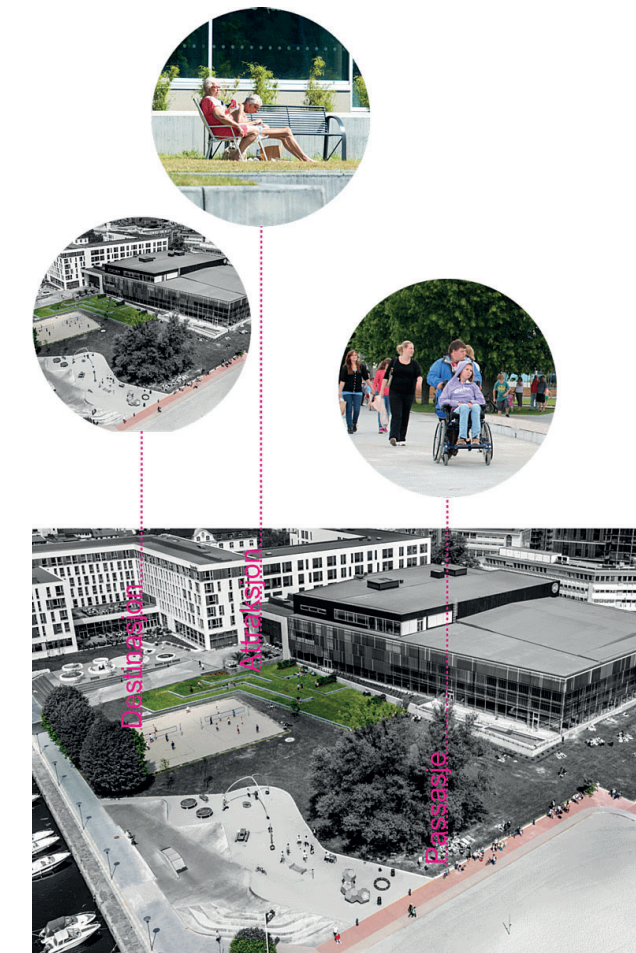
Rishaug har utviklet en design- og planleggingsguide, bestående av seks punkter med et spesielt fokus på jenters interesser i utformingen av aktivitetsanlegg, se figur 1.7. Aktivitetsanlegget bør oppfylle kravet om å inneholde og tilby; attraksjon, destinasjon og passasje, for å sikre jenters trygghet. Jentenes opplevelse av et rom formes når man beveger seg gjennom rommet. Passasje handler om at man skal kunne bevege seg gjennom rommet

og på den måten se hva som foregår og at å passere gjennom rommet blir en attraksjon i seg selv. Destinasjon forklares som et trekkplaster til stedet, for eksempel muligheten for å spille volleyball. Attraksjon handler om stedets evne til å holde på de besøkende ved å kunne tilby noe interessant å se på.

Rishaug kommer med et eksempel fra en analyse av Bystranda i Kristiansand, se figur 1.8. Her forklarer hun fenomenet ved utvekslingen av de som ser og blir sett på, eksempelvis de som spiller volleyball. De som spiller volleyball utgjør scenen, men de som ser på er publikum. De som spiller og blir «sett» gjør det enda mer interessant å spille, mens de som ser på har større sjanse for å bli værende lenger på stedet når de har noe

å se på. I beste fall vender de som var publikum tilbake til Bystranda neste gang for å spille selv.

Jenter ønsker seg gode samvær- og konkurransefrie arenaer, med fleksible uterom med mulighet for aktiviteter som handler om egen bevegelse, inspirert av gymnastikk og turn. Det må tenkes utover form og funksjon for å få med jentene (Rishaug, 2017).

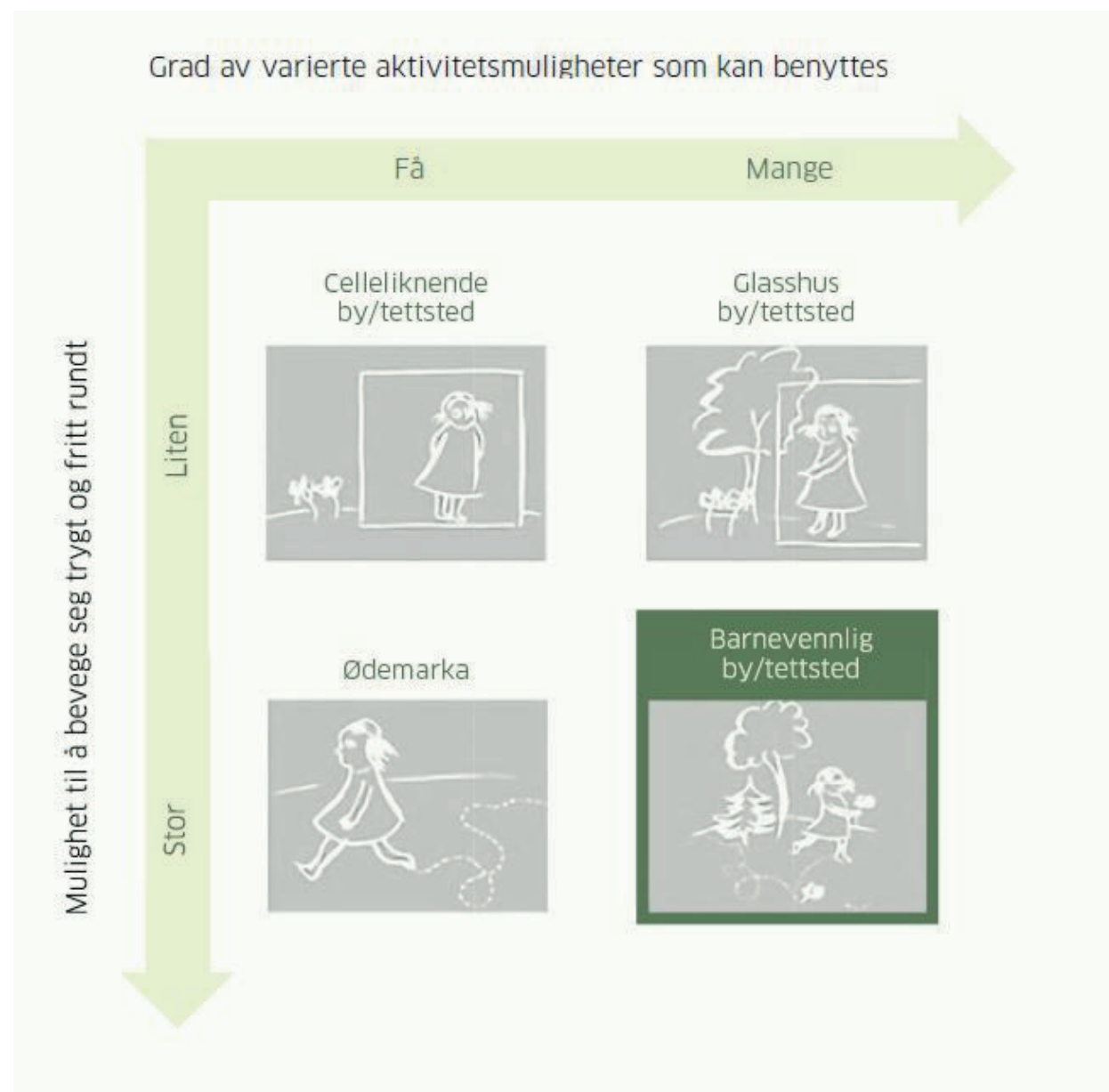
1.8
Viser et eksempel på områdets inndeling av destinasjon, attraksjon og passasje fra Bystranda i Kristiansand (Rishaug, 2017).

1.7
Jentestrategien. 6 punkter for en kjønnsnøytral planlegging (Rishaug, 2017).

OPPSUMMERING: Aktivitetskrav i ulike alder

Det kreves ulike grader av tilrettelegging i ulike alder, med mer variasjon og utfordring etter hvert som man blir eldre. Fra 6 års alderen må det tilbys fysiske miljøer for ballaktiviteter, innretninger for turn, ski- og skøyte, trampoliner og rullebrett for å kunne trene bevegelser som rotasjon, hurtighet, utholdenhet og balanse. Gutter er i større grad konkurransepreget og jenter er i større grad sosiale. Planleggerne må tenke utover form og funksjon og kan la seg inspirere av innretningene til gymnastikk og turn.

1.9 Den barnevennlige byen må ha mange varierte aktivitetsmuligheter og med store muligheter til å bevege seg trygt. Figuren illustrerer at natur i byen øker graden av aktivitetsmuligheter og gir mulighet til å bevege seg trygt rundt. (Nordbø, Thorén, 2020).

Bynatur

Gangavstand til grønt

Nordbø har i sitt arbeid funnet sammenhenger på hvilken rolle det spiller med nærhet til grøntområder, parker, skoler og lekeplasser, og hva det har å si for barnets fysiske og sosiale aktivitet, deltagelse og trivsel (Nordbø et al, 2018). Det er av betydning at barna har en park innenfor 800 meters radius, for å nå helsemyndighetenes anbefaling om 60 minutters fysisk aktivitet, daglig. Skolen er viktig som nærmiljøarena, både når det gjelder å delta i organisert aktivitet og å være med venner.

Nordbø foreslår at man bør planlegge og bygge nabolag der skolen er tilgjengelig til storparten av de som bor i området. Den sosiale aktiviteten er avgjørende nærhet til lekeplasser, idretts- og aktivitetsanlegg. De fysiske omgivelsene viste seg å ha stor betydning for at barn og unge velger å gå eller sykle til og fra steder.

I Thoréns rapport så pekes det også på at naturelementer og variert topografi inviterer til ulik bruk og varierte aktivitetstyper og reduserer stillesittende aktiviteter (Thorén, 2019). Trær, busker og steiner kan bli brukt som klatrestativer og gjemmesteder. Natur påvirker barn i skolealder slik at de er fysisk aktive, i tillegg til at deres kognitive ferdigheter styrkes etter opphold i naturen. Figur 1.9 viser at økende grad av varierte aktivitetsmuligheter med bruk av natur og naturelementer gir en mer barnevennlig by og tettsted (Nordbø, Thorén, 2020).

I tillegg gir naturområder beskyttelse mot helseskadelig UV-stråling.

Thorén presenterer også hvordan fortetningspolitikken og arealknapphet gjør at uterommene for lek og aktivitet, og grøntområder må utnyttes effektivt. Dette kan føre til at man fremover må planlegge for at skoler og barnehager må dele uteområdene med nærmiljøet i større grad (Thorén, 2019).

OPPSUMMERING: Viktigheten av bynatur

Gangavstand til grønt er avgjørende for barnets fysiske og sosiale aktivitet. Skolen bør planlegges som nærmiljøanlegg, med tilgjengelighet utover skoletiden. Naturelementer og variert topografi inviterer til ulik bruk og varierte aktivitetstyper.

Fem kriterier for å oppnå et godt byromsnettverk

For å oppnå et godt byromsnettverk vektlegges 5 kriterier som byrommene og koblingen mellom må oppnå (KMD, 2016). Kriteriene er; brukbarhet, nærhet, sammenkobling, kvalitet og graden av bynatur.

1. BRUKBARHET for barn

Byrommene er knyttet til hverdagslivets behov og skal hver for seg tilby ulike kvaliteter og aktiviteter som beriker barnas hverdagsliv. Byrommene kan ha ulike roller og oppgaver, enten med spesielle formål eller fleksible byrom.

Barnas byrom skal være tilrettelagt for lek, men også være en møteplass for voksne som er med barna. Gutter og jenter skal være ivaretatt, med et tilbud om både organisert idrett og uorganisert idrett. Byrommene skal kunne brukes gjennom hele døgnet og gjennom året.

2. NÆRHET for barn

Nærhet handler om avstander innad i nettverket og mellom de ulike byrommene. Avstanden til byrommene påvirker bruken og kunnskap om barnas reisevaner blir viktig. Figur 1.11 illustrerer hvor langt barna, i tillegg til andre grupper, går.

3. SAMMENKOBLING for barns

God sammenkobling handler om et sammenhengende byromsnettverk og byrom for mobilitet. Byrom for mobilitet for barn vil være skoleveien, gangveien mellom parken og lekeplassen, snarveier og bolig-gaten.

Det bør være fokus på å fremme barns mobilitet ved å gjøre det spennende og trygt å bevege seg langs en strekning, med brede fortau og gatehjørner som kan romme gateliv. Gangsonene må henge sammen uten barrierer, trafikkfarer og med avklarte soner.

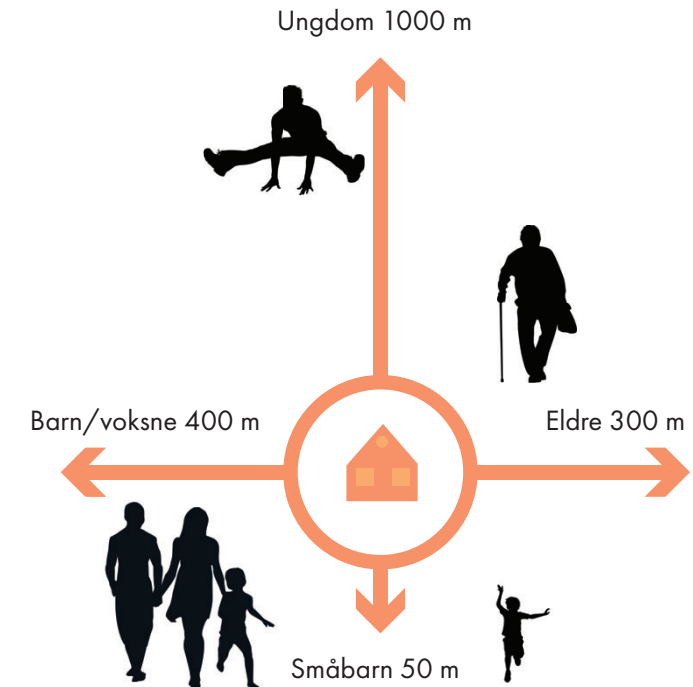
4. KVALITET for barn

Kvalitet handler om stedskvaliteter, utforming av omgivelser og fysiske kvaliteter i byrom, som utsikt, terrengforskjeller, historisk bruk eller kunst i byrommet. Byrommene skal utformes slik at de beriker hverdagsøyeblikkene. Omgivelsene må kunne oppleves i barns øynehøyde og i gang- eller sykkel fart.

5. BYNATUR for barn

Bynatur handler om blågrønne kvaliteter i byromsnettverket, urbant friluftsliv og klimatilpasning. Natur i byen er en del av byens økosystem som omhandler både vann, vegetasjon, jord og dyr.

Bruken av gatetrær og alleer fremmer turgåing og det urbane friluftslivet og urban dyrkning i byrom er en viktig sosial møteplass.

1.10, 1.11

Fritt etter (KMD, 2016) sitt prinsipp for bærekraftig mobilitet der gående og syklende har 1. prioritet, kollektivtransport har 2. prioritet og bilen har 3. prioritet.

Fritt etter (KMD, 2016) beskrivelse av hvor langt vi går.

REFERANSEPROSJEKTER

Referanseprosjektene viser eksempler på hvordan områder i byen, som tidligere har vært utilgjengelig, tilgjengeliggjøres ved tilførsel av natur og aktivitet. Byrom kan transformeres enten midlertidig eller permanent ved å etablere lommeparker på rivningstomter eller åpne opp

1.12 Krusedullparken i Fredrikstad (KMD, 2016 s. 82)

Krusedullparken i Fredrikstad

På en rivningstomt i Fredrikstad sentrum ble det i 2013 etablert en midlertidig park. Området skal senere tilegnes Fredrikstad rådhus, men kan nå benyttes som en grønn oase med benker og snirklede stier i en labyrint laget av torvblokker. Krusedullparken ble et positivt innslag i Fredrikstads bybilde (KMD, 2016).

PROSJEKTETS RELEVANS

Krusedullparken ble etablert som et midlertidig tiltak på en rivningstomt i Fredrikstad. På kort tid kan et byrom endre karakter fullstendig og gå fra en grå flate til en frodig park. Grønland og Tøyen har flere områder brukt til parkering av biler eller som står tomme. Her ligger det et potensial til å fylle området med liv i en grønn drakt.

tidligere lukkede bakgårdsrom. I tillegg viser to av prosjektene en mulighet for ny type bruk og bevisstgjøring av byrommene gjennom å guide den besøkende gjennom med en audioguide eller ved å lage intuitive retningsveiledere.

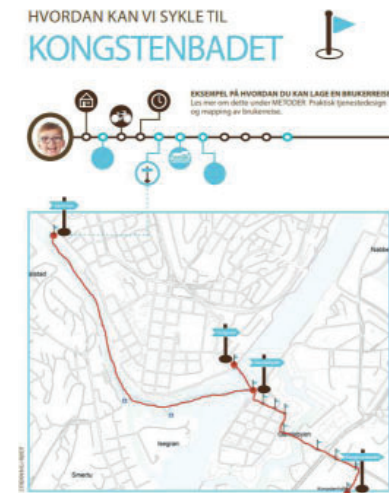
1.13 Oversiktsbilde av kvartalstrukturen i Skien, med gårdsrom i Mosaikk vist i gult (Skien kommune, u.å.)

Mosaikk Skien

Mosaikk Skien har blåst liv i offentlige og private byrom i Skien sentrum, og ble til slutt et nettverk av bakgårder fylt med vakre hager, kunstutstillinger, kaféer, åpent for publikum. Prosjektet hadde som målsetting å vitalisere byrom, og teste ut ideer om nytt innhold i den gamle kvartalsstrukturen (KMD, 2016).

PROSJEKTETS RELEVANS

Konseptet med å gjøre bakgårdene tilgjengelige å gi dem en ny drakt kan overføres til andre byer. På Grønland og Tøyen er det flere bakgårder som står åpne, selv om flertallet er privat og låst. Det er mulig å undersøke muligheten for å gi disse bakgårdene en nytt, friskt pust, og åpne opp for lek og aktivitet, som kan gi boende og besøkende nye områder å ferdes til og i.

1.14 Tjenstedesignernes utarbeidede forslag til intuitive reiseveier fra fergeleiet til idrettshallen (Fredrikstad kommune, 2017).

Nærhetsbyen Fredrikstad

«Case Fredrikstad – bylaboratorium for nærhetsbyen» er et prosjekt i Plansatsingen mot store byer i 2013, med røtter i Fremtidens byer. Case Fredrikstad er et byutviklingsprosjekt hvor målet er å skape et attraktivt og tilgjengelig sentrum, med størst vekt på de gående og syklende (Fredrikstad kommune, 2017). I forlengelse av prosjektet utviklet Tjenstedesignerne en strategi for planleggingen i å tydeliggjøre strekninger brukt av barn. Her presenteres et eksempel på planlagte tiltak for å sikre at primært barn skulle finne frem til byens idrettshall og svømmehall fra fergeleiene, ved å lage intuitive retningsvisere. Retningsviserne kunne være en kombinasjon av skilt, lys, vimpler eller merkede stener langs strekningen.

PROSJEKTETS RELEVANS

Howdan man kan lage intuitive reiseveier og tydeliggjøre forbindelser for barn ved å lage en forbindelseslenke av retningsvisere.

1.15 Tallerås audioguide, Fotnoter. (Tallerås, 2016)

Fotnoter

Kunstner Jon Benjamin Tallerås laget i 2016 lydverket Fotnoter, som er en interaktiv byvandring som går fra Munchmuseet til Tøyenbekken via Gamle Oslos bakgater, på 45 minutter. Tallerås forteller om byens mange språk, som kan ses gjennom blant annet skilting og graffitikunst. I tillegg gjør han oppmerksom på at jo mer man vet om stedet jo større verdi får det (Munchmusset, 2016).

PROSJEKTETS RELEVANS

Byvandring med tilhørende audioguide er en god måte å bevisstgjøre rundt byens kvaliteter og oppdagelse av nye forbindelser. Metoden er åpen for alle og øker områdets tilgjengelighet, i tillegg til å aktivisere besøkende. Guidingen gir bredere innsikt og er en mulig historieforteller som kan endre innhold gjennom sesongen eller endre ruten for vandringen.

BARNAS BYROMSNETTVERK

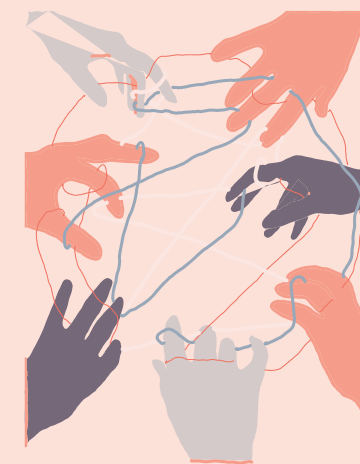
MÅL FOR OPPGAVEN

Hovedmål:

Lage en plan for et byromsnettverk for barn på Grønland og Tøyen hvor målgruppen er barn mellom 6-12 år. Målgruppen er satt på bakgrunn av gjennomførte barnetråkk-analyser på området to barneskoler. Oppgaven skal vise nye byrom og programmering med ulikt innhold og karakter, og vise de nye gangforbindelsene som sikrer et sammenkoblede nettverk.

I første del av oppgaven er bakgrunnen for oppgaven presentert og oppgavens kunnskapsgrunnlag gjennomgått. Kunnskapsgrunnlaget viser dagens utfordringer barn møter på i by, hvilke omgivelser som fremmer barns aktivitet og trivsel, og en type medvirkningsverktøy som kan brukes på barn.

I neste kapittel presenteres og gjennomgås metodevalgene, som er bakgrunnen for oppgaven.

2. METODE

Valgte metoder

Grønland og Tøyen er blant bydelene i Oslo som har størst levekårs- og folkehelseutfordringer (Brattbakk et al., 2017). Den sosiokulturelle stedsanalysen peker på flere likhetstrekk mellom Grønland og Tøyen. Flere barn vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt og en stor andel unge voksne har ikke fullført videregående skole. Grønland og Tøyen har en stor andel blokkbebyggelse, som preges av små leiligheter og store barnefamilier. Trangboddhet og knappe uteoppholdsarealer skaper bomiljøutfordringer (ibid). Innbyggerne opplever at områdene har for få kultur- og aktivitetstilbud, og manglende informasjon og oversikt over de som finnes. Det mangler fysiske møteplasser der innbyggerne kan møtes, både på tvers av generasjoner og tilrettelegging for enkeltgrupper som jenter, unge voksne og småbarnsforeldre (Oslo kommune, 2019). Området har mye gjennomgangstrafikk, og manglende tilrettelegging for fotgjengere og syklist, som skaper utfordringer i koblingen av byrommene.

Denne oppgaven vil fokusere på barn som vokser opp på Grønland og Tøyen. Basert på områdets utfordringer og mangler har jeg valgt å benytte meg av en metode for utvikling av byromsnettverk (KMD, 2016), for å sette barnas byrom i sammenheng og foreslå potensielle områder som kan supplere byromsnettverket.

Opgavens datagrunnlag er samlet gjennom dokumentgjennomgang, registreringer og analyser med utgangspunkt i verktøykassen for byromsnettverk (KMD, 2016),

egne observasjoner på befaring, og et lokalkunnskapsutvalg for kvalitetssikring. I oppgaven har jeg benyttet meg av eksisterende kilder, i tillegg til egne observasjoner og analyser som er mer målrettet for denne oppgaven.

I oppgavens startfase søkte jeg informasjon i publiserte stedsanalyser for Grønland (Brattbakk, et al., 2017) og Tøyen (Brattbakk, et al., 2015), for å finne ut hvilke utfordringer Grønland og Tøyen har og områdenes karakteristikk. Områdets utfordringer og satsningsområder beskrives i tillegg i planprogrammet for kommunen, både fjorårets (Oslo kommune, 2019), og årets (Oslo kommune, 2020). I tillegg til å sette meg inn i publiserte analyser var jeg i kontakt med Oslo kommune, hvor jeg ble videreført til Bymiljøetatens, som forvalter byens fellesarealer. Herfra ble jeg tipset om personer som kunne være aktuelle å snakke med om min vinkling til oppgaven. I tillegg til fysiske møter med ansatte i kommunen har jeg hatt telefonmøter og mailkorrespondanse for å få bredere innsikt i områdets utvikling og planer. Jeg har vært aktiv på områdets sosiale plattformer, som bydelsappen, Ung i Bydel Gamle Oslo, og AKS, for å supplere stedsanalysene med et folkelig bilde.

Jeg var også deltager på et folkemøte, avholdt på Zoom, hvor innbyggerne selv fikk mulighet til å påvirke neste års planprogram ved å stemme frem prosjekter. Prosjektene som engasjerte innsenderne mest var «Trygge bomiljø i Urtegata, Urtehagen og Breigatakvartalet» og «Bedre skolevei – Vahl Skole». Denne tilnærmingen til området har vært avgjørende i prosessene senere og gitt en

bedre forståelse av områdets muligheter og utfordringer.

1. BYROM – EN IDEHÅNDBOK

I mitt arbeid med å utvikle barnas byromsnettverk på Grønland og Tøyen har jeg brukt Idehåndboken, Byrom – en idehåndbok (KMD, 2016) sin sjekklister og kriterier for å utvikle et godt byromsnettverk og kartlegging og analyse av byromspotensiale (KMD, 2016 s.61). Idehåndboken har vært essensiell i kartleggings- og analysearbeidet.

Sjekklister for registreringene er beskrevet i VEDLEGG 4.

2. BARNETRÅKK PÅ VAHL- OG TØYEN SKOLE

Opgaven bruker informasjon fra tidligere gjennomført Barnetråkk på områdets to barneskoler i 2015. Barna fikk muligheten til å tegne og kommentere skoleveien sin inn i kart (Oslo kommune, 2015). Verktøyet gir barna mulighet til å velge opplistede ikoner som er delt inn i positive (grønne), negative (røde) og aktiviteter (blå) for å registrere hvilke steder de bruker i hverdagen. Under de fargede ikonene finnes det forslag som «fin bygning», «fin park», og «liker», på de grønne ikonene. De røde gir forslag som «skumle folk», «sint hund», «støy», «søppel» og «vil endre». I tillegg finnes det ikoner som symboliserer møteplass, lekeplass og shopping.

I de gjennomførte barnetråkkanalysene var jeg interessert i å få innblikk i barnas bevegelsesmønster, som i dette tilfellet blir skoleveien. I tillegg vil registreringene kunne si noe om hvilke steder barna trives eller mistrives i, og hva som gjør at stedene kvalifiseres til et

positivt eller negativt sted.

3. EGNE BEFARINGER

Med mål om å komme nærmere inn på innbyggernes opplevelse og bruk av områdenes oppholdsarealer, både ute og innendørs ble det naturlig å selv besøke områdene en rekke ganger. Befaringene la grunnlag for kartlegging og analyse av nåværende områder, med også utnyttede og potensielle nye byrom. I tillegg var befaringene og arrangerte møter bakgrunnen for utvalget av nøkkelpersoner for kvalitetssikring av byromsnettverket. I løpet av perioden ble det til sammen 15 befaringer (se VEDLEGG 1).

Befaringene har blitt foretatt på ulike tidspunkt av døgnet og uka for å få med bruken av områdene i ukedagene og helg, og før og etter skoletid. Ved å ha besøkt området jevnt utover halvåret har jeg fått sett det i ulik innpakning, fra sommerblomstring til høstfarger og kastanjer på bakken til nakne trær og frostrøyk.

4. KVALITETSSIKRING AV LOKALKUNNSKAPSGRUPPE

Halvveis i oppgaveskrivingen gjennomførte jeg et fellesmøte for en lokalkunnskapsgruppe for å kvalitetssikre planene for barnas byromsnettverk. I forarbeidet til oppgaven var jeg i løpende dialog med bymiljøetaten, med telefonsamtaler og et fysisk møte med en representant for etaten. I den sammenheng ble jeg tipset om en rekke personer jeg burde kontakte for videre innspill med innsikt i arbeidet som gjøres for barn på Grønland og Tøyen. Utvalget er basert på disse tipsene og videre mailkorrespondanse og møter med noen av dem. VEDLEGG 2 og VEDLEGG 3 beskriver invitasjonen til fellesmøtet og søknad til Norsk senter for forskningsdata (NSD).

Utvalget er bestående av Sindre Andresen, Silje Gitlestad og Sara Barzinje. Alle har til felles at de på ulike måter er engasjert i utviklingen av Grønland og Tøyen som sted for barna, både på et politisk-, utviklings- og aktivt plan i området. Utvalget er personer med ulik bakgrunn, både tilflyttere på grunn av jobb og familie, og lokale som har bodd hele sitt liv i området, med et spenn i alder. Utformingen av byromsnettverket oppnår bedre kvalitet ved å bygge på lokale særtrekk (KMD, 2016). Utvalget var min portal til verdifull lokalkunnskap.

Spørsmålene og kart var sendt ut i forkant av møtet, med mulighet for forberedelse. Møtetiden var preget av en løs og ledig stemning hvor vi snakket rundt utsendte spørsmål, uten at jeg tok notater av hva som ble sagt av hvem spesifikt. Møtet varte i til sammen 90 min, og ble holdt i flerbrukshallen til Tøyen Sportsklubb.

I løpet av møtetiden så fikk jeg bekreftelse på at byrommene jeg hadde registrert ble brukt av barn for ulik lek og aktivitet, i tillegg til innspill på hvilke aktivitetsområder som blir brukt mest av aldersgruppen 6-12 år.

5. ANNEN INFORMASJON

I løpet av oppgaveperioden deltok jeg på en workshop i regi av Kunsthall Oslo, Silketrykkets venner og Bydel Gamle Oslo. Workshopen ble arrangert i høstferien og var åpen for påmelding for ungdom i alderen 13 – 18 år. Workshopen var todelt, med en byvandring og silketrykking på tekstiler. Kunstneren Jon Benjamin Tallerås innledet workshopen med en gåtur fra Munch på Tøyen, og hele veien ned til Galleri Oslo i Tøyenbekken. Ungdommene ble fortalt og oppmuntret til å lete etter byens mange språk,

alt fra tagging, logoer, ulikt underlag og tekstur. Tallerås åpnet øynene våre for hvordan byen kan bli til kunst. Skjulte skatter og inspirasjonen fra byrommet skulle ungdommene ta med videre inn i den andre delen av workshopen, hvor det skulle trykkes å t-skjorter og tekstiler, med motiver fra gåturen.

REFLEKSJONER RUNDT VALG AV METODER:

1. BYROM – EN IDÉHÅNDBOK

Idéhåndboken gir en god tilnærming til forståelsen av etableringen av et sammenhengende byromsnettverk. Etableringen må skje i henhold til det utvalgte stedet og på bakgrunn av stedegne kvaliteter og utfordringer, i tillegg måtte jeg i denne forbindelsen ta utgangspunkt i gruppen barn innenfor befolkningen. Utfallet av å følge Idéhåndboken blir et unikt resultat. Det er interessant å tenke på hvilke registreringer som hadde blitt gjort hvis jeg for eksempel hadde valgt bydelen jeg selv bor og kjenner bedre. Likevel er jeg i den oppfattelsen av at det var positivt å komme utenfra og se området med nye øyne. Det er mulig å tro at jeg hadde vært påvirket av tidligere oppfatninger og sett meg blind på områdets potensiale, selv om jeg hadde spart tid på å ikke måtte bli kjent med området utenfra.

2. BARNETRÅKK

Barnetråkkene som er gjennomført på Tøyen- og Vahl skole ble gjennomført i 2015. Utbedringer har skjedd underveis i områdene elevene registrerte negativt. Derfor er det sannsynlig at barna har en litt annen oppfatning i dag og analyse materialet kan ha blitt annerledes.

Fokuset blir derfor å se på hvilke forbedringer som gjenstår og mulige tiltak for å øke trygghet og trivsel.

Etter mailkorrespondanse med en av de ansvarlige for gjennomføringen fikk jeg vite at det skulle gjennomføres et nytt Barnetråkk på Vahl skole i september i år. På grunn av restriksjoner og smittevern fikk jeg ikke muligheten til å delta på denne. Årets Barnetråkk ble ikke gjennomført digitalt, men som aktive registreringer ute i mindre grupper. Rapporten fra denne har blitt forsinket, så jeg har ikke hatt anledning til å bruke opplysninger fra den i min oppgave.

3. EGNE BEFARINGER

Det kan tenkes i ettertid at de første befaringene til området ikke ga så stor avkastning ettersom jeg ikke hadde det helt klart hva jeg skulle registrere og undersøke. Disse befaringene gikk likevel til å gjøre meg kjent i området og se de fysiske avstandene, lære gatenavn og observere barn og voksne på vei til og fra sine daglige gjøremål. I tillegg fikk jeg prøvd meg både som gående og syklist, som ga meg innsikt og forståelse for hvilke områder som oppleves problematiske.

4. KVALITETSSIKRING AV LOKALKUNNSKAPSGRUPPE

I avgjørelsen på utvalget av nøkkelpersoner valgte jeg å kun forholde meg til voksne. Denne avgjørelsen er tatt på bakgrunn av tidsbegrensninger og at det allerede er gjennomført medvirkning i form av Barnetråkk ved skolene. I tillegg var det en bevisst avgjørelse for å unngå misforståelser og skuffelse hos barna ved at mitt arbeid ikke

nødvendigvis blir gjennomført.

5. ANNEN INFORMASJON

Selv om workshopen ble arrangert for en eldre aldersgruppe en denne oppgavens aldersavgrensning var det likevel interessant å få et innblikk i hva ungdommene legger merke til og er opptatt av i bybildet. Deltagerne som bodde i området hvor vandringen gikk hadde informasjon om hvordan byrommene fungerer og hvordan de brukes forskjellig. Snarveier og ulåste porter til bakgårdsrom er lokalkunnskap som kom frem. Arrangementet var fullbooket, som indikerer at det er et stort ønske om varierte tilbud for ungdom i bydelen.

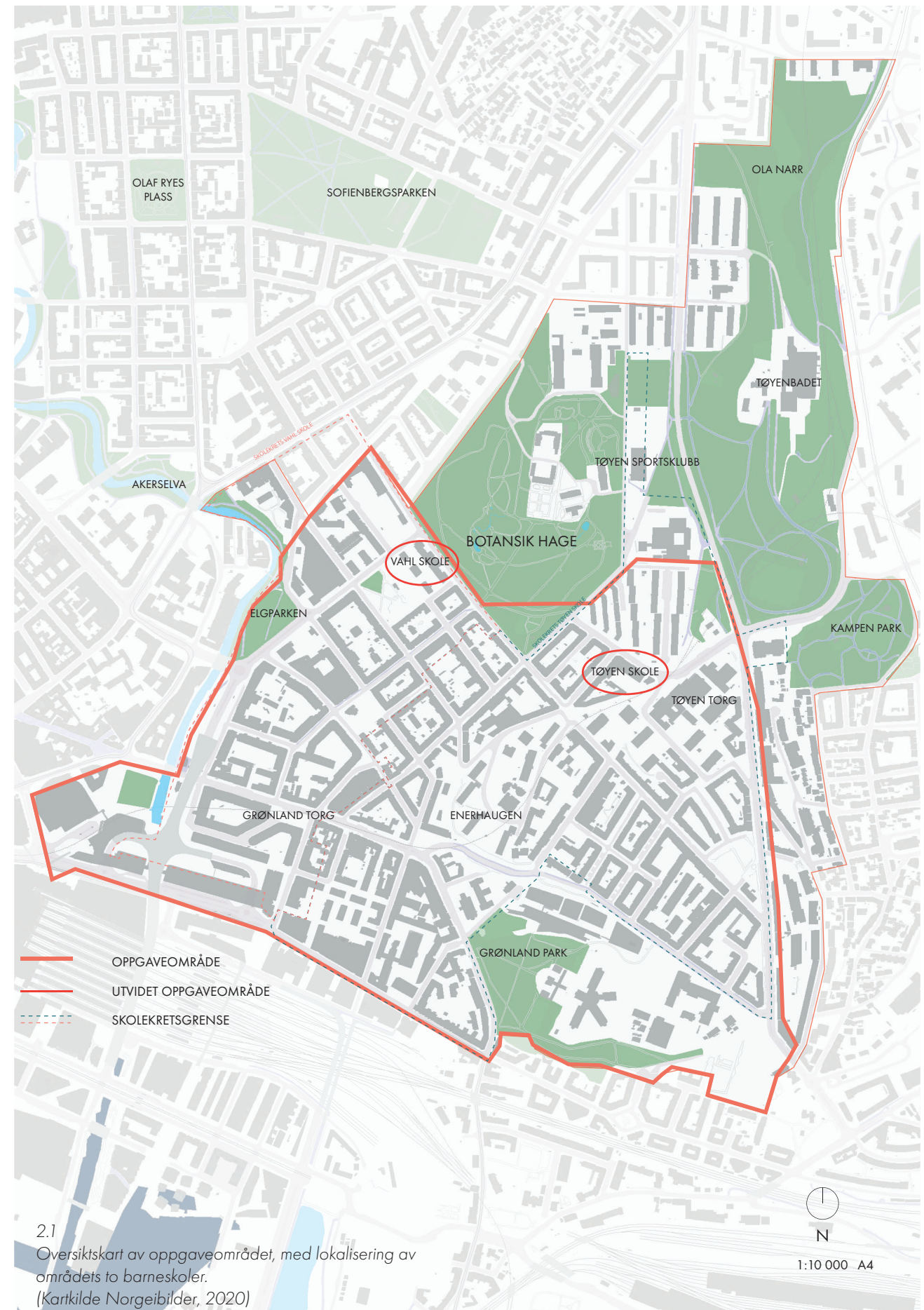
3. ANALYSE

OPPGAVEOMRÅDET

Kartet viser oppgaveområdet som er lokalisert til Grønland og Tøyen i Oslo, se figur 2.1. Områdeavgrensingen er illustrert med en tykk, rødtrukket linje. Innenfor områdeavgrensingen er området delt i to deler, etter Vahl- og Tøyen sine skolekretser. Skolekretsene illustreres med stiplede linjer, hvor Vahl skolekrets vises innenfor den røde stiplede linjen og Tøyen skolekrets innenfor den blå. Skolekretsene strekker seg utenfor oppgavens områdeavgrensning noen steder, slik at områdeavgrensningen vil variere i noen tilfeller for å få med viktige målpunkter som befinner seg i mellomrommet mellom grensene.

Opgaveområdets sekundære grense følger bydelsgrensene til Grønland og Tøyen, og strekker seg rundt Tøyenparken, illustrert med en tynnere rødtrukket linje.

Jeg legger til at skolekretser og bydelsgrenser ikke er fysiske, men har vært en hjelp for oppgavens avgrensning. Barna vil ikke merke hvilken side av grensen de er på, men oppgaven tar for seg byrom, målpunkter og forbindelser som er innenfor disse. På neste side vil valget av oppgaveområdet bli ytterligere begrunnet.

OMRÅDEAVGRENSNING

Oppgaveområdet er avgrenset til Grønland og Tøyen i bydel Gamle Oslo. Bydel Gamle Oslo er en av i alt 15 bydeler som Oslo er inndelt i, som strekker seg fra Akerselva i vest til Ring 3 (Store Ringvei) i øst. Boligbebyggelsen i bydelen er tettest i de sentrumsnære strøkene, som inkluderer Grønland og Tøyen (Oslo kommune, u.å). Bydelen har i underkant av 59 000 innbyggere, med en positiv økning (Oslo kommune / Bydelsfakta, 2020). Levekårsindikatoren viser at Bydelen har høyest andel barnehusholdninger med lav inntekt i Oslo, og en stor andel husholdninger med flere barn som vokser opp i trange leiligheter. Bydel Gamle Oslo har også flere tunge rusomsorger som i tillegg til å være et samlingssted for rusbrukere i bydelen også trekker personer fra hele Oslo. Fyrlyset er Frelsesarmeens kontaktsenter er lokalisert i Urtegata på Grønland i samme gate som Urtehagen. Urtehagen inneholder Urtehagen barnehage, med dens åpne uteområde, park med benker og bordtennisbord og dyrkningshage (ibid).

Områdeløftet

På bakgrunn av områdets levekårsutfordringer er det besluttet at det fremover skal jobbes langsiktig og systematisk for at barn og unge får bedre oppvekstvilkår, gjennom et områdeløft som skal gjelde frem til 2026. Programbeskrivelsen for områdeløftet forplikter stat og kommune å jobbe for å nå felles mål innenfor oppvekst og utdanning, sysselsetting og nærmiljø. Styrking av nærmiljøet vil dreie seg om å etablere flere gode utearealer, møteplasser og et tryggere bo- og nærmiljø (Regjeringen, 2020).

Bilfritt byliv

Siden 2016 har bylivssatsningen, Bilfritt byliv, fjernet om lag 760 gateparkeringsplasser i sentrumssonen, for å skape mer byliv. Myke trafikanter har fått høyest prioritet og gis plass og mulighet for opphold i byen ved flere benker, belysning i tillegg til bedre kommunikasjon og mulighet for innspill gjennom medvirkning. Fra i år har bylivssatsningen utvidet sitt kjerneområde til Grønland og Tøyen, og bylivsarbeidet fortsetter (Oslo kommune, 2020).

Med Områdeløftet og Bilfritt byliv til grunn vil denne oppgaven kunne gi et svaralternativ på hva som kan bidra til å øke bylivet, ved å fokusere på barnas behov og ønsker. Oppgaven undersøker muligheten for å øke barnas tilstedeværelse i bybildet på Grønland og Tøyen og legge til rette for aktivitet, økte tryggheten og trivsel.

UNICEF Bydelsanalyse 2020

I budsjettanalysen vises det at bydel Gamle Oslo er den bydelen som bevilger mest penger per barn, sammenlignet med de andre bydelene. Bydel Vestre Aker er den bydelen som bruker minst (UNICEF Norge, 2020). Oppgaven vil også undersøke dagens tilbud som gis i bydelen, og kommentere resultatet fra bydelsanalysen.

Grensen for områdeløftet var satt til å gjelde etter bydelsgrensene til Grønland og Tøyen. I arbeidet med å avgrense mitt oppgaveområde var det nødvendig med å starte med å utvide grensen utover bydelsgrensen, for å implementere viktig kobling og tilgang på bynatur. Botanisk hage, Tøyenparken, Kampen

park og Sørenga ligger tett på oppgaveområdet og byr på varierte aktivitetsmuligheter og rekreasjon året gjennom.

Etter hvert som jeg har arbeidet med oppgaven ga registrering og analyse innsikt og forståelse for at den største utfordringen og potensiale for utvikling lå innenfor kvartalsstrukturen i områdets urbane strøk. Derfor vil oppgaven ha størst søkelys på denne avgrensningen. Oppgavens registreringer, i tillegg til barns rekkevidde (KMD,2016), er avgjørende for denne avgrensningen.

På bakgrunn av at denne oppgaven baserer seg på barnetråkkanalyser fra elever i 6. klasse, avgrensner jeg i tillegg alderstrinnet som vies størst oppmerksomhet til barn i alderstrinnet 6 – 12 år. Området inneholder to barneskoler, hvor det på begge skolene ble gjennomført barnetråkkanalyser i 6. klasse i 2015.

Til tross for et innzoomet oppgaveområdet vil jeg også heve blikket og vise til nærliggende områders kvaliteter, med plassering og estimert reisetid fra det avgrensede oppgaveområdet. Dette gjøres på bakgrunn av at barna blir mer mobile etter hvert som de blir eldre og at de bruker en større del av byen i følge med voksne.

BEFOLKNING

Bydel Gamle Oslo:
58 671 innbyggere*

*Positiv befolkningsvekst:
+2988 (siste år) | +16 102 (siste 10 år)

Alderstrinnet 0-18 år:

Bydel Gamle Oslo: 9994 personer
Grønland og Tøyen: 3824 personer

Levekårsindikator

Barnehusholdninger med lav inntekt:

Bydel Gamle Oslo: 21 % (høyest)
Bydel Vestre Aker: 4,2 % (lavest)

Trangbodddhet:

Husholdninger med mer enn tre barn
Tøyen: 3,9 %
Grønland: 3,7 %

Bydel Gamle Oslo: 37 % 1-1,9 rom per person

Utdanning:

Ikke fullført videregående skole:
Bydel Gamle Oslo: 21 %
Oslo totalt: 20 %

Andelen som er med i en fritidsaktivitet (2017):

Bydel Gamle Oslo: 41,5 % (lavest)
Bydel Vestre Aker: 72,9 % (høyest)

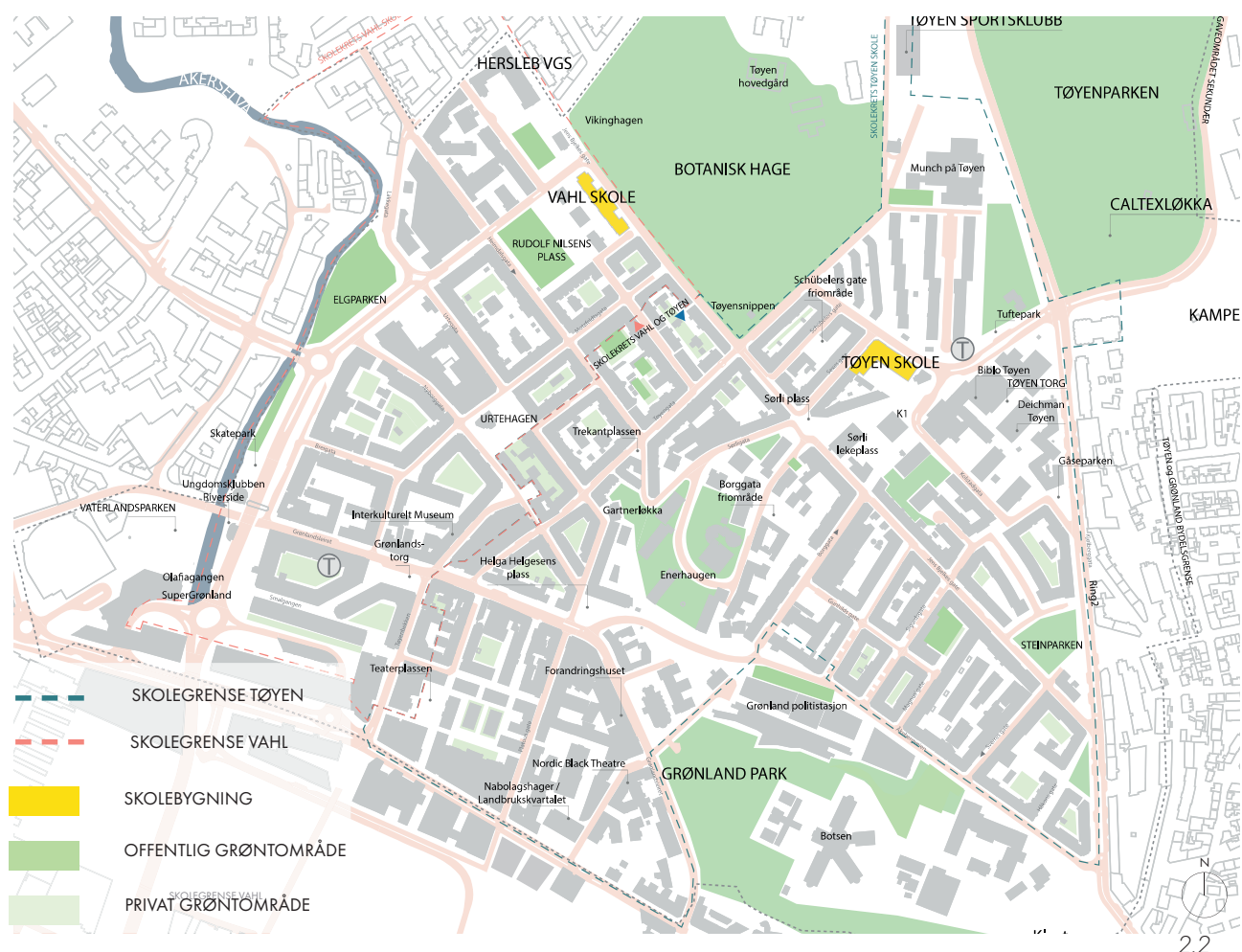
Institusjonstilbud innen rusomsorgen (2018)

Bydel Gamle Oslo: 170 (fleest)
Bydel Vestre Aker: 29 (færrest)

(Oslo kommune, 2020a)

DAGENS SITUASJON

Etter metodegjennomgangen illustreres dagens målpunkter, byrom og forbindelser for barn i kart. Kartenes innhold kommenteres underveis.

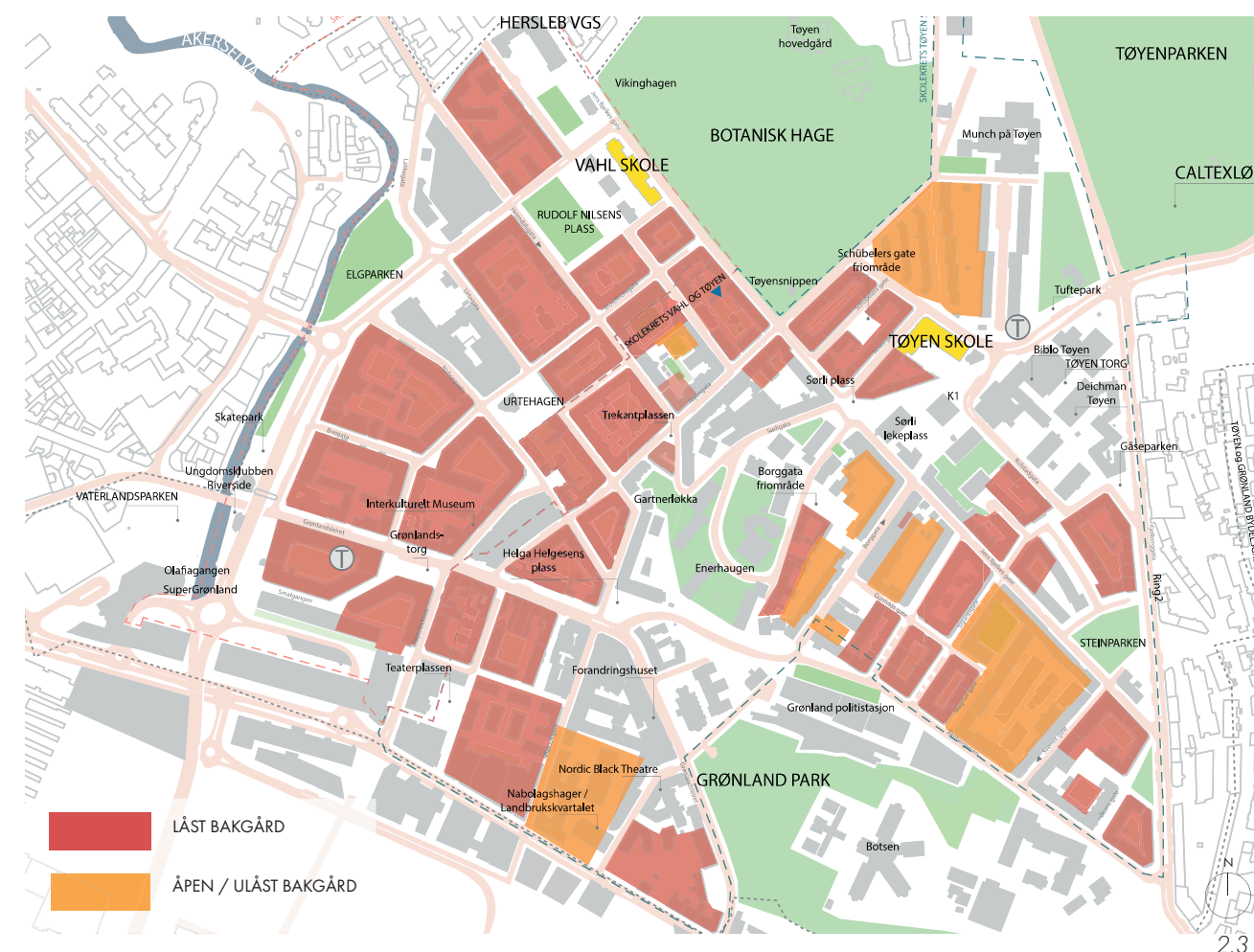

VAHL- OG TØYEN SKOLE OG GRØNNSTRUKTUR

Området inndelt etter skolekretsene til Tøyen- og Vahl skole. Skolene er områdets episenter for barna hvor de oppholder seg store deler av dagen, og også bruker skolens uteareal på fritiden. Skolekretsene er rammen for barnas bevegelsesmønster- og utstrekning.

Kartet viser også offentlige grøntområder, og private bakgårdsrom med grønnstruktur.

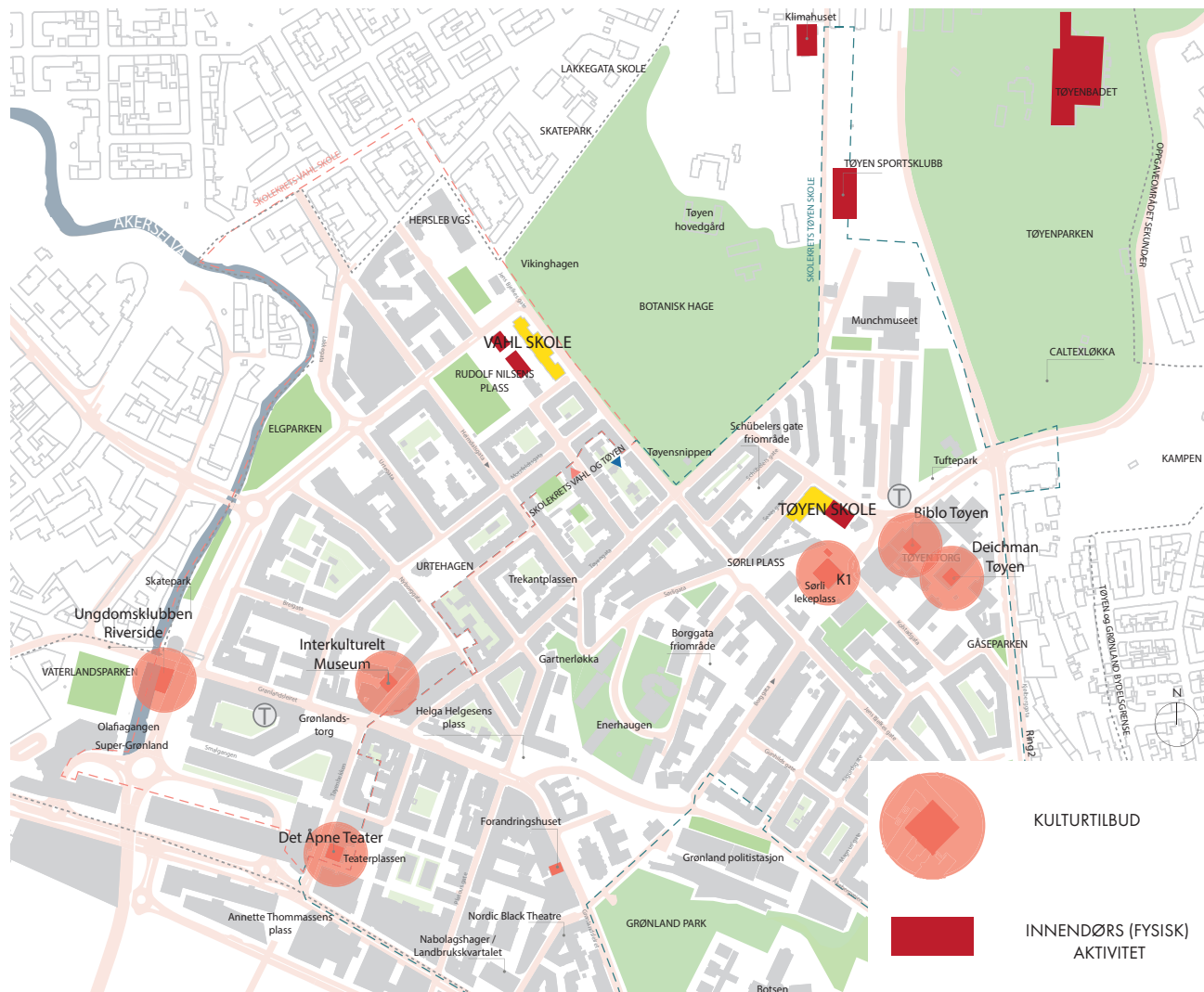
Skolebygningene er her vist i gult for å skille seg ut, senere i oppgaven brukes det en rød farge på skolebygningene i kartene.

BAKGÅRDER

På dette kartet er det vist hvilke bakgårder og bakgårdsrom som er åpne eller lukket og låst. Med åpen menes det hvilke som er tilgjengelig for besøkende eller forbipasserende. De som er illustrert som lukket har låste portrom og er kun tilgjengelig for de som bor i bygården. Det er derfor avgjørende om man kjenner noen som

bor i disse for å kunne benytte seg av disse utearealene.

2.4

KULTURTILBUD / INNENDØRS AKTIVITET

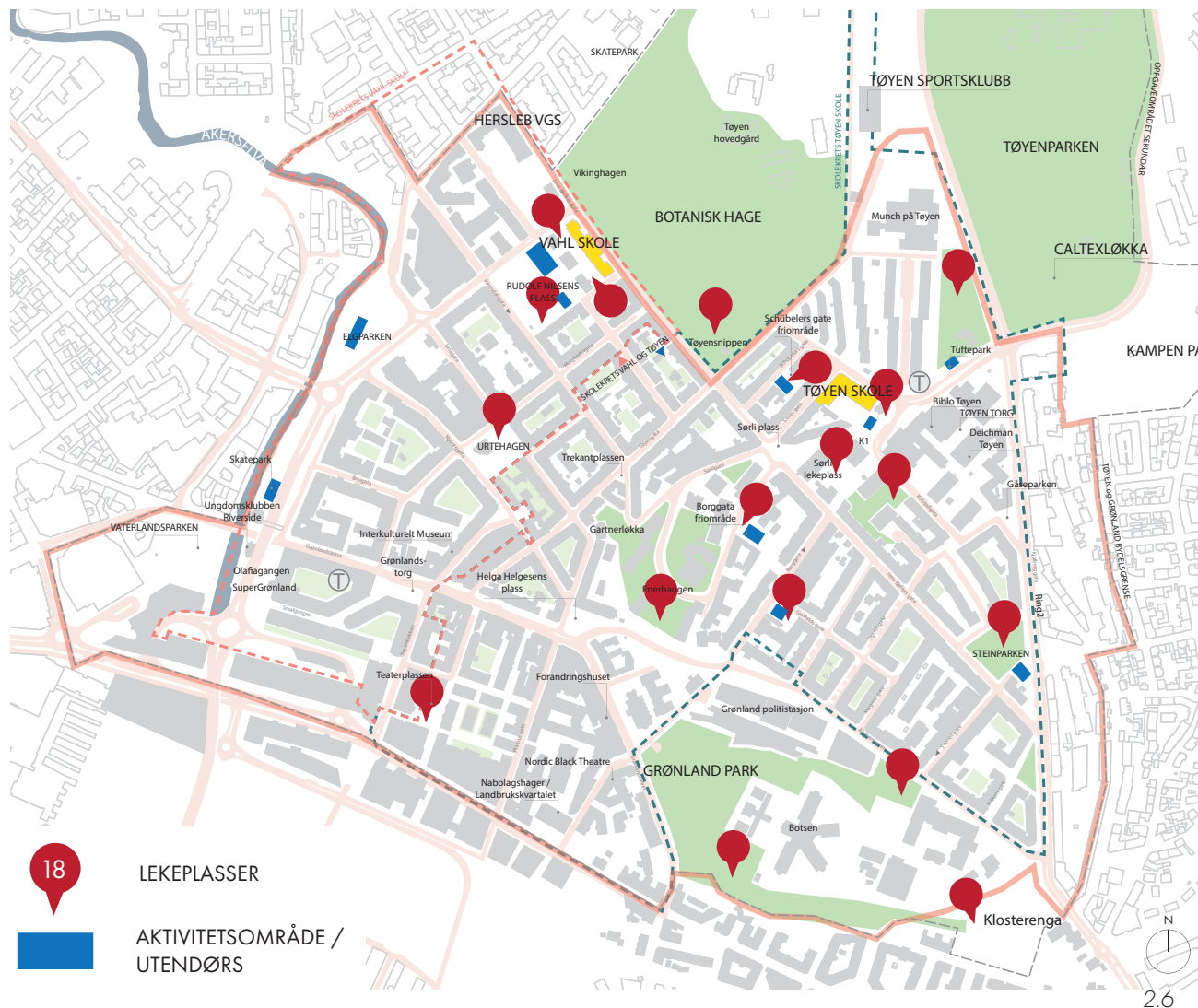
Områdets aktivitetstilbud for innendørs aktivitet, både sportslig og sosial arena som bibliotek, ungdomsklubber.

2.5

KIOSK, GRILL

Aldersgruppen 6-12 år er ikke en kjøpesterk gruppe, som bruker lite tid på kafé alene. På dette kartet er kiosker og gatekjøkken markert. Avstanden til den lokale kiosken for å kjøpe is en varm sommerdag kan være en stor kvalitet og en milepæl første gang man går alene.

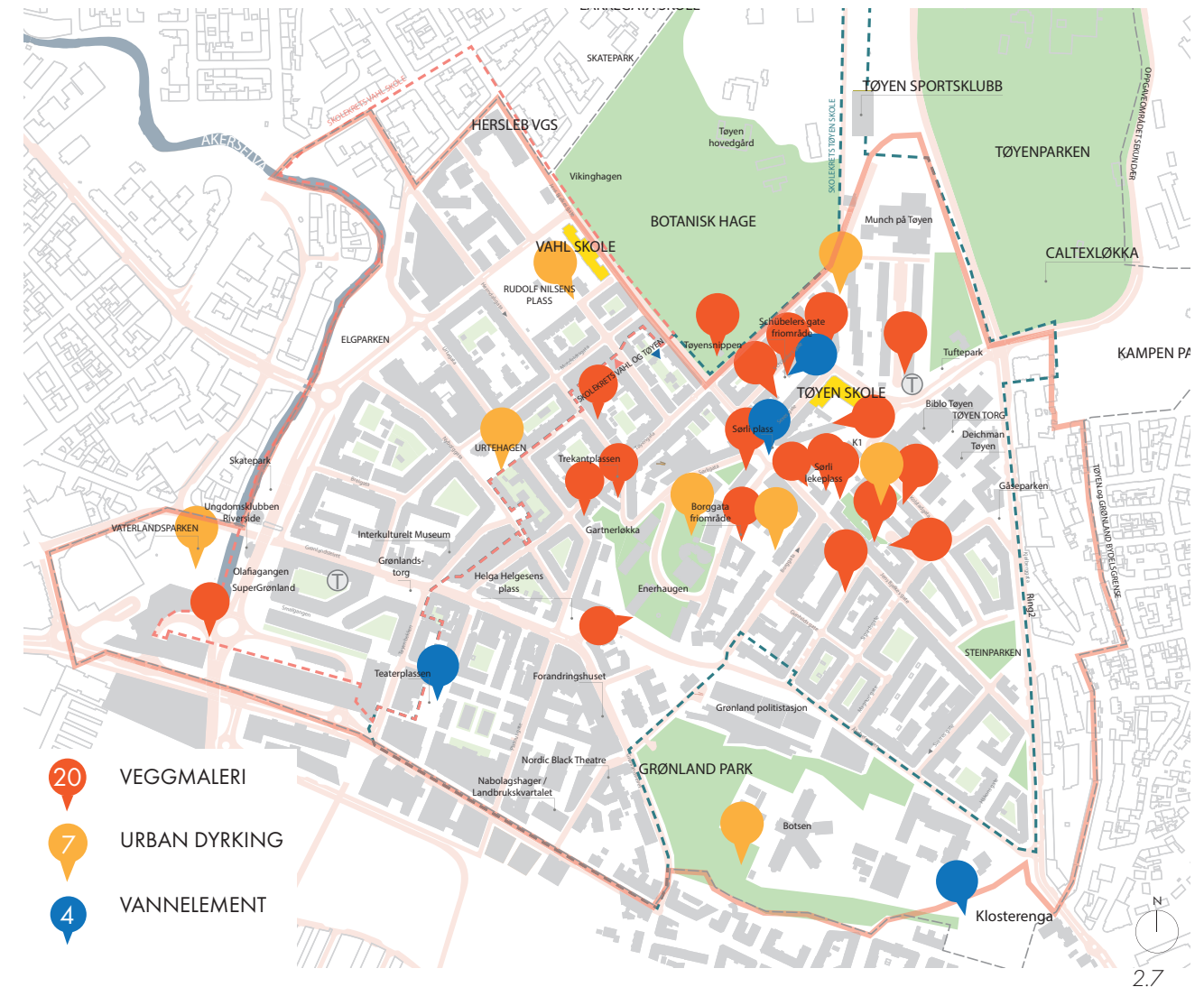

AKTIVITET UTE

På dette kartet er utendørs aktivitetsområder i nettverket markert. Dette er lekeplasser, aktivitetsplasser for fri aktivitet, fotballøkker og områder for skating.

Området har tilsammen 18 lekeplasser, i ulik størrelse og med variende innhold.

Aktivitetsplassene har ulikt innhold av kurver og mål til diverse ball-aktiviteter. Enkelte av aktivitsområdene har kombinert aktivitetsområde og lekeplass.

WOW-FAKTOR FOR BARN

Stedene med en wow-faktor for barn er i dette tilfellet områdets storslåtte veggmalier, dyrkningsområder og vannelementer.

Området har mer enn 20 veggmalier, i tillegg til grafittkunst flere steder. Det er registrert 7 områder med urban dyrking og 4 plasser med vannelement. Dette er fontener i ulike størrelser.

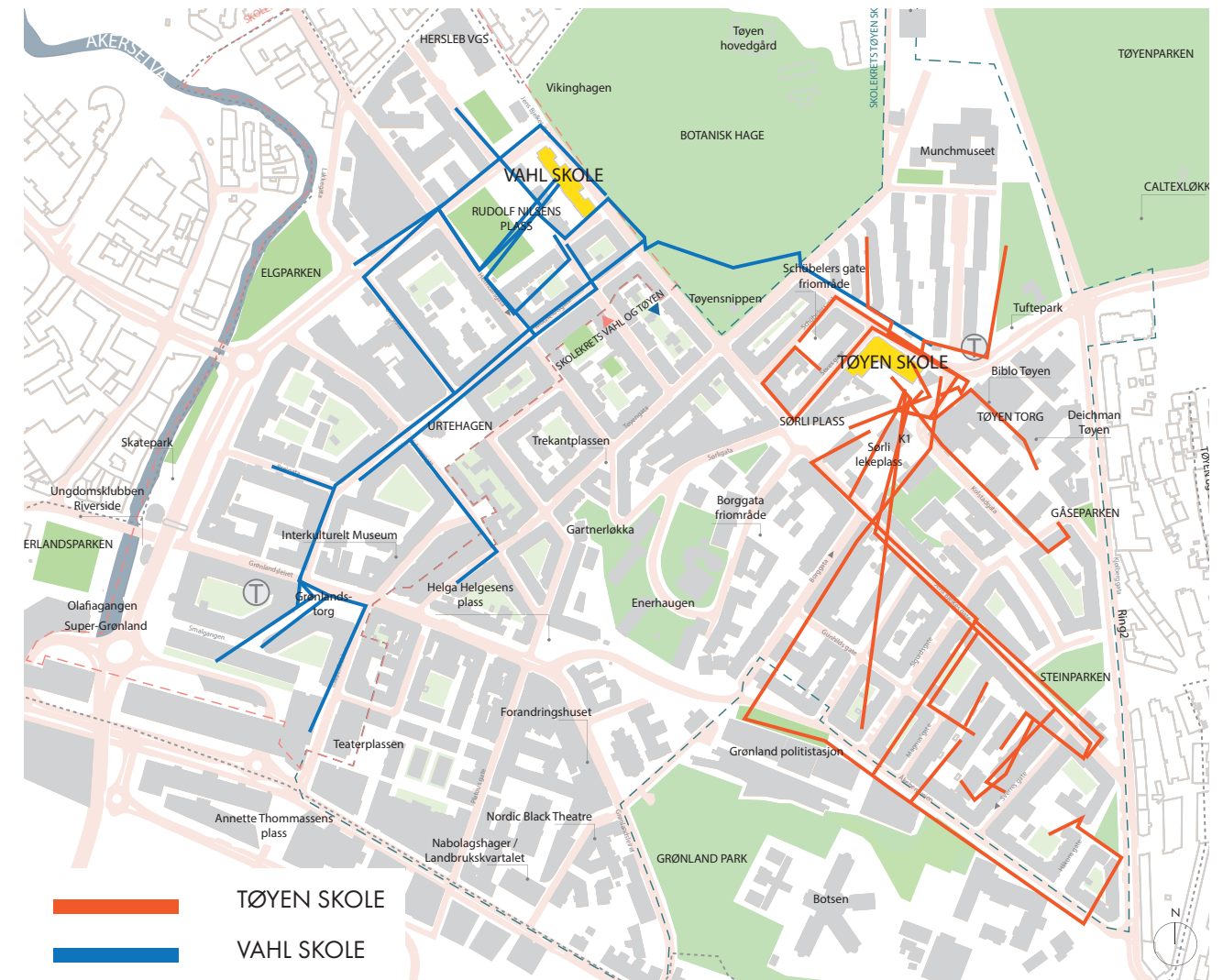

2.8 Friitt etter ÅDT-målinger fra Statens Vegvesen (Statens Vegvesen, 2020)

BARNAS FORBINDELSER OG BARRIERER

På dette kartet er barnas mobilitet markert inn, både hvor det er tilrettelagt med fortau, hvilke gater det er egne sykkel-traséer, og snarveier. I tillegg vises T-banelinjen mellom områdets to stasjoner, Grønland og Tøyen.

I tillegg viser kartet målt ÅDT på trafikkerte veier.

2.9 Friitt etter Barnetråkk-registreringer fra Vahl- og Tøyen skole i 2015 (Netland et al., 2015).

SKOLEVEI

Barna ved Tøyen skole går til skolen, og skoleveien er markert med rød strek i kartene. Noen skoleveier ble registrert flere ganger, som kan tyde på at barna ikke har faste ruter til og fra skolen. Barna på Vahl har markert sin skolevei med blå strek.

Mange av barna har kort skolevei, men det er også registrert at det er barn som tar bussen, trikken og t-banen til skolen i tillegg til å gå.

Barnetråkk og Lokalkunnskapsgruppen

Barnetråkkanalysene gir i tillegg til markering av barnas skolevei, innspill på hvilke områder som fungerer og hvor de føler seg utrygge. Tilbakemeldingene fra Barnetråkket oppsummeres i denne oppgaven i en SWOT-analyse, på neste side. I tillegg til barnas innspill inneholder SWOT-analysen innspill og tilbakemeldinger fra lokalkunnskapsgruppen, som supplerer barnetråkket og mine egne befaringer.

Barnetråkk

Barna i 6. klasse på Vahl- og Tøyen skole har flest positive opplevelser fra områdene som tilbyr et bredt aktivitetstilbud gjennom året. Botanisk hage, Tøyenparken, Jordal og Klosterenga besøker de gjerne sammen med familien.

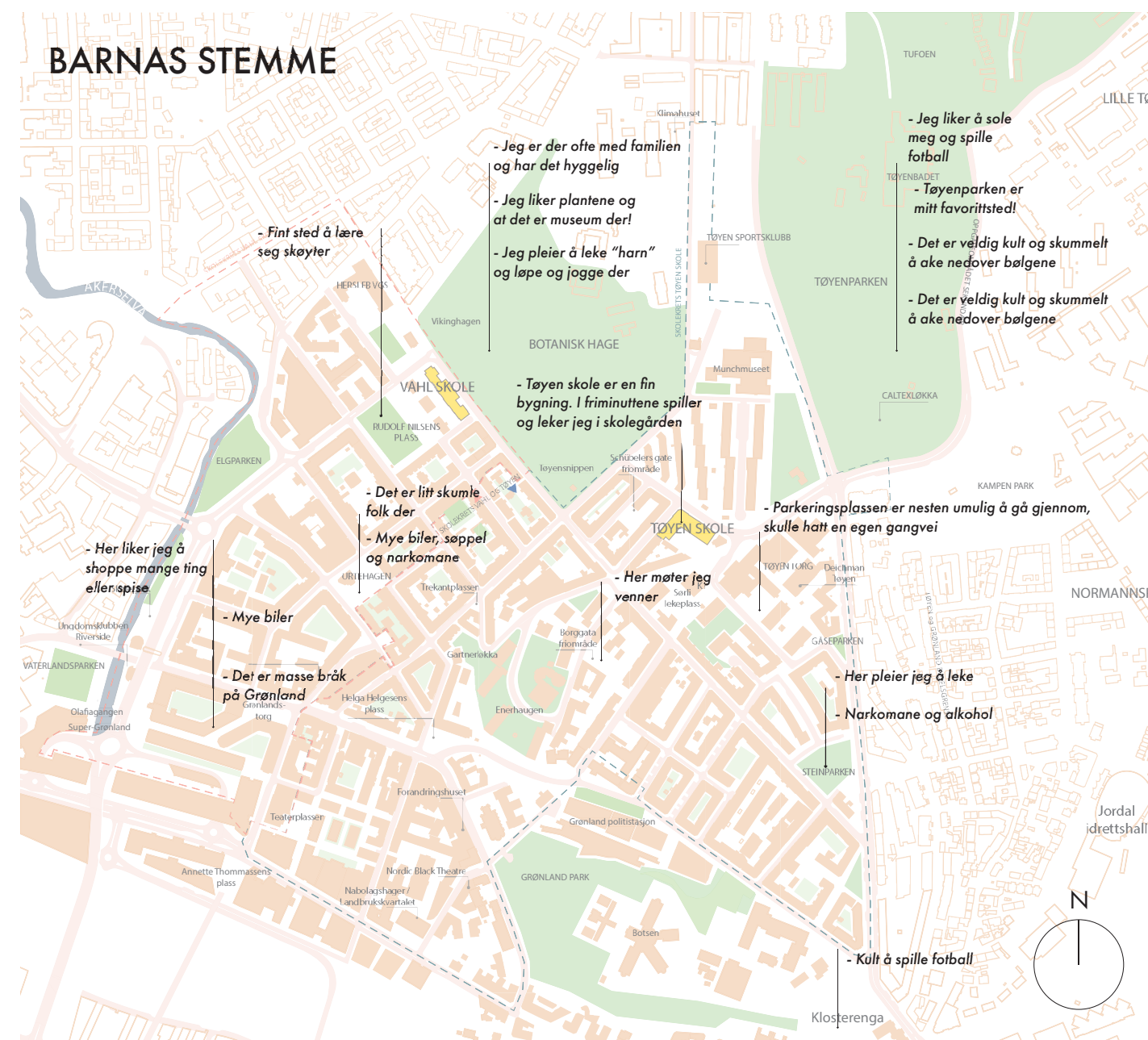
Et utvalg av sitater fra Barnetråkket er illustrert i figur 2.10. Sitatene er en samling fra begge klassene.

Lokalkunnskapsgruppen

Lokalkunnskapsgruppen diskuterte rundt at målpunkter og byrom som sjeldnere ble brukt av denne aldersgruppen gjerne ligger utenfor barnas boligstrøk og mangler blant annet nærhet til fasiliteter som toalett. Dette resulterte i mindre brukbarhet og at barna heller valgte områder i nærhet til hjemmet eller lokale løkker og skolens anlegg. Konkurranse fra eldre barn om aktivitetsområdene var også avgjørende for bruken av nærmiljøanleggene.

Bakgårdene blir trukket frem som viktige arenaer for lek og møter, når det offentlige rommet utenfor føles utrygt. Det er få elever som sykler til skolen, sykkelen brukes heller på fritiden i bakgårdsrommene.

Ved siden av skolens anlegg varierer andre målpunkter ut ifra alder og bosted. De mest populære er Deichman Biblo Tøyen, som er et tilbud for elever fra 5.-10. klasse. Skolene tilbyr gratis AKS fra 1. – 4. klasse. Tøyen Sportsklubb er et felles møtepunkt på tvers av alder, og en viktig ressurs for barna, både i skoletiden og på fritiden. I hvilken alder barna får lov til å bevege seg på egenhånd utenfor hjemme varierer. Utvalget mente at det var varierende og vanskelig å sette en grense, med en slags enighet om at barna gjerne fikk lov til å gå til og fra skolen alene når de gikk i 4. / 5. klasse. Det er selvfølgelig individuelt, men de yngre skolebarna tar de gjerne følge med eldre søsken. Terskelen for å slippe barna ut for å leke i bakgårdsrommene er lavere enn at de får gå til rundtliggende parker og lekeplasser alene for å leke.

2.10

Kartet viser et utvalg av sitater fra de to barnetråkkanalysene. Utsagnene er stedfestet på kartet (Neiland et. al, 2015), (Neiland et. al, 2015) (Kartkilde: Norgebilder, 2020).

SWOT-ANALYSE

Informasjon fra de to barnetråkkene og gjennomgangen med lokalkunnskapsutvalget oppsummeres i en SWOT-analyse. Analysen peker på styrker, svakheter, muligheter og trusler knyttet til området målpunkter innendørs og byrom utendørs.

STYRKER

- Den store plassen, aktivitetsmulighetene, nærheten og grønne preget i Botanisk hage og Tøyenparken
- Aktivitet i Tøyenbadet, Caltexløkka, Vahl skole og Rudolf Nilsen plass, Tøyen skole
 - Aktivitets i Steinparken og Jordal
- Shoppingmulighetene og kaféliv med familie på Grønland

LIKER

- Grønt- og blomstrende preg
 - Utsikt
 - Fine bygninger
- Aktiviteter som ballspill, løping, klatring, svømming, aking, skøyter

SVAKHETER

- Sjøppel
- Manglende aktivitetstilbud og programmering av parkene som får dem til å virke store og uoversiktlige
 - Lange avstander hindrer barna i å besøke aktivitetsområder
 - Manglede toalettfasiliteter

MULIGHETER

- Flere lekeplasser, oppgradering av de gamle
- Flere fotballbaner, gaminghall, idrettshall og svømmehall
 - Fritidsklubber for barn
- Ønsker å være mindre redde i nærområdet sitt
 - Ønsker ryddige omgivelser
- Bruke åpne bakgårdsrom som aktivitetsområder

TRUSLER

- Sjøppel, støy, trafikk og parkerte biler
 - Skumle folk
- Manglende lys på kvelds- og vinterstid
- Negative opplevelser og uoversiktlig i området rundt Tøyen torg, T-banen og rundt Urtehagen.

FREMTIDIGE PLANER VIST I KART OG TABELL

Etter Barnetråkkanalysen

Etter Barnetråkkene i 2015 har det skjedd utbedringer av områder barna kartla som utrygge eller hadde mangler. Kartet viser en oversikt over noen av tiltakene. Sørli lekeplass er blitt oppgradert, Deichmann Tøyen åpent en egen filial, Biblo Tøyen med aldersgrense 10-15 år, i 2016. K1 ungdomsklubb, Central Park ungdomskafé og Tøyen Sportsklubb ble etablert etter 2015. Trafikkproblemene i Kolstadgata er foreløpig løst ved å stenge gata for gjennomgangstrafikk. I tillegg skal nye Tøyenbadet stå ferdig sommeren 2023.

Fremtidige planer

Det er vedtatt og påbegynt ytterligere utbedring av en rekke områder som vil ha positiv virkning på barnas lokalområder på Grønland og Tøyen. Den planlagte situasjonen er her listet opp etter planlagte målpunkter, byrom og forbindelser, henvist til kart for de aktuelle stedene.

FREMTIDIGE PLANER		
MÅLPUNKTER	NR.	NAVN
	1	Tøyenbadet
BYROM BYNATUR	2	Snippenparken
	3	Klosterenga park
	4	Sørli plass
	5	Steinparken
PROGRAMMERT AKTIVITET	6	Super-Grønland Buldrevegg på
	7	Enerhaugen
FRI AKTIVITET	8	Rudolf Nilsen plass
FORBINDELSER	9	Jens Bjelkes gate,
	10	Tøyengata
	11	Kolstadgata
	11	Lakkegata, Breigata, Nordbygata
	12	Ny sykkelvei

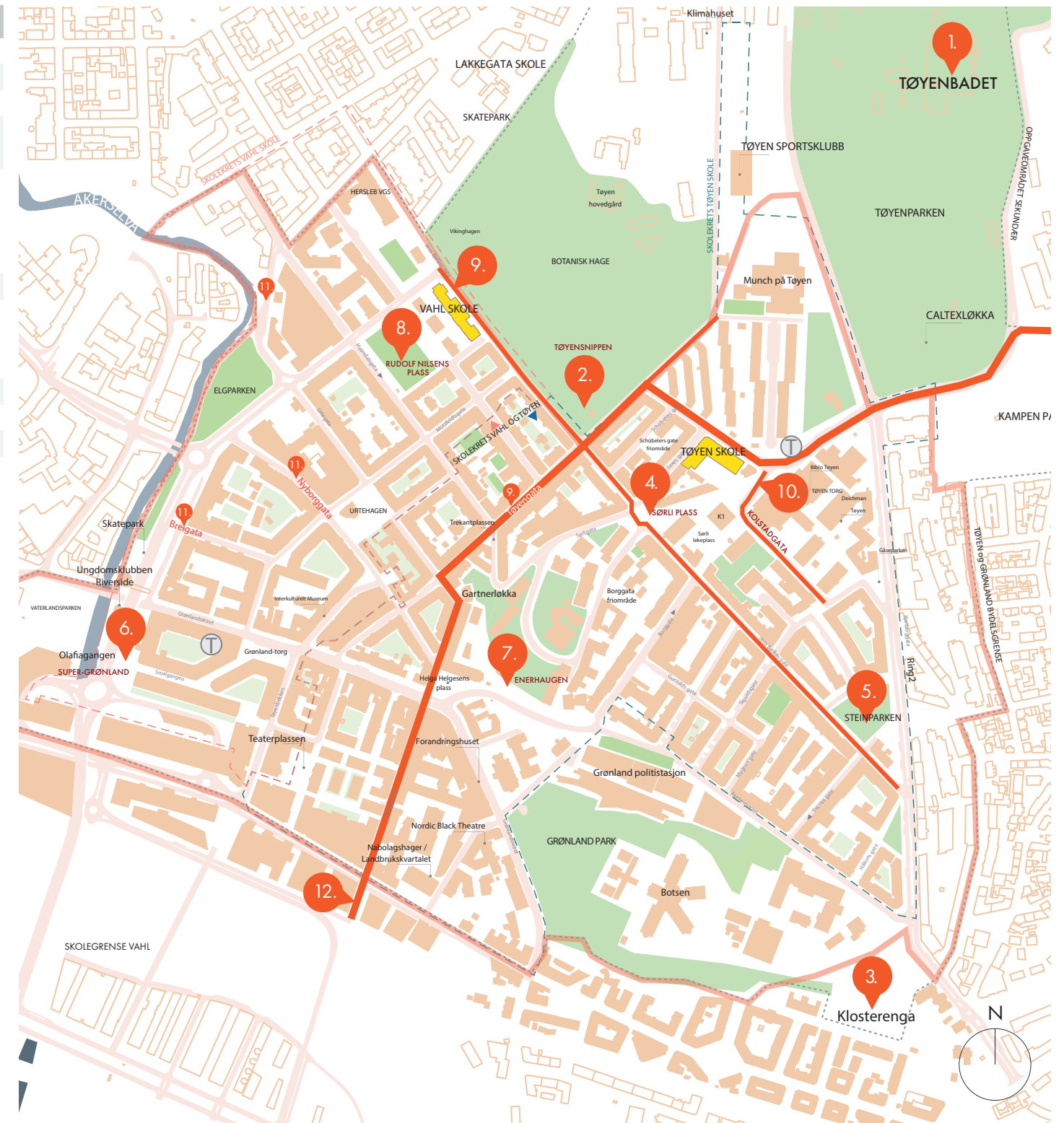
TEGNFORKLARING

HENVISNING TIL
FREMTIDIGE PLANER

PLANTAGT
OPPGADETE GATER

2.11
Kartet viser henvisning til fremtidige planer.

2.12: Aktivitetsparken Super-Grønland (Norconsult, u.å.).

2.13: Illustrasjon av trapp og buldrevveg på Enerhaugen (Tegmark/Lala Tøyen, u.å.).

2.14: Illustrasjon av Nye Rudolf Nilsen plass (Studio Oslo landskapsarkitekter, u.å.).

2.15: Illustrasjon av nye Jens Bjelkes gate (Oslo kommune, u.å.a).

2.16: Illustrasjon av det nye Tøyenbadet (Oslo kommune, u.å.b).

2.17: Ny veivisning for syklende, rute 10.

1. Det nye Tøyenbadet

Oslo kommune bygger et nytt og moderne badeanlegg på Tøyen, som blir byens største, se figur 2.16. Tøyenbadet vil bestå av et innendørsbad med fire basseng, et stort utendørs badeanlegg, vannsklie ute og inne, kafeteria og flerbukshall. Det gamle Tøyenbadet ble revet våren 2020 og det nye Tøyenbadet planlegges å være ferdigstilt sommeren 2023.

2. Snippenparken

Nye benker og ny beplantning.

3. Klosterenga park

Klosteregna park skal opparbeides med ny turvei, flere møteplasser og bedre belysning i tillegg til at Hovinbekken skal åpnes. Prosjektet skal være klart i 2021/2022.

4. Sørli plass

Det skal bygges sykkelpassasje og settes opp nye benker i tillegg til at en del beplantning skiftes ut. Det blir bedre belysning og skilting til viktige steder i nærområdet.

5. Steinparken

Her skal det plantes nye bærbusker og frukttrær. Det vil bli nye benker, bedre belysning og en bane for kulespill.

6. Super-Grønland

Det skal etableres en lekeparks i Olafagangen, som skal generere byliv, se figur 2.12. Før

lekeparksen er på plass skal det gjennomføres midlertidige tiltak som peker mot en positiv forandring (Boger, 2020).

7. Trapp og buldrevveg på Enerhaugen

Enerhaugen borettslag skal forvandle Brannveien, fra skummel og mørk gjennomfartsåre, til lys og oppgradert park for hele bydelen. Området planlegges og oppgraderes med promenadeplatå, paviljong, Norges lengste buldrevveg, i tillegg til andre aktiviteter (Røneid, 2018), se figur 2.13.

8. Nye Rudolf Nilsen plass

Rudolf Nilsen plass i Oslo fungerer som Vahl skole sin skolegård i tillegg til å være et offentlig rom i bydel Grønland. I arbeidet med ny utforming av Rudolf Nilsen plass er det lagt vekt på å skape en oversiktig park, uten baksider, men med fleksible aktivitetsflater som skal være rikelig belyst. Parken skal inneholde gangstier på kryss og tvers (Velle, 2018), se figur 2.14.

9. Jens Bjelkes gate og Tøyengata – tilrettelegging for syklende og gående

Bymiljøetaten planlegger tiltak for å bedre forholdene for syklende og gående i Jens Bjelkes gate og Tøyengata. Tiltakene er planlagt gjennomført i løpet av 2021. Det skal etableres sykkelfelt i begge retninger i Jens Bjelkes gate mellom Vahls gate og Tøyengata, og deler av Jens Bjelkes gate skal

skiltes enveiskjørt med parkering forbudt.

Fortauene skal utvides ved kryss og gangfelt for bedre sikt, i tillegg til etablering av regnbed. Det blir bredere sykkelfelt som er hevet fra kjørebane. Kryssene Tøyengata/Jens Bjelkes gate og Hagegata/Monrads gate strammes opp for å oppnå kortere gangfelt. Prosjektet vil ha konsekvenser for parkeringen i området, hvor noen parkeringsplasser forsvinner helt og andre flyttes til nærliggende gater.

9. Bedre forhold for syklende og gående i Nordbygata og Tøyengata

10. Kolstadgata – oppgradering

Oppgradering av Kolstadgata for å skape et trygt og trafikksikkert miljø, med mulighet for opphold samtidig som fremkommeligheten er god for sykkel og nyttetransport. I 2019 ble Kolstadgata foran Tøyen skole stengt for kjøretøy, og 60-bussen flyttet til en alternativ trasé (Oslo kommune, u.å.).

11. Bedre plass til gående i Lakkegata og Breigata

Lakkegata og Breigata for skal enveisregulerte biltrafikken, utvide fortauene og stramme inn kryss. Dette gjøres for å legge bedre til rette for gående, syklende og kollektivreisende (Oslo kommune, u.å.).

12. Ny veivisning for syklende

På utvalgte ruter i Oslo testes det ut ny veivisning med skilt og oppmerking på bakken, for å gjøre det enklere for syklende å finne frem. Veivisningen består av oppmerking av navn på rute i bakken, samt skilting med kjente landemerker på ruten og tidsanvisninger. Rute 10: Økern – Tøyen – Bjørvika (16 min), er aktuell for oppgaveområdet (Oslo kommune, u.å.).

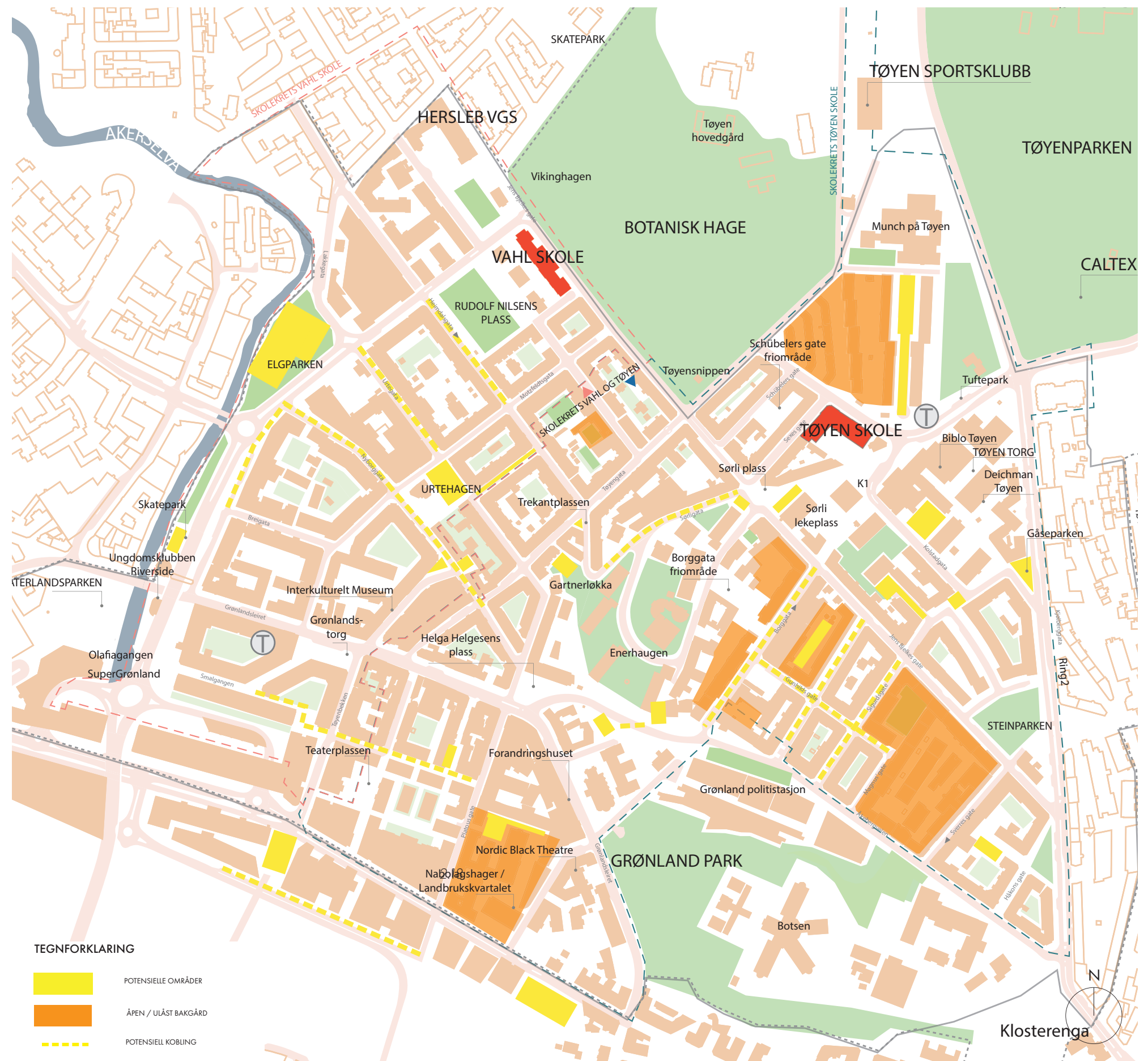
OPPSUMMERT: Fremtidige planer

I fremtidig planlegging av målpunkter og byrom for barn i alderen 6-12 år er det hovedvekt på utvikling av bedre forbindelser for gang og sykkel. Flere gateparkeringer skal fjernes, fortau utvides og kryss skal strammes opp. I tillegg er det planlagt å tilføre mer natur i eksisterende byrom, ved å plante flere trær og stauder. Det skal bygges ny aktivitetspark på Grønland og buldrevveg på Enerhaugen. I tillegg kan barna se frem til nytt Tøyenbad i 2023.

Det er planlagt få nye områder for fri aktivitet. Utforming av nye Rudolf Nilsen plass skal skape en bred aktivitetsgruppe med fokus på fleksible løsninger og passasje, etter Rishaug sin jentestrategi (Rishaug, 2017).

NYE POTENSIELLE OMRÅDER

Etter å ha analysert funn fra Barnetråkket og sammenlignet med mitt inntrykk fra befaringer fikk oppgaveområdet en ny avgrensning. Områdene rundt bebyggelsesstrukturen fremstår som gode og velfungerende og blir en del av oppgaveområdets sekundærgrense. Med et barnlig perspektiv ble det naturlig å trekke grensen for bydelsinndelingens ytterkant ved de trafikkerte veiene, som utsnittet viser. Utsnittet er delt inn i to, etter områdets to skolekretsgrenser. Med denne inndelingen skal potensielle byrom og manglende byromskoblinger presenteres innenfor «Skolekrets Vahl» og «Skolekrets Tøyen».

SKOLEKRETS VAHL

Kartets områdeavgrønsing inkluderer Vahl-skolekrets og potensielle områder som ligger tett på skolekretsen. Områdeavgrønsingen beskrives likevel som «Skolekrets Vahl», for enkelt å skille de to avgrønsingene fra hverandre. Kartet viser områdets potensial i nye byrom og koblinger, og refererer til barns gåavstand på 400 m i Idéhandboka (KMD, 2016).

Kartet viser at det ligger et potensial til arealutnyttelse i Nyborgveien, nær grensen mellom de to skolekretsene. I tillegg er Nyborgveien i seg selv en potensiell kobling mellom Akerselva og Elgparken og byrommene innenfor oppgaveområdet. Veien preges i dag av konflikt mellom bil og myk trafikant på grunn av smal vei. Figur 2.20 viser et parkeringsareal i Nyborgveien, som potensielt kunne blitt en del av barns byromsnettverk.

Heimdalsgata har i dag tosidig gateparkering som gir dårlig sikt for barn som skal krysse veien, figur 2.21. Barnetråkkanalysene viser at flere bor i bygården på motsatt side av Rudolf Nilsen plass, som krysser Heimdalsgata flere ganger daglig. Den stiplede linjen fra Smalgangen til Tøyenbekken viser en potensiell snarvei gjennom bakgården, som i dag er låst. Figur 2.22 og 2.23 viser bilbaserte og tomme arealen helt sør i områdeavgrønsingen, nord for jernbanen.

Skateparken nær Akerselva blir lite brukt på grunn av rusbrukere som holder til i området. I tillegg mener lokalkunnskapsutvalget at skateparken er anlagt med feil underlag, som gjør at skatere heller drar til anlegget ved Lakkegata skole, illustrert nordøst for områdeavgrønsingen.

2.20

2.21

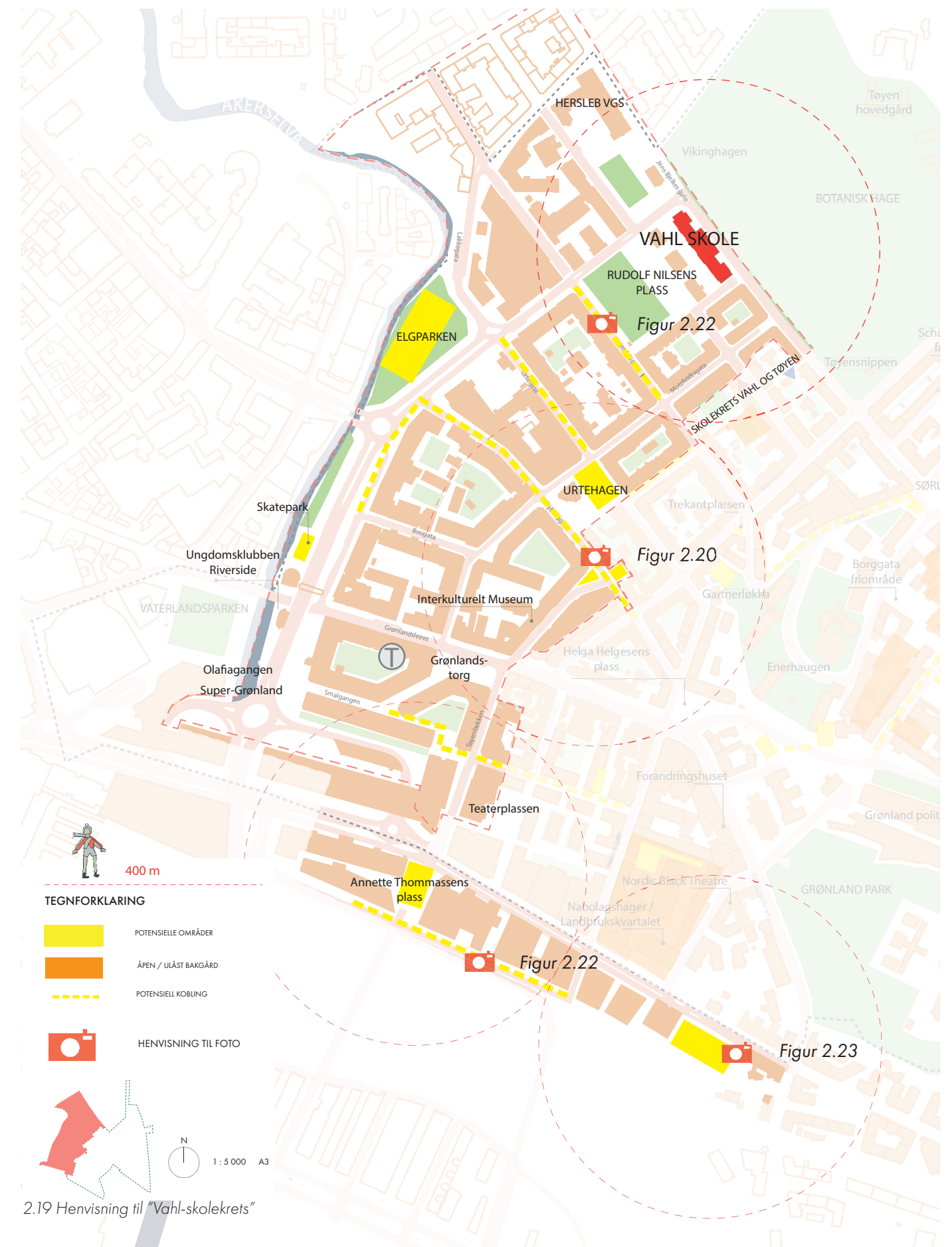
2.22

2.23

Urtehagen har også et potensial for bedre tilrettelegging for brukerkonflikten som i dag gjør at barna føler seg utrygge. Urtehagen har en stor kvalitet i den anlagte dyrkningshagen.

Områdeavgrønsingen viser også bakgårdsrommene som er åpne eller ulåst, hvor det er mulig å åpne opp og bruke som byrom eller potensielle snarveier.

SKOLEKRETS TØYEN

Kartet med områdeavgrænsingen inkluderer Tøyen-skolekrets og nærliggende områder som klassifiseres som potensielle, på samme måte som beskrevet for områdeavgrænsingen rundt Vahl.

Dette området viser et større flertall av åpne bakgårdsarealer som potensielt kan brukes til opphold eller å ferdes gjennom. Området har også arealer som brukes til gateparkering eller parkeringsareal til bolig eller butikker. Flertallet av disse områdene er i området rundt Kolstadgata og Tøyen torg, i lamellblokkene ved gamle Munch museet, og ved Haakonsgate i sørøst.

Borggata i senter av områdeavgrænsingen viser seg å bli brukt som skolevei for samtlige, figur 2.25. Denne gata er en direkte kobling mellom Grønland park og Sørli lekeplass, og har potensial til gjøres enda mer spennende i tillegg til å forsterke koblingen. Arealene i enden av Borggata, ved Enerhaugen og på motsatt side av Åkebergveien kan også potensielt tydeliggjøre denne koblingen.

Gatenettet mellom Borggata og Jens Bjelkes gate har i dag en relativt lik karakter og kan potensielt skille seg mer fra hverandre for å øke orientering og retning. Kvartalet rundt Landbrukskvartalet har potensial til å berike området med mer innhold og supplere det planlagte Super-Grønland. Koblingen mellom Super-Grønland, Teaterplassen og Landbrukskvartalet bør også tydeliggjøres og fylles med innhold, slik at avstanden føles kortere.

2.25

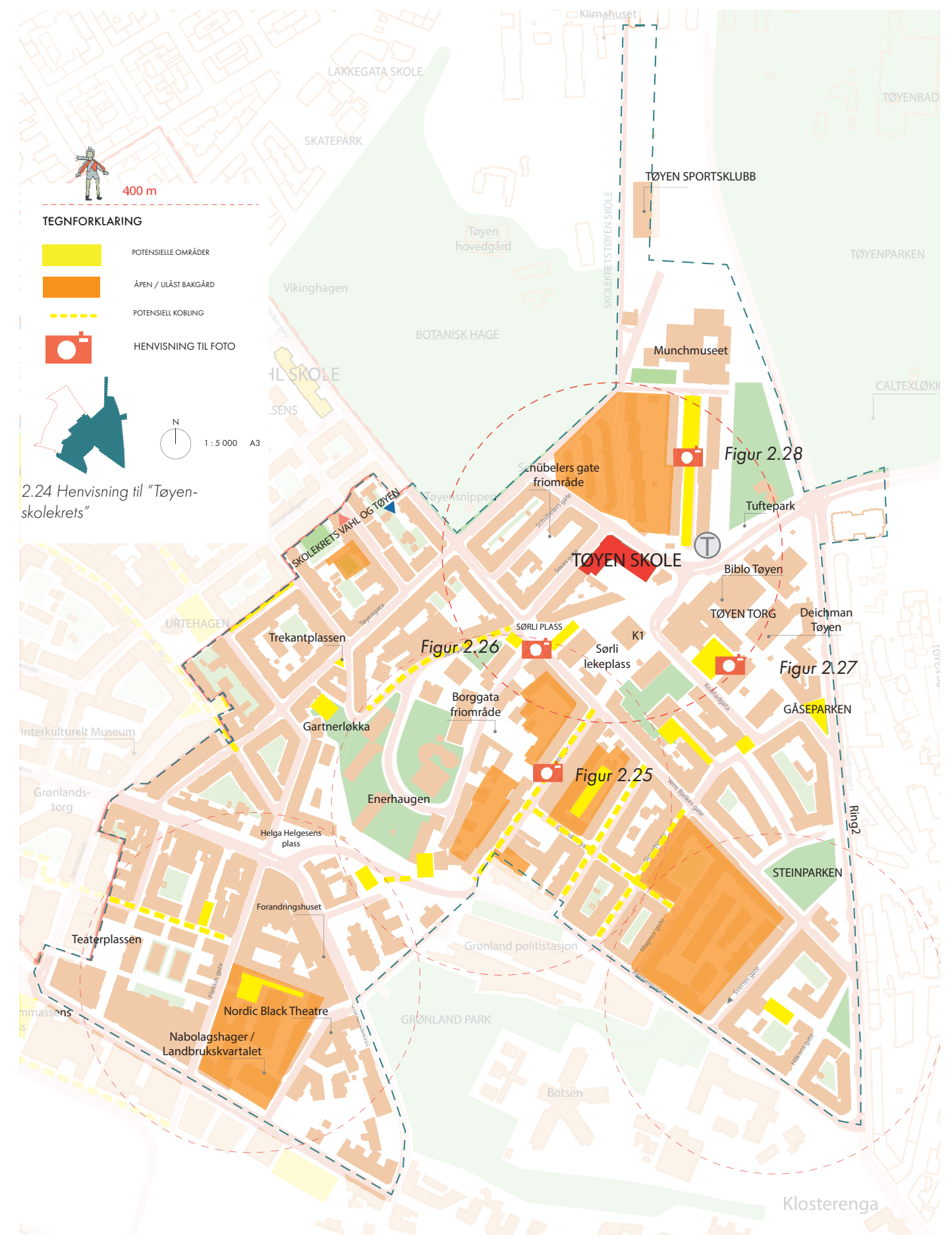
2.26

2.27

2.28

HVA KJENNETEGNER DE POTENSIELLE OMRÅDENE

En oppsummering av analysen av området er vist i analysekartet, se figur 2.28.

Skolekrets Tøyen har et flertall av åpne bakgårdsrom som gir mulighet for utvidelse av eksisterende aktivitetsområder og videreutvikling av snarveiene. De åpne bakgårdsrommene kan illustreres som mosaikk i kvartalsstrukturen (ref. Moasikk Skien), med mulighet for å tilgjengeliggjøres ytterligere og innlemmes i byromsnettverket. Trafikkerte gater er en barriere for barna på Tøyen, spesielt Kjøllberggata i øst, vist med ÅDT-målinger i analysen. Likevel har området umiddelbar nærhet til både Botanisk hage og Tøyenparken, til tross for at de må krysse veier med biltrafikk for å besøke disse.

Skolekrets Tøyen er i sin helhet mer tilrettelagt for aktivitet enn Skolekrets Vahl og har derfor mer aktivitet i områdets gater og aktivitetsplasser. Barnetråkket registrerte at flertallet av barna mente de hadde en trygg skolevei.

De to områdene har en skjev fordeling av byrom og forbindelser, hvor Skolekrets Vahl er den delen som er minst tilrettelagt for barn i alderen 6-12 år. En av forskjellene på de to områdene er at Skolekrets Vahl er mindre i utstrekning og ligger tettere på sentrum og trafikkerte gater både i sør og vestover, som analysekartet illustrerer. De trafikkerte gatene oppleves som barrierer, som avgrenser området fra verdifull bynatur og aktivitetsmuligheter ved Akerselva og fjorden. Området har begrenset tilgang til offentlig grøntareal, og avstanden fra bunnen av Grønland og til Grønland park, Botanisk hage

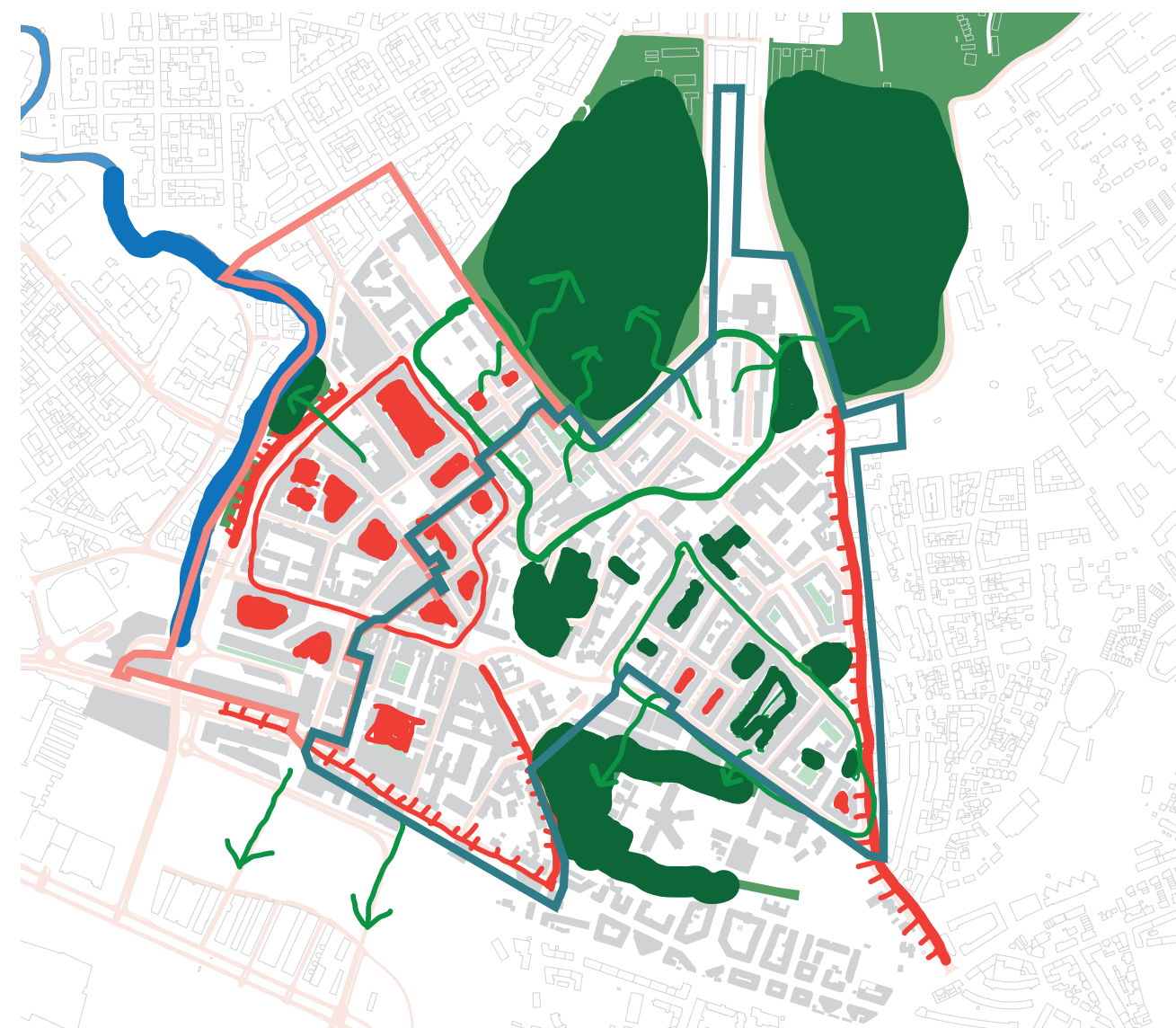
og Tøyenparken er lang.

I tillegg ligger dette området tett på sentrum og oppholdsarealer som flere rusbrukere benytter seg av. Barna har beskrevet områder nær Akerselva og Urtehagen som utrygge, og at her oppholder det seg «skumle personer». På egne befaringer fikk jeg selv se at benker og aktivitetsplasser langs Akerselva i området fra Elgparken til Olafagangen var forbeholdt rusbrukere, også i dag. Området preges av et fåtall åpne bakgårdsrom. De låste bakgårdsrommene blir derfor utilgjengelig for andre, men en trygg sone for de barna som bor i disse bygårdene.

Felles for de to områdene er gater med gateparkeringer som gir dårlig sikt overgangene, og som potensielt kan frigjøre mer plass til myke trafikanter og innslag av aktivitet.

Barna forholder seg ikke til fysiske skolegrenser når de ferdes i sitt nabolag. Barna bruker området på tvers av de to områdeavgrensningene og det viktig å finne de gode forbindelsene mellom de to områdene og sikre at avstanden fra byrommene i det planlagte nettverket ikke blir lengre enn nødvendig.

På bakgrunn av den skjeve fordelingen mellom områdets tilgang på bynatur vil oppgaven videre undersøke muligheten for å tilføre mer bynatur i de presenterte potensielle områdene.

2.28
Analysekart av området, med inndeling av de to skolekretsene. Vahl skolekrets har et flertall låstebakgårdsrom, trafikkale barrierer og kartlagte utrygge områder. Skolekrets Tøyen har nærhet til store, grønne rekreasjonsområder i tillegg til å ha flere åpne bakgårdsrom, som mosaikk i bystrukturen.

MÅLPUNKTER INNENDØRS

Innenfor oppgaveområdet er det bygningsmasse som i dag enten står tomt eller skal endre innhold. Disse byggene er lokalene til Munchmuseet på Tøyen, Plakathuset og Botsen på Grønland, se merking i kart.

I 2019 ble det besluttet av byrådet setter av 25 millioner kroner til oppgradering av plakathuset, etter å ha stått tomt i 11 år. Huset skal fortsette å være kommunal eid, og komme lokalbefolkningen til gode (Velle, 2019). Etter oppussingen er det bestemt at organisasjonen Tøyen Unlimited skal leie lokalet (Tøyen Unlimited, u.å.). Botsen står i dag tom etter å ha blitt avløst som fengselslokale i 2017. Det er ytre ønske og meninger om at det bør lages Kulturhus i det nedlagte fengselet (Botsen, u.å.).

I tråd med denne oppgaven foreslår jeg at byggene kan reguleres til tilbud for barna i bydelen. I en forlengelse av strategien for utviklingen av byromsnettverket kan byggene fylles med tilbud og aktiviteter til flere barn, og bli en del av byromsnettverket sine målpunkter.

3. MUNCHMUSEET (Bynatur)

- Plantebytting
- Stiklingsamling
- Kurs i urbant landbruk, kompostering
- Samarbeid med Botanisk hage

2. PLAKATHUSET (Organisert aktivitet)

- Bydelshus for barn
- Utleie til organisasjoner som jobber for barn og medvirkning
- «Tirsdagshjelpen»: Kom og reparer, fiks, snakk om sykkel. Ruller med elektronikkhjelp for fiks og triks av mobil.
- «Onsdagsmøte»: Kom og snakk med en voksen

1. BOTSSEN (Fri aktivitet)

- Fri kulturarena
- Barne-improteater / scene / studio
- Kostymelager
- Dukketeater

3.4 Plantekurs for barn (Graversen, 2018)

3.5 Barnas bydelshus

3.6 Improkurs for barn (Det Andre Teateret, u.å.)

4. BARNAS BYROMSNETTVERK PÅ GRØNLAND OG TØYEN

2.11 Sammensatt illustrasjon av barnas preferanser til aktivitetsområder og veggmaleriet på Tøyen skole (Olsen, 2017)

BARNAS BYROMSNETTVERK PÅ GRØNLAND OG TØYEN

På neste side illustreres Barnas byromsnettverk på Grønland og Tøyen i kart. Byromsnettverket representerer prioriterte byrom for barn på Grønland og Tøyen. Byrommene er et utvalg av eksisterende- og planlagte byrom som barna registrerer som gode, og oppgavens forslag til nye byrom. De eksisterende og planlagte byrommene er illustrert med en oransje farge og de nye foreslåtte byrommene er illustrert i gult. Byrommenes nummerering og klassifisering er listet opp på høyre side av kartet.

Barnas målpunkter innendørs er markert med en blå stjerne. Kiosker er kategorisert som andre målpunkter og vises med gul stjerne. Skolebyggene er illustrert med rød farge. Barnas forbindelser er illustrert med rød, stiplet linje for rene gangveier, gråblå farge hvor det er fortau, oransje stiplet for snarveier. De savnede koblingene er beskrevet som missing links og er illustrert med en bred rødstiplet linje.

Byromsnettverket viser de nye byrommenes plassering i forhold til hverandre, sammen med eksisterende og planlagte byrom og målpunkter.

Oppgaven vil senere ta for seg tre byrom i nettverket, for å vise forslag til nytt innhold som er i tråd med valgt utformingsprinsipp.

Illustrasjon av Barnas byromsnettverk på Grønland og Tøyen. Det samme kartet vises i stort på neste side.

BARNAS BYROMSNETTVERK PÅ GRØNLAND OG TØYEN

TEGNFORKLARING

- SKOLEGRENSE TØYEN
 - SKOLEGRENSE VAHL
 - OPPGAVEOMRÅDE SEKUNDÆR
 - BYDELSGRENSE FOR OMRÅDELØFT
 - BYGNING
 - SKOLEBYGNING
 - OFFENTLIG GRØNTOMRÅDE
 - PRIVAT GRØNTOMRÅDE
-
- ### MÅLPUNKT INNE
- INNENDØRS TILBUD
 - LOKALE KIOSKER
 - NYE MÅLPUNKT
- ### BYROM
- EKSISTERENDE/PLANLAGT
 - POTENSIELLE OMRÅDER
 - BARNAS BYROM
- ### FORBINDELSER
- SNARVEI
 - GANGVEI
 - FORTAU
 - MISSING LINK

MÅLPUNKT INNE

- BYROM NR.
- 1 EKSISTERENDE OG PLANLAGTE*
 - 2 Vahl skole
 - 28 Tøyen skole
 - 35 K1-klubben
 - 36 Biblo Tøyen
 - 19 Deichman Tøyen
 - ★ Tøyen Sportsklubb
 - ★ KIOSKER

NYE

- 4 Munchmuseet
- 14 Plakathuset
- 26 Botsen

BYROM UTE PROGRAMMERT AKTIVITET

- EKSISTERENDE OG PLANLAGTE*
- 5 Hersleb vgs
 - 22 Sørli lekeplass
 - 23 Borggata friområde
 - 24 Gunhildsgate friområde
 - 6 Rudolf Nilsen plass*
 - 9 Super-Grønland*
 - 15 Enerhaugen*

FRI AKTIVITET

- EKSISTERENDE OG PLANLAGTE*
- 3 Tøyensnippen
 - 7 Elgparken
 - 11 Teaterplassen*
 - 32 Steinparken*

BYNATUR

- EKSISTERENDE OG PLANLAGTE*
- 17 Gartnerløkka
 - 8 Urtehagen
 - 34 Haakonsgate park
 - 20 Scüblersgate friområde
 - 21 Sørli plass*

NYE

- 25 Schweigaards gate lommepark
- 30 Velkomsten ved Tøyen Torg
- 33 Haakonsgate friområde
- 12 Rubina Ranas gate
- 13 Landbrukskvartalet
- 16 Utsiktspunktet
- 29 Gruegata aktivitetsplass
- 27 Jens Bjelkes bakgårdspark
- 31 Gunhildsgate bakgårdspark
- 10 Annette Thommessens plass
- 18 Nordbygata lommepark

FORSLAG TIL NYE BYROM PÅ GRØNLAND OG TØYEN

Bynatur som overordnede prinsipp for utforming av Barnas Byromsnettverk.

Bynatur vil sikre en fri aktivitetsarena og sette rammen for den programmerte aktiviteten. For barn kan dette bety byrom med robuste trær til å klatre i, trær som senter for leken, gjemsel, et oppheng til fuglekasser eller insektshotell. Vegetasjonen inviterer til den frie leken som kan oppstå på en gresslette eller mellom trær. Naturen kan også ramme inn områder programmert for aktivitet og skjerme for solen.

Trekket mellom byrommene er retningsledende for å finne frem og huske skoleveien eller veien til venner. Naturstein i ulike størrelser kan benyttes til å klatre og balansere på og hoppe mellom. Blå kvaliteter i form av spennende fontener i byrommene virker forlokkende og vil i tillegg til aktivitet og engasjement kunne avkjøle på varme sommerdager.

Kartet viser byrommene i nettverket, med henvisning til tre detaljområder som illustrerer det overordnede prinsippet for utforming.

BYNATUR FOR BARN:

- Robuste trær å klatre i
- Trær som senter for leken
- Retningsledende trekker
- Vegetasjon plantet i formasjon
- Naturstein i ulike størrelser for klatring og balanse
- Spennende fontener til lek og avkjøling
- Til å avgrense aktivitetsområdet
- Solskjerming for bedre ytelse
- Åpne gressletter for fri lek
- Årstidsvariasjon fra knopp til blomstring
- Biologisk mangfold

DETALJOMRÅDER

- 1 VELKOMSTEN
- 2 GRUEGATA AKTIVITETSPASS
- 3 NORDBYGATA LOMMEPARK

DETALJERING AV UTFORMINGSPRINSIPPET

Gjennom tre eksempler fra byromsnettverket, illustrerer utformingsprinsippet sin relevans. Utvalget av byrom er basert på områder kartlagt med et potensial for forbedring i analyse fra barnetråkket, egne befaringer og bekreftet av lokalkunnskapsgruppen.

DETALJOMRÅDER

1. VELKOMSTEN

2. GRUEGATA AKTIVITETSPASS

3. NORDBYGATA LOMMEPARK

1. VELKOMSTEN ved Tøyen Torg

Fra å være en trist parkeringsplass, som har følt utrygg, vil barna nå trekke til den nye nabolagsparken, Velkomsten.

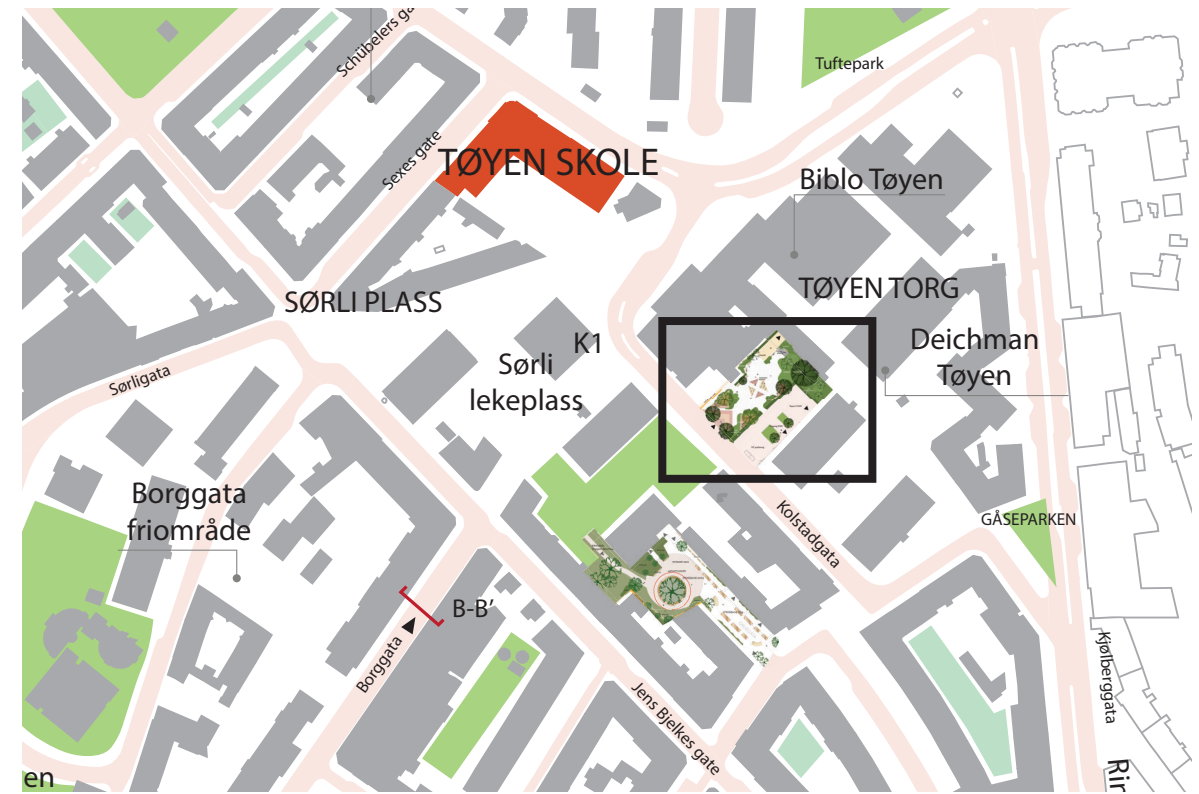
Velkomsten fylles av trær, både med pryddverdi og robuste nok til klatring. Belegningsmønsteret fra Tøyen Torg er forlenget og fylt med vanddyser satt i mønster, en attraksjon og nødvendighet på varme sommerdager.

Gress under trærne er behagelig å slå seg ned på enten for en piknik eller is fra butikken. Byrommet har fri passasje inn til Tøyen torg, og er en fin oase å trekke seg tilbake til som kan supplere bruken av det populære Tøyen torg.

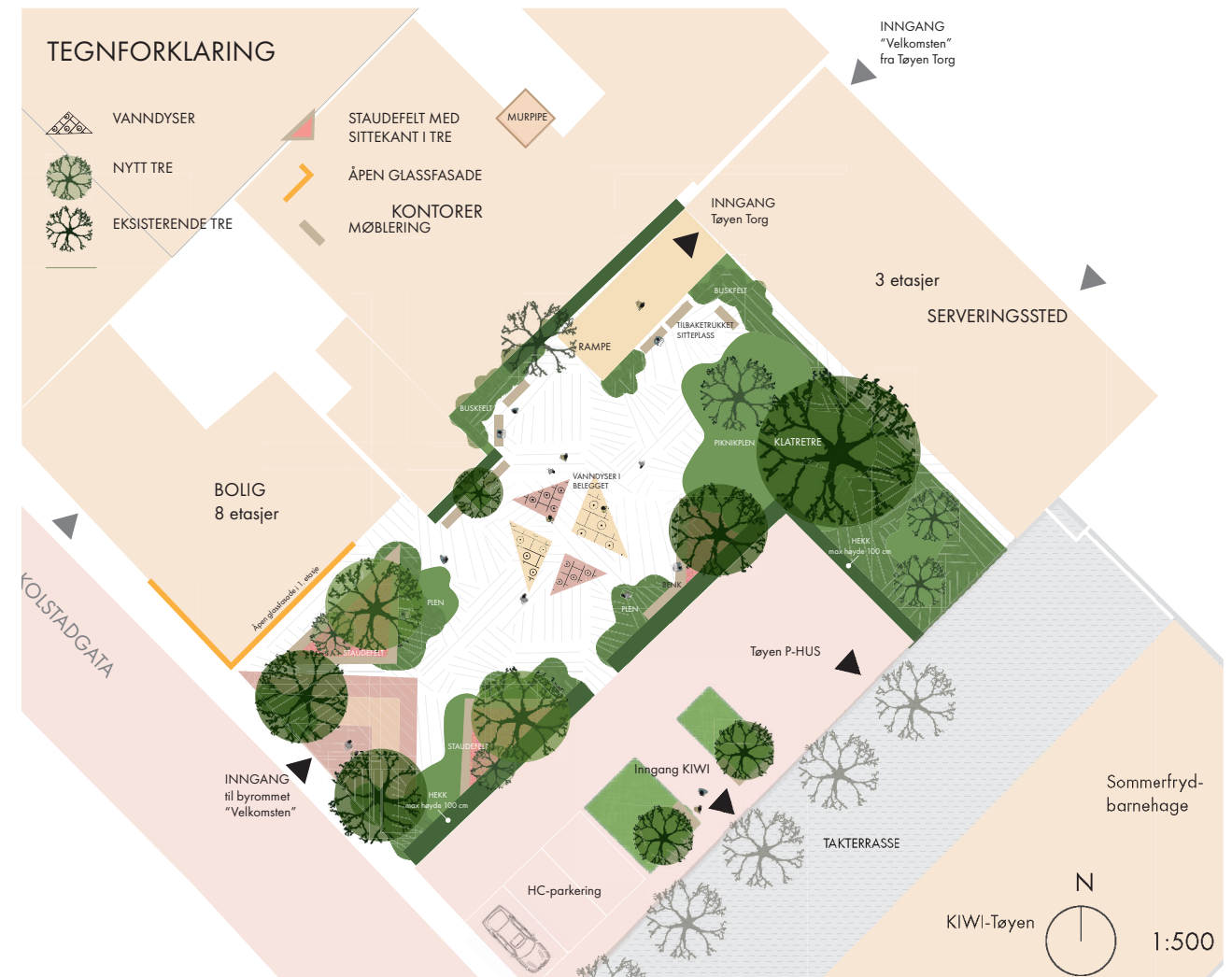
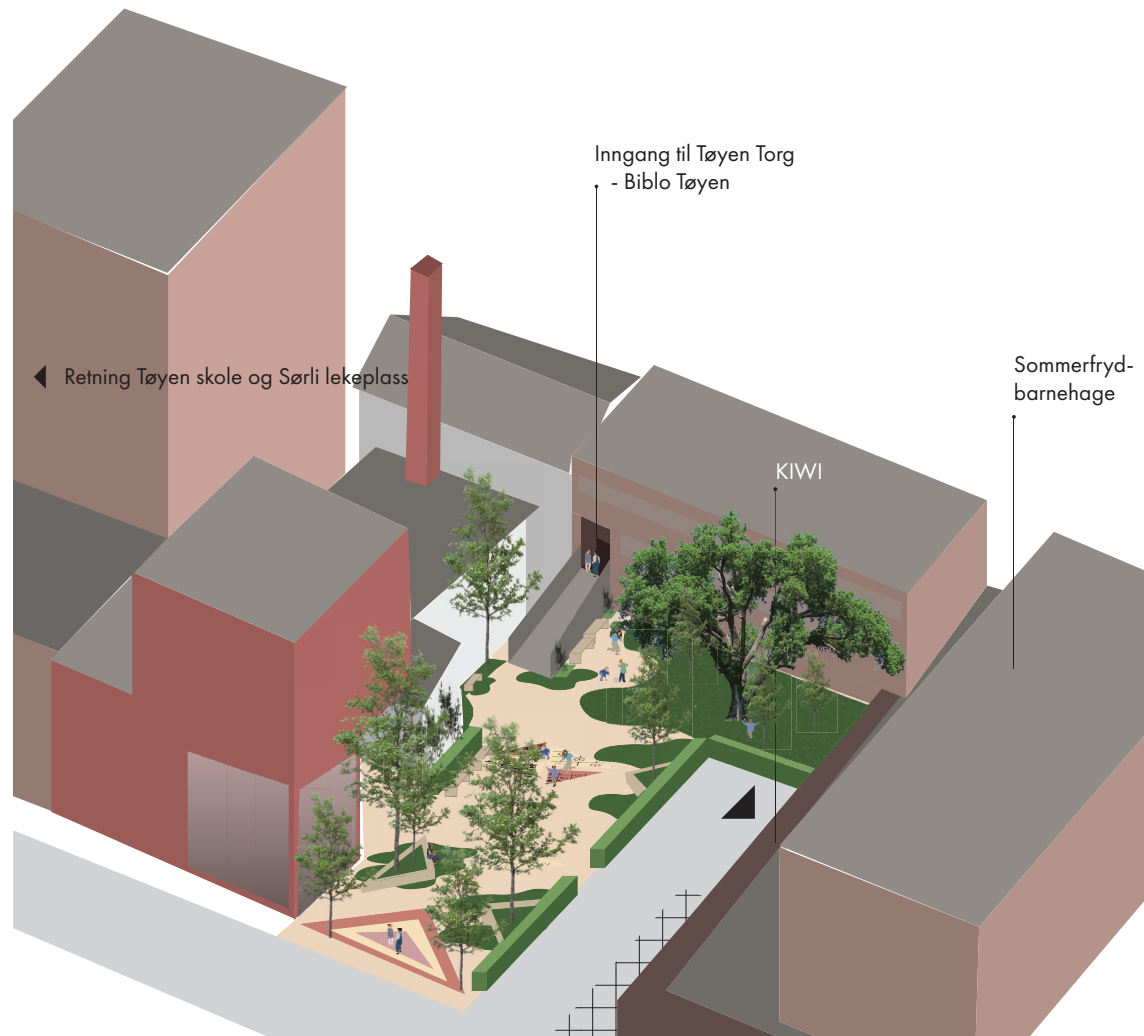
- Robuste trær å klatre i
- Trær som senter for leken
- Spennende fontener til lek og avkjøling
- Solskjerming for bedre ytelse
- Åpne gressletter for fri lek
- Årstidsvariasjon fra knopp til blomstring
- Biologisk mangfold

Årstidsvariasjonen vises knoppdannelse om våren på trærne og i blomstrende stauder i plantefelt.

Plassen har transformert fra et parkeringsareal til et grønt byrom, fylt med innhold til glede og aktivitet. Nedfarten til parkeringshuset er skjermet av med busker, og foran butikken er det planlagt benker og lav vegetasjon. Plassen har beholdt tre HC-parkeringer i umiddelbar nærhet til butikken.

3.8 Lokalisering av Velkomsten, henvist med sort firkant.

1. VELKOMSTEN ved Tøyen Torg

3.7 Illustrasjon av Velkomsten. En grønn plass, med rom for aktivitet og opphold. Fri lek kan oppstå i vanddysene og med ny vegetasjon. En stor transformasjon fra dagens parkeringsplass.

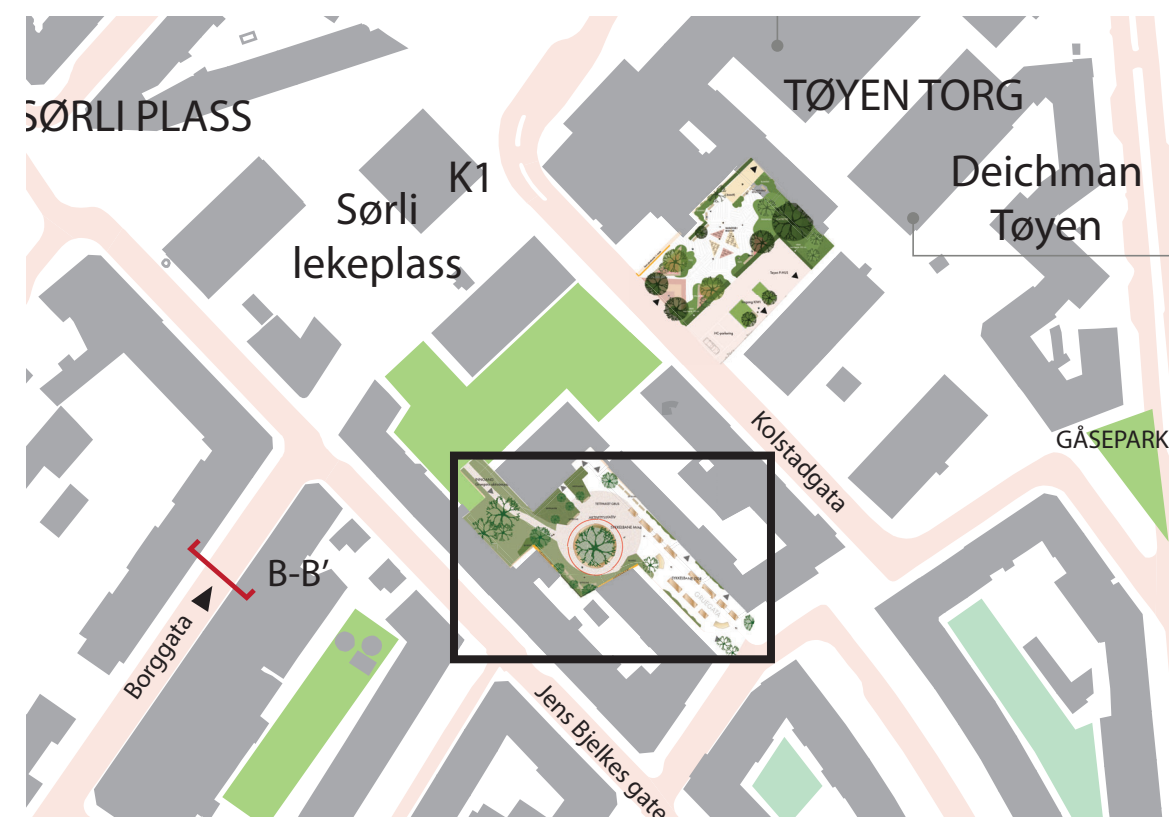
2. GRUEGATA AKTIVITETSPLASS

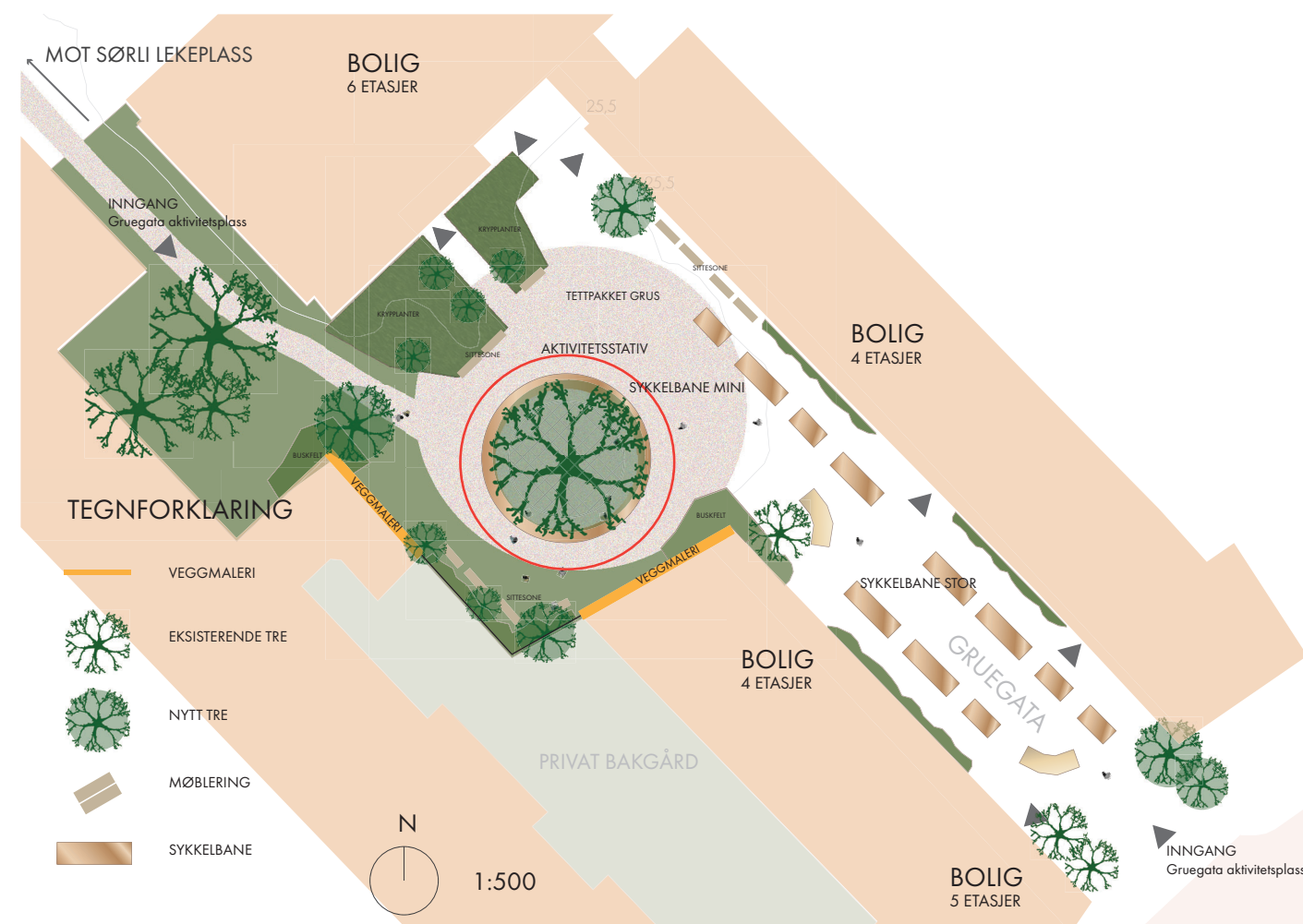
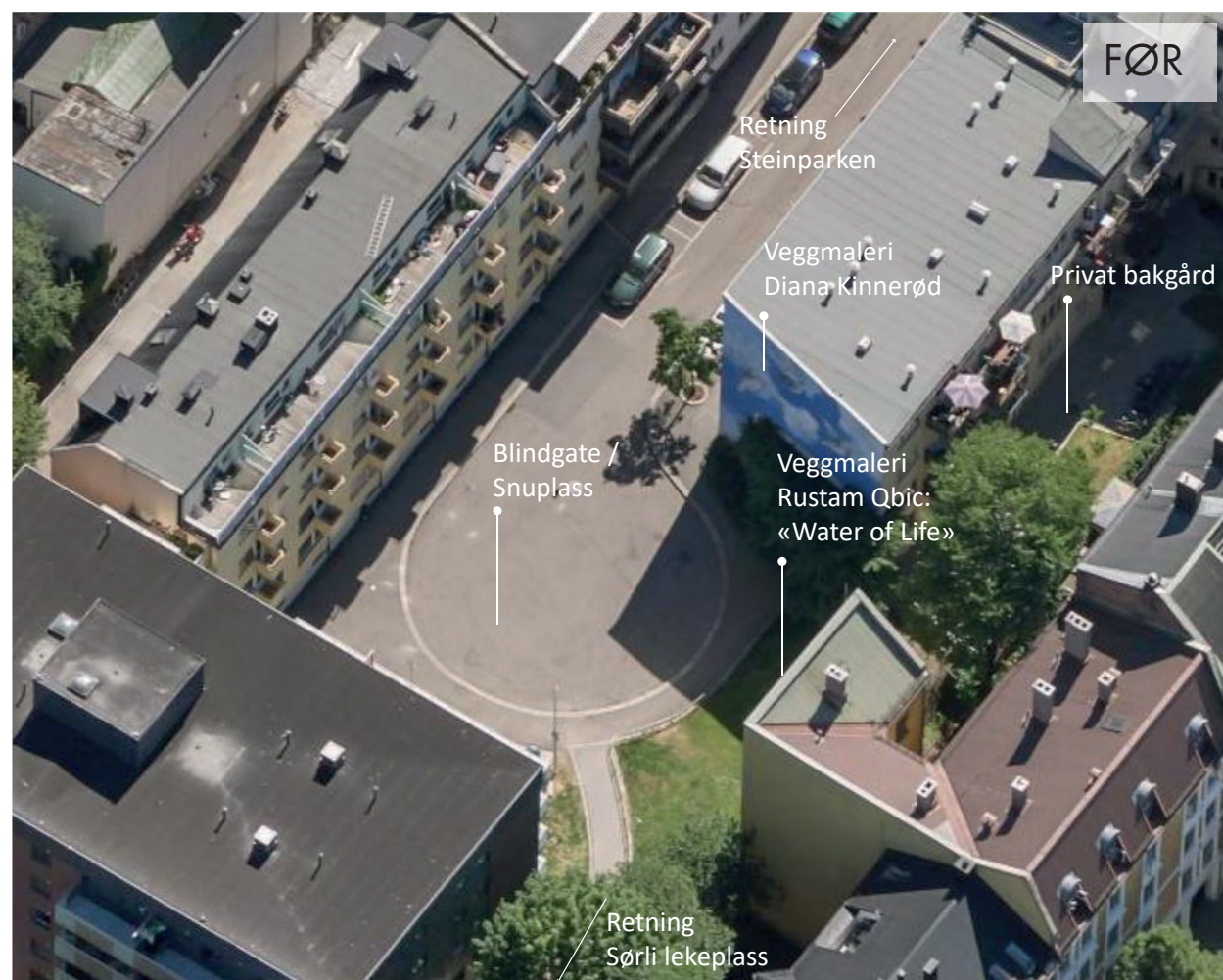
Fra å være en snuplass og gateparkering for bil programmeres det for aktivitet og byliv i Gruegata. En fleksibel sykkelbane i to deler settes ut på plassen og et stort sirkulærformet aktivitetsstativ fyller plassen.

Aktivitetmulighetene er mange, hvor man kan benytte seg av sykkelbanen, aktivitetsstativet eller klatrenettet. Området rammes inn av eksisterende veggmalier, med nytt innslag av vegetasjon og sittegrupper. Området opprettholder passasjen mot Sørli lekeplass og vil bli en forlenget del av den eksisterende lekeparken.

- Robuste trær å klatre i
- Trær som senter for leken
- Naturstein i ulike størrelser for klatring og balanse
- Til å avgrense aktivitetsområdet
- Solskjerming for bedre ytelse
- Årstidsvariasjon fra knopp til blomstring
- Biologisk mangfold

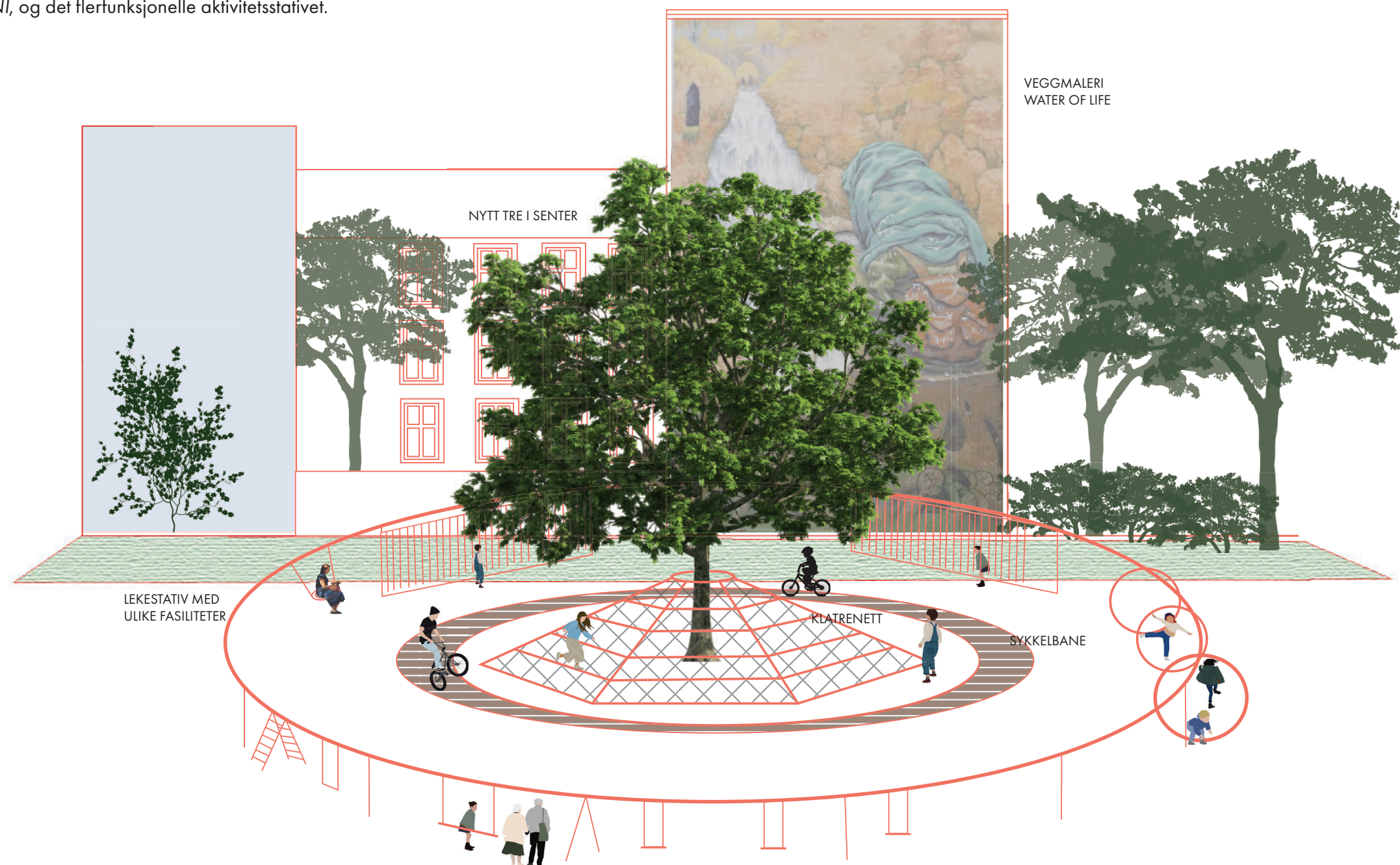
3.9 Lokalisering av Gruegata aktivitetsplass, henvist med sort firkant.

2. GRUEGATA AKTIVITETSPLASS

Illustrasjon av Gruegata aktivitetsplass, med et nytt tunte som senter for aktiviteten. Illustrasjonen viser den minste sykkelbanen, *SYKKELBANE MINI*, og det flerfunksjonelle aktivitetsstativet.

3. NORDBYGATA LOMMEPARK

Nordbygata lommepark illustrerer muligheten for den frie leken som kan oppstå ved bruk av natur, enten på en åpen gresslette eller ved vegetasjon satt i formasjon. Begge illustrasjonene viser plassen transformert fra et parkeringsareal til en lommepark.

I det første alternativet, ALTERNATIV 1, er lommeparken fylt av en labyrint, som er spennende for barna å leke i. Torvblokker med vegetasjon danner formen til labyrinten (Ref. Krusedullparken i Fredrikstad). Rundt labyrinten er det naturstein i ulike størrelser til å hoppe mellom, og balanse- og turnutstyr. Lommeparken er fylt med flere trær med gressfelt under. Sittemulighetene er mange, både på frittstående benker og sittekant i tre under enkelte trær.

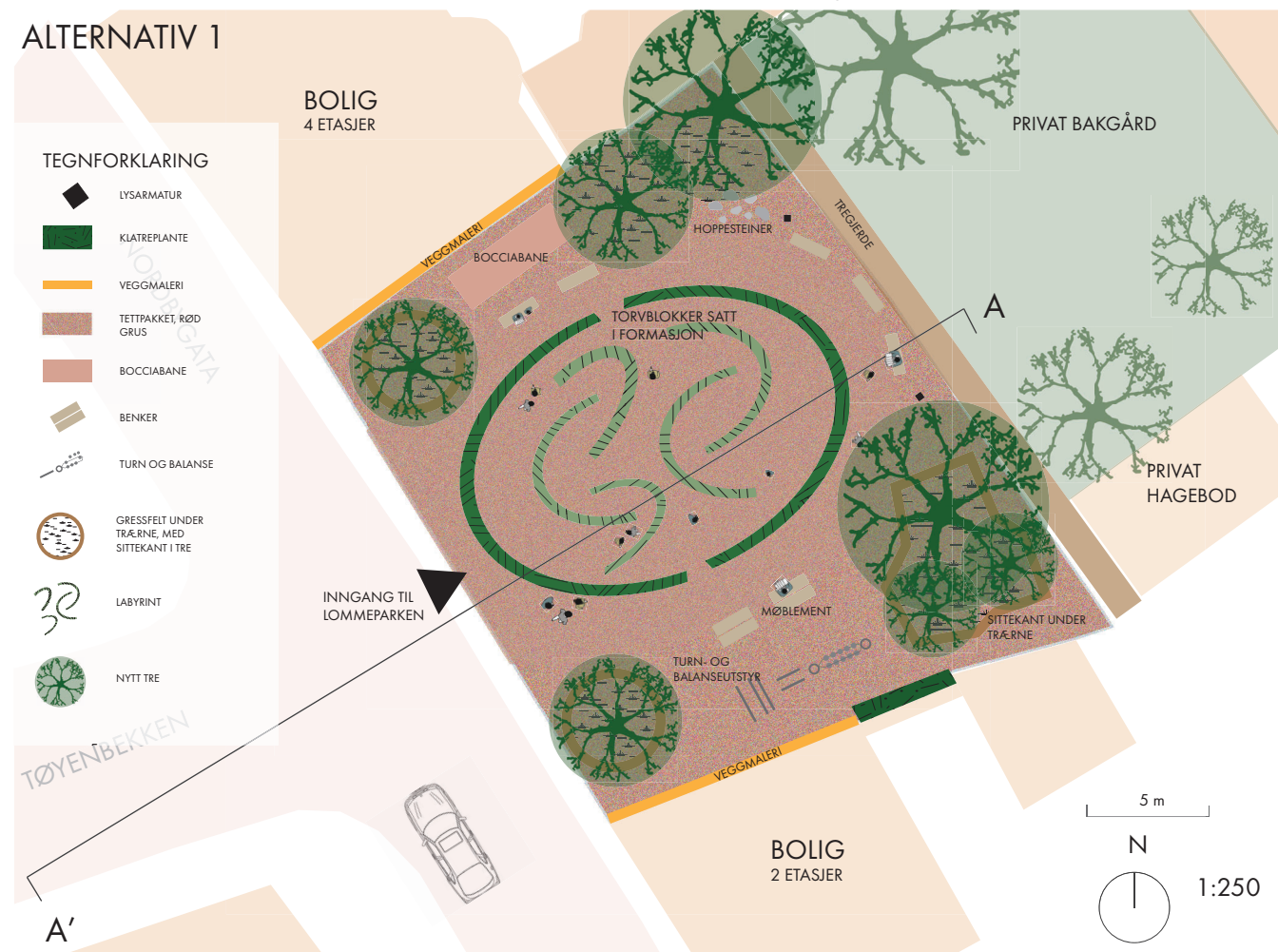

- Vegetasjon plantet i formasjon
- Naturstein i ulike størrelser for klatring og balanse
- Til å avgrense aktivitetsområdet
- Solskjerming for bedre ytelse
- Åpne gressletter for fri lek
- Årstidsvariasjon fra knopp til blomstring
- Biologisk mangfold

3.2 Parkeringsareal i Nordbygata i dag. Bildet er tatt på egen beforing.

ALTERNATIV 1

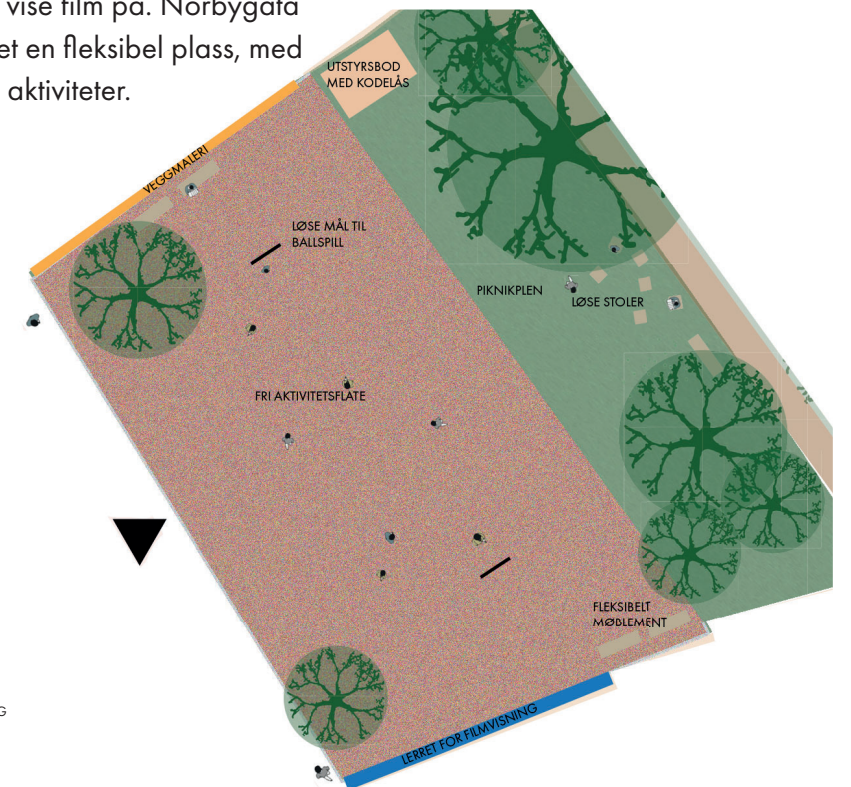

3.11 Lokalisering av Nordbygata lommepark, henvist med sort firkant.

ALTERNATIV 2 viser utforming av lommeparken hvor store deler av plassen beholdes åpen, med et dekke både i tettpakket grus og gress. En låst utstyrsbod oppbevarer utstyr til ulike typer aktiviteter, som skolebarna får koden til å åpne. Flyttbare stoler kan settes både på gress og grus. Plassen rammes inn av flotte veggmalier, hvor en av veggene passer perfekt til å vise film på. Nordbygata lommepark er i dette alternativet en fleksibel plass, med mulighet for et bredt spekter av aktiviteter.

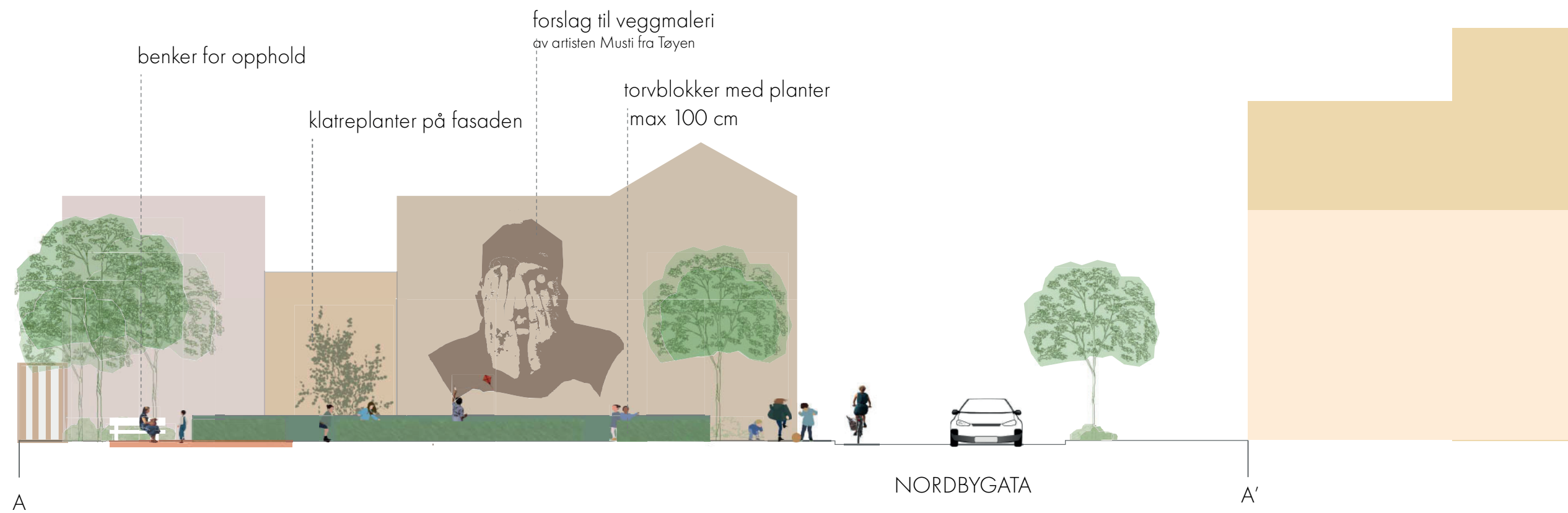
ALTERNATIV 2

- TEGNFORKLARING**
- EKSISTERENDE TRE
 - NYTT TRE
 - VEGGMALERI
 - MØBLEMENT
 - LERRET PÅ ENDEVEGG

SNITT A-A'

Snittet illustrerer hvordan vegetasjon kan brukes som element for den frie og spontane leken. Her er vegetasjonen plantet i formasjon, som både fyller byrommet med grønt, og som skaper mindre rominndelinger som det kan være gøy å leke mellom. På fasadene vendt inn mot parken vil det være kunst av forbilder for barna i området.

3.12
Snitt A-A'. Snittet er markert inn på plantegningen til ALTERNATIV 1 på forrige side.

BARNAS BYROMSNETTVERK

BARNAS FORBINDELSER

- A: SNARVEI
- B: SKOLEVEI
- C: GANGVEI
- D: MISSING LINKS

Barnas forbindelser i byromsnettverket beskrives som skolevei på fortau og snarveier gjennom åpne bakgårdsrom og smett. Gatenettet har god dekning av fortau langs gater, med enkelte svakheter som varierende bredde og vedlikehold.

For å skape trygge forbindelser viser denne oppgaven prinsipptegninger av de ulike forbindelsene.

Informasjonen om de ulike typene av registrerte forbindelsene er hentet fra barnetråkkene og mine egne registreringer i gateløpene.

Oppgaven peker på savnede koblinger, *missing links*, vist i kart.

BARNAS FORBINDELSER eksempler fra oppgaveområdet; A, B, C, D

Kartet viser barnas forbindelser med henvisning til de fire eksemplene.

A SNARVEI

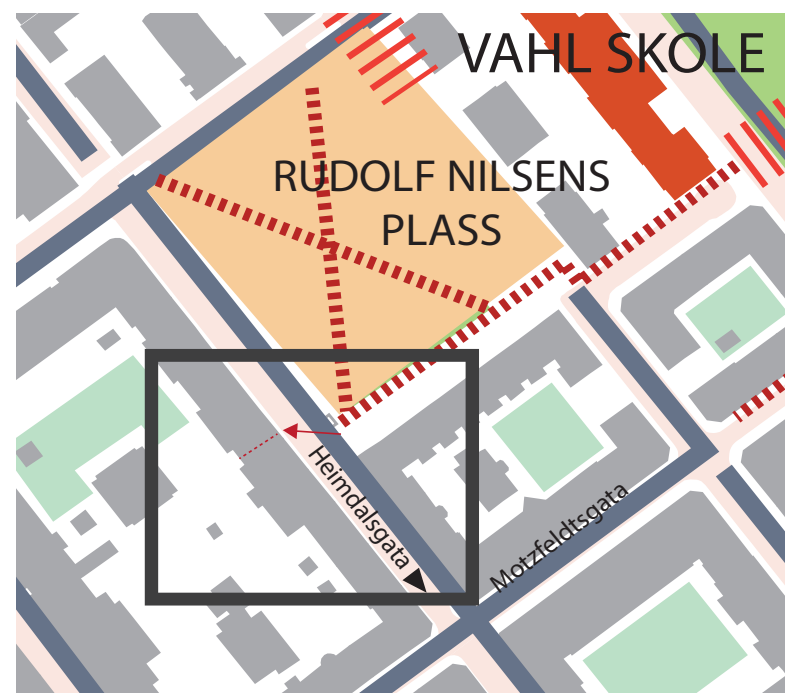
B SKOLEVEI

C GANGVEI

D MISSING LINKS

A SNARVEI

Områdets snarveier går i hovedsak gjennom bakgårdsrommene i området. Både de som står åpne, men barna som bor i bygårdene med låste bakgårdsrom har fortrinnet av å også kunne bevege seg gjennom disse. Elever ved både Vahl- og Tøyen registrerte sin skolevei gjennom bygårdene rundt Rudolf Nilsen plass.

3.15
Kartutsnitt av snarvei gjennom bygård i Heimdalsgat. Rød pil på kart og illustrasjon peker på det samme.

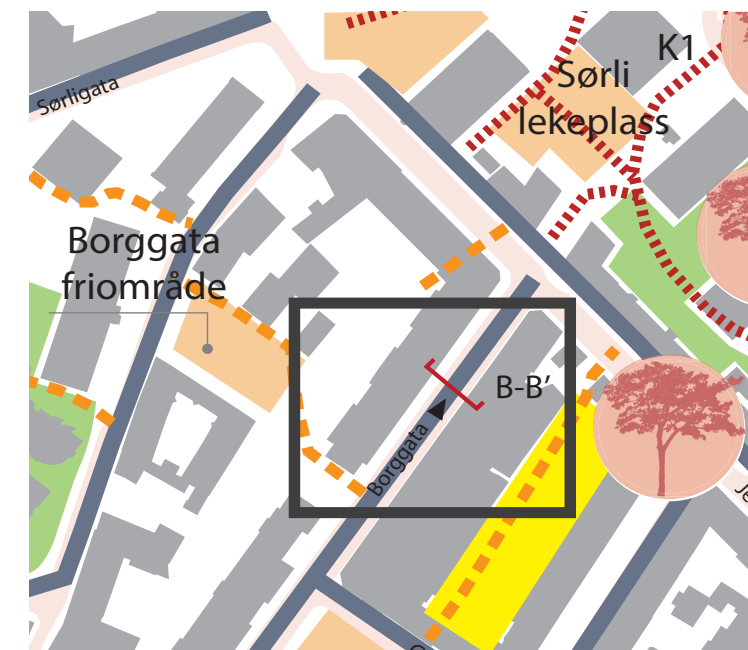
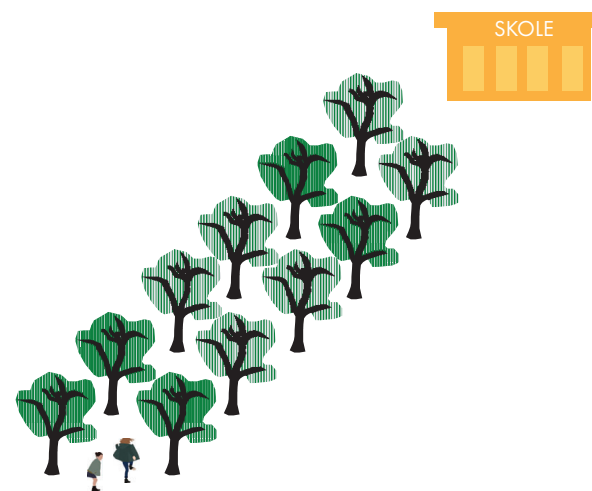

PILEN HENVISER TIL
SNARVEI GJENNOM BYGÅRDEN

B SKOLEVEI

Borggata, som viste seg å være en flittig brukt skolevei. I denne oppgaven endres Borggata fra grå, tosidig gateparkering til grønn allé. Tre-allé tar opp bilenes plass og styrker koblingen mellom Grønland og Tøyen. Skoleveien tydeliggjøres og det tilføres mer bynatur. Gatas høydeforskjell gir i dag godt overblikk, og aktivitetsområdene Borggata friområde, og

Gunhildsgate friområde og Sørli lekeplass ligger som perler på en snor. Snittet viser at Borggata opprettholder dagens rolle som enveiskjørt gate, med brede gangsoner mellom trær og fasade.

Lokalisering av Borggata, hvor snittlinjen er markert.

Prinsippsnitt for endring av Borggatas karakter. En tréallé avgrensner og virker retningsveiledende.

Dagens situasjon i Borggata. I enden av gata ser man trærne som rammer inn Sørli lekeplass.

Bynatur i Borggata

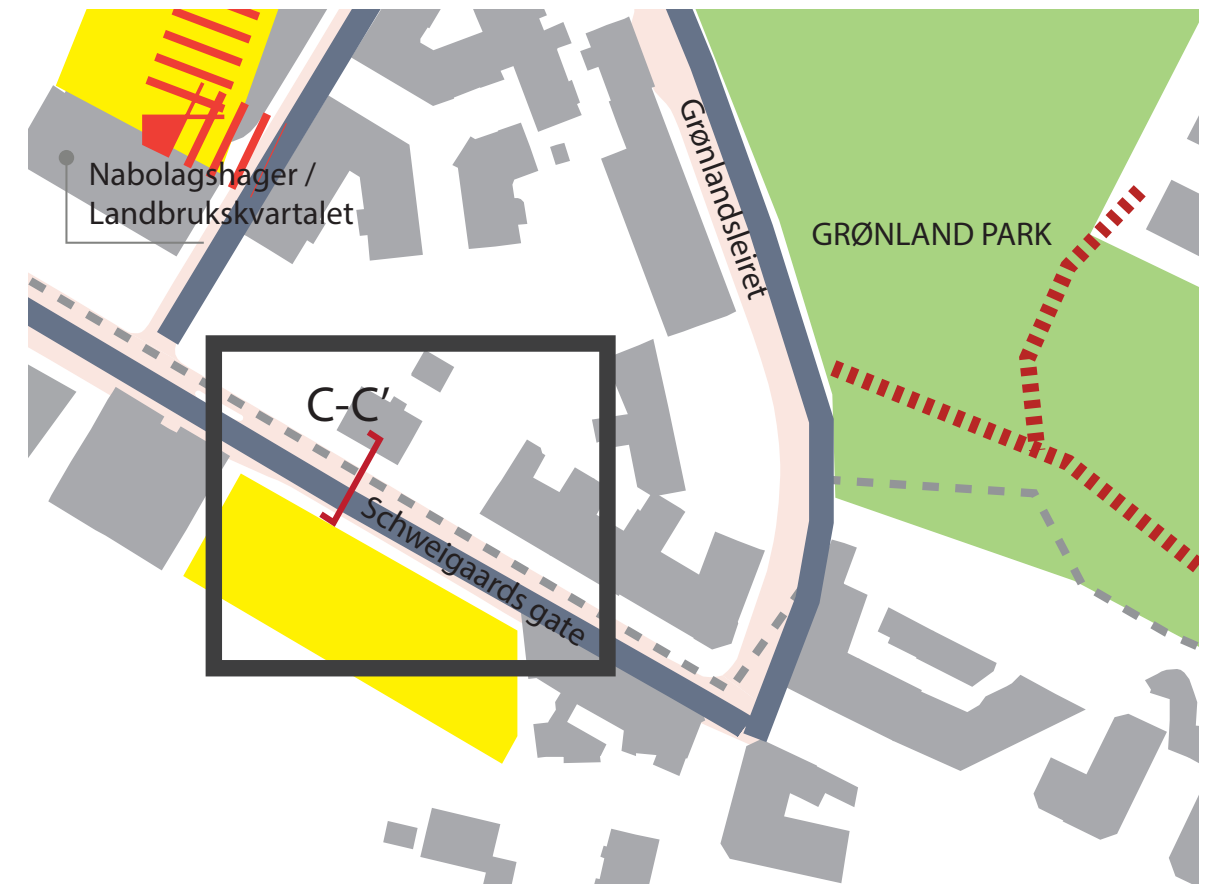
Illustrasjonen viser at Borggata kan fylles med vinteraktivitet i deler av vinterhalvåret, hvor løyper kan kjøres opp i deler av gata, uten at det går ut over fremkommeligheten av utrykningskjøretøy og annen nødvendig transport. Nærhet til vinteraktivitet er en stor kvalitet for barna i denne delen av byen, uten at man må reise så langt. Snødekte trær er et vakrere syn en snødekte biler.

C GANGVEI

Snittet illustrerer et gatesnitt hvor sykkelfelt og en vegetasjonsone skjærer gangsonen fra trafikken. Denne soneinndelingen kan sikre tryggere forbindelseslinjer de mer trafikkerte veiene i oppgaveområdets ytterkant.

Utsnittet er tatt som et eksempel fra Schweigaards gate, som i dag er en trafikkert vei med smale fortau. Denne gaten var tidligere transportåre for trikken, som nå er lagt til Bjørvika. Gaten har derfor potensial for bredere gangsoner, som avgrenses fra biltrafikk med sykkel- og vegetasjonsone.

Lokalisering av utsnittet av eksempelet som viser ny situasjon for en mer barnevennlig gangvei.

3.16 Bilde av hvordan situasjonen er i Schweigaards gate i dag med smale fortau. (Google Maps, 2019)

MISSING LINKS

- Trafikkbarrierer
- Uoversiktlige kryss
- Savnede passasjer gjennom bygård
- Høydeforskjeller

I kartleggingen av oppgaveområdet er det registrert til sammen 8 Missing Links. Dette er savnede koblinger mellom barnas byrom, enten på grunn av trafikkerte veier, kryss som ikke fungerer, manglende passasje gjennom kvartaler, gårdsrom eller høydeforskjeller som gjør at man må ta en omvei.

For å koble sammen må det finnes trygge overganger og oversiktlige koblinger. Det må være tydelig for barna hvor de kan krysse veien og hva som finnes av attraksjon på andre siden. Området har også åpne bygårder og kvartaler med åpent for gjennomgang i dag. Eksempelvis er det en gangsove bak Landbrukskvartalet, som oppgaven registrerer som savnet kobling for barn på grunn av mangel på tydelig skilting av den alternative veien. Slike forbindelser gir barna mulighet til å slippe å gå langs trafikkerte gater, bør tydeliggjøres.

Reduksjon av antall Missing Links vil trinnvis gi et sterkere byromsnettverk. Oppgaven går ikke nærmere inn på de trafikktekniske løsningene, annet enn å peke på hva og hvor de er.

HVORDAN FORMIDLE INNHOLDET I BARNAS BYROMSNETTVERK?

Vet du om det finnes åpne vannfontener nå?

Ja - jeg sjekka BYROM GO' i går og da sto det at de hadde åpent.

Så gøy - jeg blir med!

BARNAS BYROMSNETTVERK

FORMIDLING AV BYROMSNETTVERKET MED BYROM GO'

For å kunne informere barna om byromsnettverket lanseres appen «Byrom Go'». Byrom Go' er en karttjeneste for Barnas Byromsnettverk, som bevisstgjør barna på deres byrom og målpunkter. I tillegg til å se områdene i forhold til hverandre kan appen hjelpe til å lage nye reiseveier mellom byrommene. Byrom Go' kan påpeke finurlige ting å se etter, eller spennende ting som skjer på utvalgte tider. Økt kunnskap om steder øker tilgjengeligheten og tilhørigheten barna får til stedene de tilbys innhold og kan oppholde seg.

De ulike rundene kan vise de beste snarveiene, de største klatretreene, når fontenene åpner og hvilke akebakker som er de bratteste. Byrom Go' passer fint for de som har bodd i området hele livet for å oppdage egen by på nytt, og for barna som flytter til bydelen og trenger oversikt.

Illustrasjonen viser hvordan man i appen kan søke opp «Velkomsten» - det nye grønne byrommet rett ved Tøyen Torg, og enkelt hente ut relevant informasjon og veivisning.

ÅRSTIDSHJUL

Byromsnettverket har som formål å sikre et godt tilbud året gjennom for barn i området.

Årstidshjulet er en oversikt over hva som er mulig av lek og aktivitet i de ulike byrommene, med høydepunkt som festivaler og lysvanringer markert. I tillegg viser årstidshjulet begivenheter som blomstringstider og tidspunkt høsting årets avling. Byrommene byr på ulik aktivitet gjennom sesongene, fra fotballbane til skøyteis og fra gate til skiløype.

BYROMSNETTVERKETS KOBLING TIL NÆRLIGGENDE REKREASJONSOMRÅDER

Byromsnettverket har potensial for å vokse seg større og koble på andre bydelers aktivitet- og rekreasjonsområder.

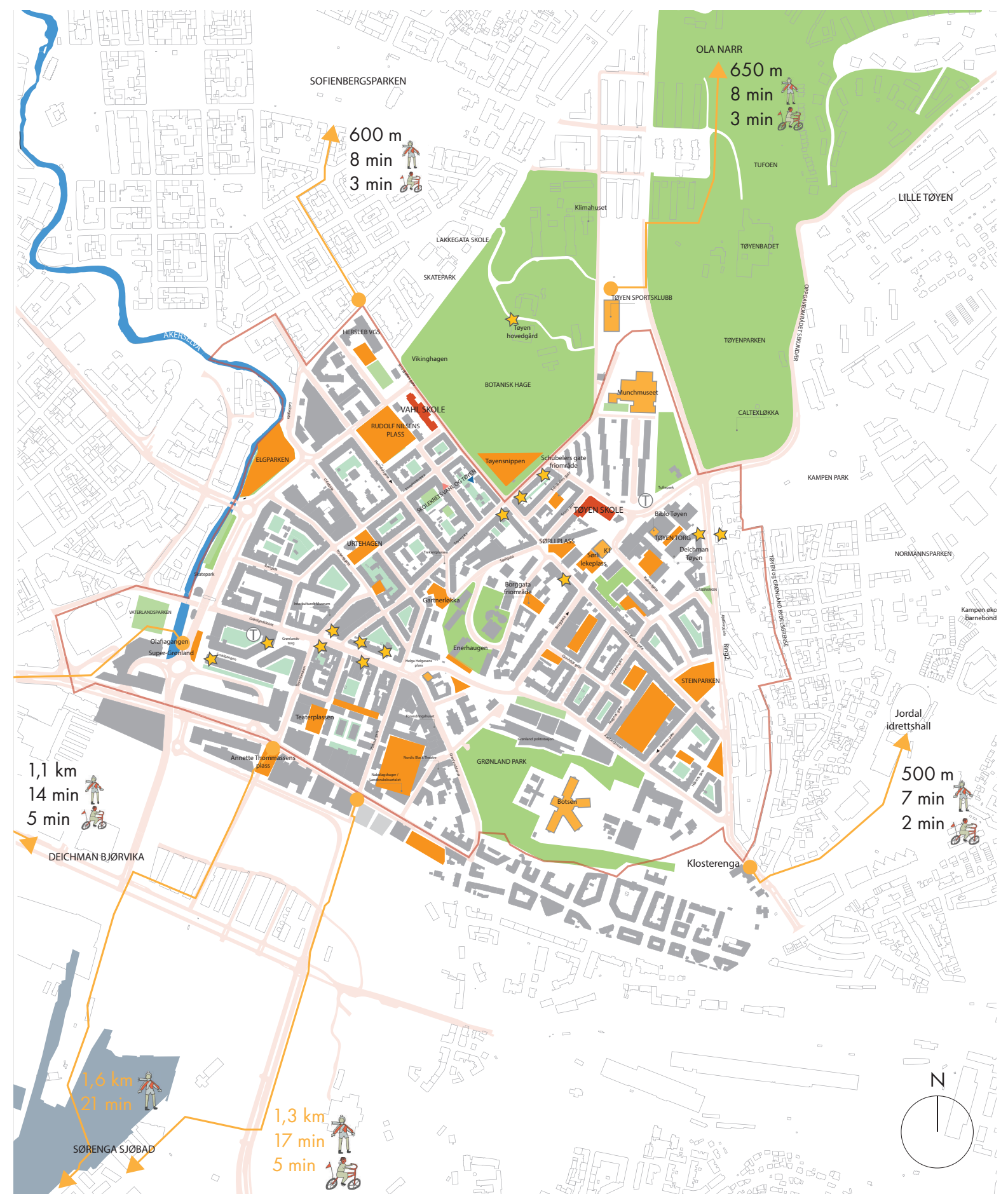
Kartet viser avstanden til et knippe nærliggende rekreasjon- og aktivitetsområder med estimert gang- og sykkeltid. Disse områdene supplerer det kompakte byromsnettverket på Grønland og Tøyen, og målpunkter og byrom som barna kan besøke sammen med voksne og etter hvert dra til på egenhånd.

AVSTAND I METER

TID/ GÅ
TID/SYKKEL

- SOFIENBERGPARKEN
- OLA NARR
- JORDAL AMFI
- SØRENGA SJØBAD
- DEICHMAN BJØRVIKA

5. DISKUSJON OG REFLEKSJON

DISKUSJON

Presentert teori, føringer og egne registreringer utgjør premissene for etableringen av byromsnettverket for barn på Grønland og Tøyen i Oslo.

Mål og føringer formulert i styringsdokumenter krever at barn sine meninger vektlegges i et byutviklingsperspektiv. Tilgang til trygge, inkluderende og tilgjengelige grøntområder og offentlige rom er et forpliktende bærekraftsmål som Norge er forpliktet til å følge. Barn skal ha muligheten til å påvirke egne liv og samfunnet de lever i og sikre sin mening gjennom medvirkning. Nabolag skal være trygge å ferdes i for alle aldersgrupper og det skal videreutvikles god tilgang til områder for organisert og uorganisert lek, idrett og rekreasjon.

Kunnskapsgrunnlaget

Oppgavens kunnskapsgrunnlag viser hvordan barns begrensninger og by er relatert. Barn sin mobilitet og trivsel begrenses av trafikk, kriminalitet og ulik tilgang til byen. Mangel på aktivitetsområder nært til egen bolig begrenser både barnas sosiale aktivitet og isolerer dem fra utvikling. For å øke barnas aktivitetsnivå og sikre at de utvikler motoriske ferdigheter i takt med alderen er nærhet til natur viktig. Naturelementer inviterer til ulik bruk og et bredt spekter aktivitetstyper, som øker aktivitetsnivået og barns trivsel og sansbare opplevelser. Aktivitetsområdene må sikre begge kjønns tilstedeværelse gjennom variasjon i utformingen, med fokus på helårsbruk. Barnas byromsnettverk skal i tillegg utformes med tanke på andre

brukergrupper. Byrommenes utforming må være interessante for flere enn barna, slik at det blir en bred- og åpen brukergruppe av byrommene på Grønland og Tøyen. Oppgavens intensjon er ikke å ekskludere andre, men poengtere viktigheten av å ha med barneperspektivet i utformingen.

Analysemateriale

Innsamlingen av data har vært en viktig del av min oppgave. Datainnsamlingen har gitt meg et bilde av barnas tilgang til byen i dag og fremover med planlagte endringer. Det er avgjørende hvor barna bor for å ha tilgang til låste bakgårder med grønne aktivitetsområder og avstand fra bolig til offentlige grøntområder. I tillegg til øvre og nedre aldersgrense på aktivitets- og kulturtilbud, eksempelvis Biblo Tøyen som er for barn fra 5. – 10. klasse. Gratis AKS er forbeholdt 1. – 4. klasse. Derfor vil adressen, trafikken, alderen og økonomi kunne begrense barnas tilgang til byens rom og målpunkter inne. Ulik tilgang gjør at byromsnettverket ikke er konstant, med ulik dekningsgrad etter brukeren.

I planleggingen av etablering av byromsnettverket hadde jeg et ønske om å bruke barnas gang-rekkevidde til å sikre tilgang til bynatur innenfor 400 meter, som er beskrevet som barnas rekkevidde. Oppgaven presenterer et forslag til områder som kan utvikles med tyngde i et utformingsprinsipp. En fase to av prosjektet vil være å sikre barna denne tilgangen.

I oppgaven registreres eksisterende kiosker som målpunkter for barn. Det kan diskuteres både ut ifra et folkehelse- og økonomiperspektiv om

kiosker er de målpunktene som bør trekkes frem. I etterkant seg jeg at området inneholder et stort antall matbutikker, hvor barn også kan kjøpe is om sommeren. Denne kartleggingsjobben har ikke blitt gjort i denne oppgaven.

Områdets karakteristikk

Situasjonen i de to skolekretsene, viser en skjevfordeling i områdenes tilgang og innhold av åpne aktivitetsområder. Vahl skolekrets preges av trafikk-barrierer på flere kanter, låste bakgårdsrom og utrygge personer i bybildet. Rudolf Nilsen plass og den fremtidige aktivitetsparken, Super-Grønland, blir derfor ekstra viktig i dette området for å sikre barna et tilbud. Trygge krysningspunkt og forbindelseslinjer vil være viktig å opprettholde i dette området, med et fokus på barnas mobilitet. Tøyen skolekrets viser flere potensielle områder som kan tilegnes byromsnettverket. Dette området har stor fordel og styrke i nærheten til Botanisk hage og Tøyenparken, som barna uttrykker stor begeistring for. Flere åpne bakgårdsrom gir også rom for nye snarveiforbindelser, mulighet for opphold og mer innslag av bynatur. Utforming av byromsnettverket er en god fremgangsmåte for å sikre barn innhold i byen og kan stadig utvides. Nettverksformasjonen gir også mulighet for flere forbindelser.

Skjevfordelingen mellom de to skolekretsene ble tydeligere ut over i arbeidet med oppgaven, derfor kan det diskuteres om valgene jeg tok av detaljområder for å illustrere utformingsprinsippet, bynatur, var riktig. To av tre detaljområdet er lokalisert innenfor Tøyen skolekrets. Jeg ser helst at det skulle vært motsatt fordeling, og at oppgaven kunne vist

tydeligere potensialet der behovet er størst. Valgene baserte seg i hovedsak på registrerte parkeringsarealer, hvor jeg så muligheten for transformasjon.

Bydelsanalysen

Resultatet fra bydelsanalysen som viser positive tall for bydel Gamle Oslo er god lesning for bydelen (UNICEF Norge, 2020). Analysen gir oss ikke svar på barnas sosiale status og hvordan barna påvirkes av de positive tallene. Tall fra Bydelsfakta gir mulighet til å sammenligne Bydel Vestre Aker med Bydel Gamle Oslo, som er ytterpunkter i bydelsanalysen og denne oppgavens fremlegging av bydelsfakta. Bydel Vestre Aker viser til en høy prosentandel barn som deltar i fritidsaktiviteter, men har lavest score i UNICEF Norge sin analyse på hvor mye som bevilges av midler til hvert barn. Jeg stiller derfor spørsmål ved analysens bredde og om det burde suppleres med enda en dimensjon for å måle hvilken bydel som legger best til rette for barna, for å gi et fullverdig bilde. Mulighet for barns deltagelse i organiserte idretter og foreninger er viktig å sikre i bydeler med lavere økonomisk status.

Etter å ha fordypet meg i området ser jeg at det arbeides for å bedre oppvekstforholdene, og at det er lokalengasjement for å gi barna et tilbud. En byplan for barna vil forsterke barnas prioritering.

Arbeidet videre

I kartleggingen av de utrygge områdene og sonene kunne oppgaven gått grundigere til verks. Det ville gitt et enda mer nyansert bilde og kunne lagt et riktigere grunnlag for utvikling av de enkelte byrommene. Jeg valgte i denne oppgaven å basere meg på hva barna på Vahl- og Tøyen skole hadde formidlet om sitt lokalområde. I tillegg til barnas opplevelse kunne det blitt kartlagt systematisk hvilke områder som oppleves utrygge, for hvem og hvorfor. På grunn av alle konsekvensene som følge av Covid-19, har jeg ikke fått mulighet til flere møter og medvirkning. Som nevnt ble det ikke aktuelt å følge årets Barnetråkk på Vahl skole.

Denne oppgaven har samlet relevant og tilgjengelig informasjon som gjelder på nivåene fra globalt til lokalt på Grønland og Tøyen. Oppgaven har billedliggjort områdets situasjon i dag, hva som er planlagt av forbedringer, i tillegg til forslag til hva som skal sikre barnas tilstedeværelse i fremtidens byutvikling og planlegging. I tillegg til selve byromsnettverket som retter seg mot barna i befolkningen, foreslår jeg spesifikke metoder for å synliggjøre nettverket og motivere til bruk av det.

FØRINGER OG MÅL

- Barn har rett til ytringsfrihet, privatliv, lek og hvile.
- Barn skal ha muligheten til å påvirke egne liv og samfunnet de lever i, og planlegging og vedtak skal sikre medvirkning.
- Sosiale helseforskjeller skal utjevnes ved å tilby gratistilbud til barn og unge
- Ta hensyn til barn og unges oppvekstvilkår i alle plan- og byggesaker
- Bebyggelse og anlegg skal lokaliseres slik at viktige stier/barnetråkk sikres.
- Nabolagene skal være trygge og attraktive å ferdes i for alle aldersgrupper.
- Videreutvikle god tilgang til områder for organisert og uorganisert lek, idrett og rekreasjon
- Det skal tilrettelegges for barn og unges behov, med trygge byrom

KUNNSKAPSRUNNLAG

1. Trafikk og forurensning, 2. høyhus og byspredning, 3. kriminalitet, 4. isolasjon og intoleranse, og 5. utilstrekkelig og ulik tilgang til byen, er hovedutfordringene for barn som vokser opp i by.
- Barns sosiale aktivitet begrenses av nærhet til aktivitetsområder for lek og idrett.
 - De fysiske omgivelsene bidrar til at barn er fysisk aktive. Naturelementer inviterer til ulik bruk og et bredt spekter aktivitetstyper til økt trivsel.
 - Aktivitetsområdene må variere sitt innhold for å kunne ha noe å tilby begge kjønn. For å sikre jenters tilstedeværelse bør det planlegges gode samværsarenaer og konkurransefrie arenaer, med fleksible uterom med mulighet for aktiviteter som handler om egen bevegelse som turn og klatring.
 - Aktivitetsområdene bør ikke over-programmeres, slik at den sansbare opplevelsen i seg selv får frem engasjementet hos barna.
 - Byrom for barn og unge skal være; 1. Tilrettelagt for lek, 2. Også en møteplass for voksne som er med barna, 3. Gutter og jenter ivaretatt, 4. Organisert idrett / uorganisert idrett, 5. Brukes gjennom hele døgnet, 6. Graden av helårsbruk.

ANNEN INFORMASJON

- Barns bruk av sine nærområder begrenses av bilens fart og plass. Barna trives i grønne omgivelser, med utsikt og oversikt og med mulighet for å være i aktivitet sammen.
- Barns tilstedeværelse i byen er en indikator på god byromskvalitet.
- Det er et potensiale for de offentlige og åpne byrommene på Grønland og Tøyen for å forbedre sitt innhold og tilgjengelighet for barn. Disse områdene står i dag tomme eller er forbeholdt bilen.

REFLEKSJON

Oppgaven stiller spørsmålet: *Hvordan kan etablering av et byromsnettverk for barn bidra til å skape trygge gangforbindelser og et mangfold av tilgjengelige og levende byrom på Grønland og Tøyen?*

Spørsmålet er både stort og omfattende. Opplevelsen av trygghet er både individuell og kan påvirkes av flere varierende faktorer, som kan være vanskelig å forutse. Som landskapsarkitekt kan jeg bruke fysiske elementer, enten ved å tilføre noe nytt eller ta bort noe eksisterende for å dempe det som gir den utrygge følelsen og gjøre stedet tryggere. Dette er en kontinuerlig prosess hvor de fysiske elementene suppleres med sosialt innhold. I denne oppgaven har jeg jobbet med sosial byplanlegging, hvor jeg har kommet med et forslag til barnas byplan.

Oppgavens forslag til barnas byrom baserer seg på dagens situasjon og barneskolebarna på Grønland og Tøyen sin opplevelse av område. Oppgaven argumenterer for at det ikke er mulig å planlegge for en spesifikk gruppe uten å involvere dem i selve planleggingen.

Prosess

Jeg har måttet finne meg i at arbeid med byutvikling så er det mye som kategoriseres som ferskvare, området er i endring og utvikler seg. Prosessen har basert seg på veivalg, både av relevansen av innhentet informasjon for oppgaven og hvilke kvaliteter som bør gjelde for oppgavens interessegruppe. Prosessen kan som en loop hvor starten og slutten henger sammen. Restriksjoner grunnet Covid har også satt en brems for møter og veiledningstimer. Et

uffordrende halvår på mange måter, som jeg ikke er alene med å ta konsekvensene av.

Kunnskapsgrunnlaget

Ettersom det har kommet frem at barns nærvær i byrom kan betraktes som en indikator på byromskvalitet, kan tilrettelegging for barns opphold være et generelt utgangspunkt for utforming som sikrer en høy kvalitet av byrommet. Nærhet til natur er helt essensielt i å kunne være aktiv som barn.

Valg av metode

Jeg valgte å teste metoden for å etablere et Byromsnettverk for denne oppgaven, med utviklede kriterier og prinsipper som jeg fulgte. Kriteriene for å oppnå et godt byromsnettverk tar for seg et generelt oversiktsbilde av byer og tettsteder for å strukturere funn av kvaliteter og mangler. Funnene ble grunnlaget for utvikling et overordnende designprinsipp for å sikre barns opphold i byrommet. Oppgaveområdet er helt unikt, med sine spesifikke kvaliteter og mangler. Jeg er godt fornøyd med valg av metode, men det kunne som tidligere nevnt vært interessant med oppdatert barnetråkanalyser og også intervjuer av brukergruppen. I tillegg kunne det være supplert med systematiske tellinger av opphold gjennom døgnet og gått nærmere inn på hvilke snarveier som er mest brukt, og eventuelle oversette forbindelser.

I oppgavens slutfase kan man spørre seg om etableringen av byromsnettverket hadde vært annerledes hvis jeg hadde kommet i kontakt med andre personer som kunne bidratt med kvalitetssikring, eller hvis jeg selv hadde hatt et annen forhold til området. Jeg tror også det kunne spilt en annen rolle hvis jeg hadde hatt en personlig tilnærming, enten ved å bo på Tøyen eller Grønland selv eller hatt barn som vokste

opp i byen. Det ville vært positive aspekter ved begge forholdene. Jeg har forsøkt å beholde barne-brillene på i hele høst, og forsøkt å forstå området på best mulig måte, i den oppfattelsen av at det var positivt å komme utenfra og se området med nye øyne. Derfor har jeg hele tiden vært åpen og på søken etter løsninger, uten å ha vært fastlåst i et spor. Jeg har fått større forståelse for hva nærhet til rekreasjonsområder betyr, spesielt i en tid hvor det helst er ute vi får være sosiale.

Utforming av nettverket

Hvis det hadde vært mer tid til denne oppgaven ville jeg ha testet designprinsippet på de utvalgte byrommene på en grundigere måte, både med valget av byrommene og innholdet. I tillegg kunne det vært spennende og valgt ut flere byrom for å illustrere, i tillegg til å utvide til andre alderstrinn.

En videreføring av oppgaven kunne vært å sammenligne byromsnettverket i oppgaveområdet med bydelene rundt, og funnet flere koblinger og overganger dem imellom. Det må understrekes ytterligere at byrommene i tillegg til å sikre barns tilstedeværelse også må planlegges for et bredt spekter av brukergrupper og ha krav om universell utforming.

Videre arbeid

Arbeidet med dette temaet har vist at det er mange mulige retninger innenfor en analyse av byromsnettverk for barn. Utvalgte kvaliteter og målpunkter kan vurderes ulikt og enda mer nyansert. Det kunne vært veldig interessant og sammenlignet med en ny gjennomføring av Barnetråkk eller hatt medvirkning, og studere helt konkrete byrom som registreringer kritiserer som problematiske. Det bør arbeides mer med medvirkning med barn og barnetråkanalyser

viser seg å være en positiv metode i kartleggingen av området.

Syntesen

Økt tilrettelegging og tilgjengelighet viser seg å øke trygghetsfølelsen. Byromsnettverk for barn er med på å øke områdets trygghet, ved at det tilrettelegges på barns premisser. I denne oppgaven foreslås det å tildele områdene som per dags dato er forbeholdt bilen, både kjørende og parkerte, til bilfrie og aktive områder. Økt tilgjengelighet i form av flere byrom for barn og økt kunnskap om deres beliggenhet og hva barna ønsker seg gir også økt trygghet.

På hvilket tidspunkt og alderstrinn barn får lov til å bevege seg utenfor hjemmet og den låste bakgården er individuelt og vil variere fra familie til familie. Fortsatt er det en forskjell på barns mobilitet som vokser opp i et nabolag eller hageby hvor hekker og stakittgjerder med porter avgrensner og kobler sammen og gir frihet til å løpe mellom hagene. Barn som vokser opp i by kan ikke nødvendigvis løpe fra bakgård til bakgård med den største selvfølghet. Likevel finnes det et potensial til at nettopp disse barna skal kunne få bevege seg friere og mer enn de gjør i dag.

Denne oppgaven er en påminner om hva byen kan fylles med og på hvilke steder det er mulig. Nettverket har som formål å sikre barns tilstedeværelse ved at det finnes et tilbud til dem til å være aktive og sosiale i naturlige omgivelser. Ved å sikre barns tilstedeværelse i byen med et sammenhengende nettverk rettet mot dem får vi flere levende byrom på Grønland og Tøyen.

(..) "Men, så länge det finns ungar så finns det hopp.»

- Cornelis Vreeswijk

3.18
Hagesirkus i Urtehagen på Grønland (Schildrop, u.å.).

KILDEHENVISNING

LITTERATURLISTE

- Alver, B. (2020). Lek – aktivitet. I: Store norske leksikon. Tilgjengelig fra: https://snl.no/lek_-_aktivitet (Lest 19.10.20)
- Barneombudsloven. (1981). Lov om barneombud av 1. september 1981 nr 5. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-03-06-5> (Lest 08.12.20).
- Berge, J. (2020) Byrådet tar nye grep: Slik skal mer biltrafikk strupes i Oslo. Nettavisen. Tilgjengelig fra: <https://www.nettavisen.no/nyheter/byradet-tar-nye-grep-slik-skal-mer-biltrafikk-strupes-i-oslo/3424010694.html> (Hentet 13.11.20)
- Boger, C. (2020, 22. januar). Ikke matmarked i Olafiagangen. SuperGrønland får i stedet ballbinge, skøytebane og klatreapparater. Vårt Oslo. Tilgjengelig fra: <https://vartoslo.no/berit-jagmann-christian-boger-gamle-oslo/ikke-matmarked-i-olafiagangen-supergronland-far-i-stedet-ballbinge-skoytebane-og-klatreapparater/113139> (Lest 01.10.20)
- Botsen. Slipp Botsen fri. Tilgjengelig fra: <https://www.botsen.no/> (Lest 02.12.20)
- Brattbakk, I., Hagen, L., A., Rosten, M., G., Sæter, O., Osuldsen, J., Andersen, B., Thorstensen, E., Bratseth, K. (2015). Hva nå, Tøyen? Sosiokulturell stedsanalyse av Tøyen i Bydel Gamle Oslo. Rapport nr.: 8. (Tilgjengelig fra: https://stedsanalysetoyen.files.wordpress.com/2015/09/r2015-8_stedsanalysetc3b8yen_oppdatert-utgave.pdf) (Lest 02.09.20)
- Brattbakk, I., Andersen, B., Hagen, A. L., Ruud, M. E., Ander, H. E., Breistrand, H., Skajaa, J., Dalseide A, M. (2017). På sporet av det nye Grønland. Sosiokulturell stedsanalyse av Grønland i Bydel Gamle Oslo. AFI Rapport 04:2017 Høgskolen i Oslo og Akershus. Tilgjengelig fra: https://ansatt.oslomet.no/documents/585743/62660150/r2017-04_Stedsanalyse+Gr%C3%B8nland_RS.pdf/b05b249f-211b-9048-7b08-3f8ece7a9f35 (Lest 02.10.2020)
- Butenschøn, P., Solvik, F. (2019). Lekeklass. I: Store norske leksikon. Tilgjengelig fra: <https://snl.no/lekeklass> (Lest 19.10.20).
- Dahlman, I. (2005). Gåboka. Statens Vegvesen. Miljøseksjonen, Vegdirektoratet. Tilgjengelig fra: <https://vegvesen.brage.unit.no/vegvesen-xmlui/bitstream/handle/11250/2499261/G%c3%a5boka.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Elveos, B. K. (2020, 19. februar). Slik skal Grønland og Tøyen løftes: Har pekt ut 22 prosjekter for å bedre nærmiljøet. Aftenposten. Tilgjengelig fra: <https://www.aftenposten.no/osloby/i/BREbmv/slik-skal-groenland-og-toeyen-loeftes-har-pekt-ut-22-prosjekter-for-a-bedre-naermiljoet>
- skal-groenland-og-toeyen-loeftes-har-pekt-ut-22-prosjekter-for-aa-be (Lest 19.10.20)
- Fadnes Astrid (2018, 30. oktober). Er ikke dette bare vanlig byutvikling. Arkitektnytt. Tilgjengelig fra: <https://www.arkitektnytt.no/tema/er-ikke-dette-bare-vanlig-byutvikling> (Lest 02.10.2020).
- FN (2020). FNs bærekraftsmål [internett]. Oslo: FN-Sambandet. Tilgjengelig fra: <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal> (Lest 31.08.2020)
- FN (2019). FN om bærekraftig utvikling [internett]. Oslo: FN-Sambandet. Tilgjengelig fra: <https://www.fn.no/tema/fattigdom/Baerekraftig-utvikling> (Lest 01.09.2020)
- Folkehelseloven. (2012). Lov om folkehelsearbeid av 1. januar 2012. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-29?q=folkehelse> (Lest 08.12.20)
- Fredrikstad kommune (2017). Tilgangen til byen. Rapport, Case Fredrikstad (2017). Tilgjengelig fra: <https://www.fredrikstad.kommune.no/globalassets/dokumenter/kmb/baerekraftig-samfunn/tilgangen-til-byen---rapport.pdf> (Lest: 14.10.2020)
- Hagen, L. A., Andersen, B., Brattbakk, I., Dahlgren, K., Ascher, B. E., Kollé, E. (2016). Ung og ute – en studie av ungdom og unge voksnes bruk av uterom. Rapport fra Arbeidsforskningsinstituttet 06/2016. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/ung--ute--en-studie-av-ungdom-og-unge-voksnes-bruk-av-uterom-parker-og-plasser/id2515348/> (Lest 02.10.2020).
- Hartmann, K. T (2017, 23. oktober). Hva vil vi med lekeklassen? Periskop. Tilgjengelig fra: <http://www.periskop.no/hva-vil-vi-med-lekeklassen/> (Lest 01.10.20)
- Helsedirektoratet (2019). Fysisk aktivitet for barn og unge. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/faglige-rad/fysisk-aktivitet-for-barn-unge-voksne-eldre-og-gravide/fysisk-aktivitet-for-barn-og-unge> (lest 28.09.20)
- Husbanken (2019). Husbanken om områdesatsning [internett]. Tilgjengelig fra: <https://www.husbanken.no/boligsosialt-arbeid/omradesatsning/> (Lest 02.09.2020)
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KOM) (2019). Byrom - en idehåndbok. Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/c6fc38d76d374e77ae5b1d8dcd92a/byrom_idehandbok.pdf
- Kunsthall Oslo (2020). Workshop: silketrykk i høstferien. Tilgjengelig fra: <https://kunsthall Oslo.no/?p=8155> (Lest 12.10.2020)
- Lala Tøyen (2015). Lalas lille sykkelhåndbok. Tilgjengelig fra: <http://lala.no/wp-content/>

uploads/2020/07/150528-Lalas-lille-sykelhaandbok.pdf.
Munchmusset (2016). Jon Benjamin Tallerås. Wander ponder going yonder. Munchmuseet i bevegelse – samtidskunst. Tilgjengelig fra: <https://www.munchmuseet.no/utstillinger/arkiv/2016/wander-ponder-going-yonder/> (Lest 30.09.20)

Nilsen, T. T. (2020, 2. oktober). Blikk fra drabanten». Arkitektnytt. Tilgjengelig fra: <https://www.arkitektnytt.no/nyheter/blikk-fra-drabanten> (Lest 24.09.2020)

Nordbø, E. C. A., Raanaas, R. K., Nordh, H. (2019). Neighbourhood green spaces, facilities and population density as predictors of activity participation among 8-year olds: a cross-sectional GIS study based on the Norwegian mother and child cohort study. *MBC Public Health*, 19 (1426). doi: <https://doi.org/10.1186/s12889-019-7795-9> (Lest 19.10.2020)

Nooraddin, H (2020). Children City Architecture. *Advances in Social Sciences Research Journal*, 7(7) 768-796. Tilgjengelig fra: https://www.academia.edu/43789097/Children_City_Architecture (Lest 24.08.2020)

Netland M., Sønstegaard H. M., Gitlestad s., Lunde A. M. F., Brahnachari E., Barahona L. (2015). Rapport fra barnetråkk ved Tøyen skole 2015. Rapport av Bydel Gamle Oslo, Oslo kommune. Tilgjengelig fra: <https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/1365143-1440751194/Tjenester%20og%20tilbud/Politikk%20og%20administrasjon/Bydeler/Bydel%20Gamle%20Oslo/Politikk%20Bydel%20Gamle%20Oslo/Politiske%20saker%20Gamle%20Oslo/2015/2015-09-17%20Referatsaker/Rapport%20Barnetr%C3%A5kk%20T%C3%B8yen%20skole.pdf> (Lest 07.09.2020).

Netland M., Sønstegaard H. M., Gitlestad S., Lunde A. M. F., Hagen A. L., Bygås A., Brattbakk I. (2015) Rapport fra barnetråkk ved Vahl skole. Rapport av Bydel Gamle Oslo, Oslo kommune. Områdeløft Tøyen. Tilgjengelig fra: <https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/1365146-1440751196/Tjenester%20og%20tilbud/Politikk%20og%20administrasjon/Bydeler/Bydel%20Gamle%20Oslo/Politikk%20Bydel%20Gamle%20Oslo/Politiske%20saker%20Gamle%20Oslo/2015/2015-09-17%20Referatsaker/Rapport%20Barnetr%C3%A5kk%20Vahl%20skole%20med%20vedlegg.pdf> (Lest 28.08.2020)

Oslo kommune (u.å.). Bydel Gamle Oslo. Tilgjengelig fra: <https://www.oslo.kommune.no/bydeler/bydel-gamle-oslo/#gref> (Lest: 26.11.20)

Oslo kommune. Bilfritt byliv. Slik bygger vi Oslo. Tilgjengelig fra: <https://www.oslo.kommune.no/slik-bygger-vi-oslo/bilfritt-byliv/#gref> (Lest 26.11.20)

Oslo kommune (2020x). Gamle Oslo involverer. Tilgjengelig fra: <https://gamleosloinvolverer.no/nb-NO/>

Oslo kommune (2020a). Bydelsfakta. Bydel Gamle Oslo. Tilgjengelig fra: <https://bydelsfakta.oslo.kommune.no/bydel/gamleoslo> (Lest 14.11.20)

Oslo kommune (2020b). Statistikkbanken. Tilgjengelig fra: <http://statistikkbanken.oslo.kommune.no/webview/> (Lest 14.11.20)

Oslo kommune (2019). Oslo indre øst-satsingen - Delprogram nærmiljø. Områdeløft Grønland og Tøyen. Programplan for områdeløft i Bydel Gamle Oslo, 18.01.2019. Tilgjengelig fra: <https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/13335491-1565600398/Tjenester%20og%20tilbud/Politikk%20og%20administrasjon/Slik%20bygger%20vi%20Oslo/Omr%C3%A5del%C3%B8ft%20Gr%C3%B8nland%20og%20T%C3%B8yen/programplan%20for%20omr%C3%A5del%C3%B8ft%20i%20Bydel%20Gamle%20Oslo.pdf> (Lest 02.10.20)

Oslo kommune (2018). Oslo mot 2040 – en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle. Kommuneplan for Oslo 2018, Samfunnsdel med byutviklingsstrategi. Oslo: Oslo kommune: Plan- og bygningsetaten.

Oslo kommune (2015). Oslo mot 2030 – Smart, trygg og grønn. Kommuneplan 2015-2030. Oslo: Oslo kommune: Plan og bygningsetaten

Oslo kommune (2009). Kommunedelplan for torg og møteplasser. Oslo: Oslo kommune: Plan- og bygningsetaten.

Oslo kommune (u.å.). Slik bygger vi Oslo. Jens Bjelkes gate og Tøyengata – tilrettelegging for syklende og gående. Tilgjengelig fra: <https://www.oslo.kommune.no/slik-bygger-vi-oslo/jens-bjelkes-gate-tilrettelegging-for-sykel/#gref> (Lest 13.10.20)

Oslo kommune (u.å.). Kolstadgata - oppgradering. Tilgjengelig fra: <https://www.oslo.kommune.no/slik-bygger-vi-oslo/kolstadgata-oppgradering/#gref> (Lest 01.10.20)

Oslo kommune (u.å.). Bedre plass til gående i Lakkegata og Breigata. Tilgjengelig fra: <https://www.oslo.kommune.no/slik-bygger-vi-oslo/lakkegata-og-breigata-tilrettelegging-for-syklende-og-gaende/#gref> (Lest 01.10.20)

Oslo kommune (u.å.). Ny veivisning for syklende. Tilgjengelig fra: <https://www.oslo.kommune.no/slik-bygger-vi-oslo/veivisning-for-sykel/#gref> (Lest 01.10.20)

Regjeringen (2019). Fredrikstad: Bylaboratorium for nærhetsbyen. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/by--og-stedsutvikling/bysatsing1/prosjekter-plansatsingen/fredrikstad-bylaboratorium-for-narhetsbyen/id2510814/> (lest 28.09.20)

Regjeringen (2010). Barnetråkk. Veileder 2010. Registrering av barn og unges arealbruk. Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/md/bilder/planlegging/veiledere/barn/barnetrakk_2010.pdf (Lest 02.09.20)

Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging (1995). Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1995-09-20-4146> (Lest 08.12.20)

Rishaug, V. O. (2017, 01. februar). Et aktivt utemiljø for begge kjønn – Gir byen rom for alle?. Arkitektnytt. Tilgjengelig fra: <https://arkitektur-n.no/temaer/jenter-og-uterom> (Lest 01.10.2020)

Røneid, H. (2018, 24. april). Destinasjon Enerhaugen. OBOS-bladet nr 3 2018. Tilgjengelig fra: https://issuu.com/obosbbl/docs/obos_03_v-book (Lest 01.10.20)

St.meld. nr. 19 (2014-2015). Folkehelsemeldingen - Mestring og muligheter. Oslo: Helse- og omsorgsdepartementet

Strand, V.B. (2019) FNs barnekonvensjon [Internett]. Oslo: Store norske leksikon. Tilgjengelig fra: <https://snl.no/Barnekonvensjonen> (Lest 31.08.2020).

Thorén, K. H., Nordbø, E. C. A., Nordh, H., Ottesen, I. Ø. Uteområder i barnehager og skoler. Tilgjengelig fra: [file:///C:/Users/oda_b/Downloads/nmbu-skolerogbarnehager-spreads-web%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/oda_b/Downloads/nmbu-skolerogbarnehager-spreads-web%20(1).pdf) (Lest 01.10.20)

Thorén, K. H., Nordbø, E. C. A. Barn i by og tettsted - er det plass til dem? Plan 02. Tilgjengelig fra: https://www.idunn.no/file/pdf/67220663/er_det_plass_til_dem.pdf (Lest 01.10.20)

Tøyen Unlimited. Frigi potensialet ditt til å forbedre nabolaget du bor i. Tilgjengelig fra: <https://www.toyenunlimited.no/hva-gjor-vi> (Lest 02.12.20).

UNICEF Norge (2020). Bydelsanalysen 2020: Oslo. Tilgjengelig fra: https://www.unicef.no/sites/default/files/2020-11/Bydelsanalysen%202020_H%C3%B8yopl%C3%B8st.pdf (Hentet 15.11.20)

Velle, V. (2018, 25. april). Rudolf Nilsens plass på Tøyen skal moderniseres. Naboene er med i planleggingen. Vårt Oslo. Tilgjengelig fra: <https://vartoslo.no/frigo-gamle-oslo-omradeloft-gronland/rudolf-nilsens-plass-pa-toyen-skal-moderniseres-naboene-er-med-i-planleggingen/173583> (Lest 12.10.20)

Velle V., (2019, 7. juni). Plakathuset i Grønlandsleiret 28 skal rehabiliteres og få nytt liv og nye leietagere. Vårt Oslo. Tilgjengelig fra: <https://vartoslo.no/gamle-oslo-gronlandsleiret-28-marte-scharning-lund/plakathuset-i-gronlandsleiret-28-skal-rehabiliteres-og-fa-nytt-liv-og-nye-leietagere/205400> (lest 02.12.20)

Vreeswijk, C. (1978). Turistens klagan. Tilgjengelig fra: <https://genius.com/Cornelis-vreeswijk-turistens->

FIGURLISTE

Kartgrunnlag

Kartdatene er FKB-data og Matrikkeldata i UTM32 Euref89 og er lastet ned fra Norgedigitalt/Geonorge juni 2017. Laget av Geovekst.

-ortofoto fra 8.5.20 er lastet ned fra Norgebilder, september 2020. Laget av Geovekst.

Figur 1.2: Oslo kommune (2017). [bydelskart for Oslo]. Tilgjengelig fra: https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/13206469-1490274697/Tjenester%20og%20tilbud/Politikk%20og%20administrasjon/Statistikk/Geografiske%20inndelinger/Oslo_Bydelskart_20170221_A3.pdf (Hentet 14.12.20)

Figur 1.4: Sandemose, I. (1979). Verktøykassa 1979 [Illustrasjon]. Tilgjengelig fra: <https://i2.wp.com/www.tiltak.no/wp-content/uploads/2019/10/fig-0-image001.jpg?resize=768%2C546&ssl=1> (Hentet 14.12.20)

Figur 1.5: Kampen skole (2019) Kartutsnitt av gjennomført Barnetråkk på Kampen skole 2019. [digitalt bilde]. Tilgjengelig fra: <http://www.minskule.no/DynamicContent//ImageGallery/187-9b0b1679-bee9-4ec2-a16a-9003df50e8bc.jpg> (Hentet 14.12.20)

Figur 1.6: Fjørtoft et al. (2018). Aktivitetstrappa 0-18 år. Barn – unge og fysisk aktivitet.operasjonalisering av anbefalingene om fysisk aktivitet og stillesitting for barn og unge i alderen 0-18 år, s. 23 Universitetet i Sørøst-Norge.

Figur 1.7: Rishaug, V. R. (2017). Jentestrategien. Et aktivt utemiljø for unge jenter. Arkitektur N. Tilgjengelig fra: https://arkitektur-n.no/transforms/uploads/images/2015/Nr.-3-2015/4649/Designguide_VigdisRishaug_83a929925dcb2969eda99cd24a12d382.png (Hentet 01.10.20)

Figur 1.8: Rishaug, V. R (2017). Analyse av Bystranda i Kristiansand. Arkitektur N. Tilgjengelig fra: https://arkitektur-n.no/transforms/uploads/images/2015/Nr.-3-2015/4650/Bystranda_attraksjon-destinasjon-og-passasje_cdda152c6b113389e3370ba26d859234.png (Hentet 01.10.20)

Figur 1.9: Nordbø, Thorén (2020). Thorén, K. H., Nordbø, E. C. A. Barn i by og tettsted - er det plass til dem? Plan 02. Figur av graden av barnevennlig by [Skjerm bilde]. Tilgjengelig fra: https://www.idunn.no/file/pdf/67220663/er_det_plass_til_dem.pdf (Hentet 01.10.20).

Figur 1.10: Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) (2019). Byrom - en idehåndbok. Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/c6fc38d76d374e77ae5b1d8dcd92a/byrom_idehandbok.pdf

byrom_idehandbok.pdf

Figur 1.11: Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) (2019). Byrom - en idehåndbok. Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/c6fc38d76d374e77ae5b1d8dcd92a/byrom_idehandbok.pdf

Barnetråkk_Veggmaleri_Tøyen skole MED SNAKKEBOBLER:

Figur x.

Olsen, R. (u.å.). Rustam Qbic: "My House is Your Home" (2017). Tilgjengelig fra: <https://www.visitnorway.no/reisemal/oslandet/oslo/gatekunst/> (Hentet 23.11.20)

Referanseprosjekter

Figur 1.12: KMD (2016). Krusedullparken i Fredrikstad [Skjerm bilde] Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/c6fc38d76d374e77ae5b1d8dcd92a/byrom_idehandbok.pdf (Hentet 26.11.20)

Figur 1.13: Skien kommune (u.å.) Mosaikk erfaring tips og gode råd fra Skien [Skjerm bilde]. Tilgjengelig fra: https://www.skien.kommune.no/globalassets/bdk/byutvikling/skien-2020/mosaikk/mosaikk-erfaringer-tips-og-gode-rad-fra-skien_v2.pdf (Hentet 26.11.20)

Figur 1.14: Fredrikstad kommune (2017). Case Fredrikstad 2017 - Eksempel på hvordan du kan lage en brukerreise [Skjerm bilde]. Tilgjengelig fra: <https://www.fredrikstad.kommune.no/kontakt-oss/organisasjon/om-kommunen/planer/prosjekter-rapporter/prosjekter/case-fredrikstad/> (Hentet: 28.09.20)

Figur 1.15. Tallerås, 2016). Wander Ponder Going Yonder [Digitalt bilde]. Tilgjengelig fra: https://resources.mynewsdesk.com/image/upload/ar_16:9,c_fill,dpr_auto,f_auto,g_auto,q_auto,w_1235/dr4ekltzi88od1106bak.jpg (Hentet: 03.12.20)

Figur 2.8: Statens Vegvesen (2020). Vegkart. Tilgjengelig fra: [https://vegkart.atlas.vegvesen.no/#kartlag:geodata/@263548,6649081,13/hva:~\(id~540\)/valgt:360397621:540/vegsystemreferanse:263364.043:6649095.841](https://vegkart.atlas.vegvesen.no/#kartlag:geodata/@263548,6649081,13/hva:~(id~540)/valgt:360397621:540/vegsystemreferanse:263364.043:6649095.841) (Hentet 14.12.20)

Figur 2.9: Netland et al (2015). Skolevei. Rapport fra barnetråkk ved Tøyen skole 2015. Rapport av Bydel Gamle Oslo, Oslo kommune. Tilgjengelig fra: <https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/1365143-1440751194/Tjenester%20og%20tilbud/Politikk%20og%20administrasjon/Bydeler/Bydel%20Gamle%20Oslo/Politikk%20Bydel%20Gamle%20Oslo/Politiske%20saker%20Gamle%20Oslo/2015/2015-09-17%20Referatsaker/Rapport%20Barnetr%C3%A5kk%20T%C3%B8yen%20skole.pdf> (Hentet 07.09.2020).

Netland et al (2015). Skolevei. Rapport fra barnetråkk ved Vahl skole. Rapport av Bydel Gamle

Oslo, Oslo kommune. Områdeløft Tøyen. Tilgjengelig fra: <https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/1365146-1440751196/Tjenester%20og%20tilbud/Politikk%20og%20administrasjon/Bydeler/Bydel%20Gamle%20Oslo/Politikk%20Bydel%20Gamle%20Oslo/Politiske%20saker%20Gamle%20Oslo/2015/2015-09-17%20Referatsaker/Rapport%20Barnetr%C3%A5kk%20Vahl%20skole%20med%20vedlegg.pdf> (Hentet 28.08.2020)

Figur 2.12: Norconsult (u.å.) Slik kan den nye leke- og aktivitetsparken bli. [Illustrasjon] Tilgjengelig fra: <https://premium.vgc.no/v2/images/06d6d109-dc4f-4269-95fe-dd9c6f443a93?fit=crop&h=1095&w=2048&s=1dea1b8c7673fac5db33a6931a138bc93a154ce5> (Hentet 19.10.20)

Aktivitetsparken Super-Grønland

Figur 2.13: Tegmark / Lala Tøyen (u.å). Brannveien. [Illustrasjon]. Tilgjengelig fra: <https://www.ebrl.no/wp-content/uploads/2018/06/Enern-02.2018-korr2.pdf> (Hentet 16.10.20)

Figur 2.14: Studio Oslo landskapsarkitekter (u.å.). Nye Rudolf Nilsen plass. [Illustrasjon]. Tilgjengelig fra: <https://www.arkitektnytt.no/imager/uploads/images/Fra-bladet/2018/09-2018/20666/cba-9f8497e4f3954bfa69f80ae15f3dd.jpg> (Hentet 12.10.20)

Figur 2.15 Oslo kommune (u.å.). Slik bygger vi Oslo. Jens Bjelkes gate og Tøyengata – tilrettelegging for syklende og gående. Tilgjengelig fra: <https://www.oslo.kommune.no/slik-bygger-vi-oslo/jens-bjelkes-gate-tilrettelegging-for-syssel/#gref> (Lest 13.10.20)

Figur 2.16. Oslo kommune (u.å.). Det nye Tøyenbadet. Tilgjengelig fra: <https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/13331375-1561457744/Tjenester%20og%20tilbud/Politikk%20og%20administrasjon/Slik%20bygger%20vi%20Oslo/Nye%20T%C3%B8yenbadet/Galleri/Hovedbilde.jpg%20%28width940%29.jpg> (Hentet 19.10.20)

Målpunkter, forslag til innhold

Figur 3.4: Graversen (2018). Hundrevis af børn og voksne var til plantefest i Aarhus. [Digitalt bilde]. Tilgjengelig fra: https://asset.dr.dk/imagescaler/?protocol=https&server=www.dr.dk&file=%2Fimages%2Fcrop%2F2018%2F04%2F16%2F1523872258_ag00606.jpg&scaleAfter=crop&quality=70&w=1300&h=731 (Hentet 02.12.20)

Figur 3.6: Det Andre Teateret (u.å.). Lekekamerat LIVE. Improkurs for KIDS. [Digitalt bilde]. Tilgjengelig fra: https://detandreteatret.no/uploads/assets/images/Forestillinger/_freeMd/Improliveforkids.jpg (Hentet 02.12.20):

Figur 3.16

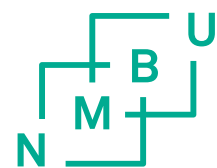
Google Maps (2019). Google Maps / Street View [Skjerm bilde]. Tilgjengelig fra: <https://www.google.no/maps/@59.9092589,10.7663691,3a,75y,143.59h,94.91t/data=!3m6!1e1!3m4!1sdh6r002-n7e-6gRmhANxP6Q!2e0!7i16384!8i8192> (Hentet 18.12.20)

Figur 3.17

Schildrop, E. (u.å.). Hagesirkus i Urtehagen på Grønland. Tilgjengelig fra: <https://placemaking-europe.eu/wp-content/uploads/2019/11/Hagesirkus-2018-1024x688.jpg> (Hentet 01.10.20)

Figur 3.17

Schildrop, E. (u.å.). Hagesirkus i Urtehagen på Grønland. Tilgjengelig fra: <https://placemaking-europe.eu/wp-content/uploads/2019/11/Hagesirkus-2018-1024x688.jpg> (Hentet 01.10.20)

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
Noregs miljø- og biovitenskapelige universitet
Norwegian University of Life Sciences

Postboks 5003
NO-1432 Ås
Norway